

Visoko odličje novomeški garniziji

Obisk iz hrvaških občin

V vojašnici „Milan Majcen“ v Bršlinu je bila pretekli teden osrednja svečanost ob dnevu JLA in 35-letnici ustanovitve naše armade.

Svečanosti je prisostvovalo veliko novomeške mladine, občanov, vojakov in starešin ter gostov iz občin Donja Stubiča, Novi Marof, Metlika, Črnomelj in Trebnje. Gost na priložnosti, generalni podpolkovnik in narodni heroj Jože Ožbolt, je v imenu komande ljubljanskega armadnega območja izročil vojakom in starešinam visoko priznanje – srebrno plaketo.

Rade Petrovič, komandant garnizije v Bršlinu, je v govoru najprej orisal borbeno pot njihove predhodnice Gubčeve brigade, katere tradicije gojijo, nato pa še pomen JLA v povojni graditvi naše socialistične skupnosti.

Ob koncu so bili nagradjeni in pohvaljeni tisti, ki so s svojim delom dokazali, da je naša armada trdna, organizirana in močna kot še nikoli.

NAGRADE IN POHVALE – Generalni podpolkovnik Jože Ožbolt in komandant novomeške garnizije Rade Petrovič izročata vojakom in starešinam priznanja in nagrade. (Foto: J. Pavlin)

Ni čas za stare obračune

Za okroglo mizo v Novoteksu – Čas za iztreznitev, delo in enotno akcijo

22. decembra ob 6. uri zjutraj sklicani sestaneke za okroglo mizo je trajal čez poldan. Sestaneke so zahtevali delavci, organiziral ga je sindikat, s tem pa so odprli le drugi krog takih oblik samoupravnega delovanja, s katerimi so začeli že lani. Tokrat postavljena vprašanja pa niso bila tisto, kar vsa javnost od Novoteksa pričakuje, da bo razčistil.

Malo kolektivov je, ki bi tako na široko organizirali javno razpravljanje o vsem, kar delavce zanima, kot je primer Novoteksa z okroglimi mizami, kjer se sestajajo vodilni, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predstavniki TOZD in samoupravljanja ter delavci. Toliko bolj je potem nerazumljivo, kako je mogoče, da so ljudje kljub temu slabo obveščeni o dogajanjih znotraj kolektiva. Ravno zadnji sestaneke je to potrdil.

Delavci so zbrali 20 vprašanj, katerih pisci niso bili podpisani, nanje pa so zahtevali odgovor. Vprašanja so bila dana tik pred sestankom in jih lahko razvrstimo v tri skupine. Očitno je bilo nekaj zlonamernih, ki kažejo na podtikanja in metanje polen pod noge. Nekaj je bilo naslovljenih na napačen naslov, ker sodijo v pristojnost strokovnih služb ali družbenopolitičnih organizacij in bi nanje lahko dobili odgovor kadarkoli in že veliko prej. Nekaj je bilo res umestnih vprašanj

in dobronamerne kritike, iz vsega tega pa lahko izluščimo le malo zrn – takih vprašanj, ki bi jih res morali načelnjati v zdajšnjem položaju podjetja, ko se bje bitka za večjo storilnost, boljše disciplino, večjo odgovornost in za vse drugo v zvezi s sanacijo.

Delavci se očitno niso vedeli kam obrniti po informacijo in so mislili, da je tak sestaneke najprimernejša oblika.

POHVALITI JE ODKRITOST

Kot je dejal navzoči Franc Borsan, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov, „je treba po eni strani pohvaliti odkritost delavcev –

(Nadaljevanje na 4. str)

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Koledar je zaukazal, da za nekatere tudi po novem letu ne bo počitka. Novinarji Dolenjskega lista bodo v torek, 4. januarja, obiskali

STOPIČE

Vse, ki imajo iz tega kraja in okolice kaj povedati, vabimo, naj bodo omenjenega dne od 17. ure naprej v gostilni pri Anki Turkovi. Novinarske beležnice so pripravljene.

Nov start za novi most

Cez novi novomeški most bodo kmalu začeli voziti material za gradnjo priključka: tri kilometre ceste do G. vasi

Novi most čez Krko pri veterinarski postaji v Ločni smo jeseni sicer hodili gledat, prenekatera pripomba pa je padla, češ kaj nam bo most, ko ne služi namenu. Zdaj se ve, zakaj

najprej most, potem priključki.

Ce bi skozi vse mesto in čez stari most dovažali dan na dan potrebni gradbeni material, bi promet v mestu povsem ohromel. Vprašanje pa je tudi vzdržljivosti starega očaka v Kandiji. Postopek pri zbiranju potrebne dokumentacije za gradnjo priključkov je bil res razmeroma dolg, zdaj pa je vse urejeno. Gradnja se je začela.

Investitor gradnje priključkov – nove ceste v dolžini 3 km od Ločne preko Ragovega do Gotne vasi – je Čestna skupnost SRS. Cesta bo tekla za Zibertovim hribom, gradnja pa je prevzelo podjetje Pionir.

Občani pričakujejo, da bo gradnja tega objekta po delovni vnemi smatrana kot nujna in da bo otvoritev, še preden bomo pisali leto 1978. Tako je tudi zapisano v pogodbah.

Dober odziv med kooperanti

Minuli petek so se delavci krškega Agrokombinata in sevniskega Kmetijskega kombinata Zasavje izrekli na referendumu o združitvi obeh delovnih organizacij in povezavi v sozd Mercator. V nedeljo so glasovali še kmetje – kooperanti. Med kooperanti krškega Agrokombinata se jih je za integracijo s Sevnici izreklo 85,53 odst. (v sevniski občini 76,36 odst.), za sozd Mercator pa 86,99 odst. (v sevniski občini 74,54 odst.).

Med delavci Agrokombinata jih je za združitve s sevniskim Kmetijskim kombinatom glasovalo 70 odst. (v Sevnici 66,58 odst.), za sozd Mercator v Krškem 81,15 odst. (v Sevnici 74,54). Stvar je zapletlo glasovanje v sevniskem tozdu Proizvodnja in trgovina, kjer je bilo „za“ in „proti“ združitvi s krškim Agrokombinomotom enako število – 45,38 odst. delavcev. O tem, kaj storiti glede ne-navadnega neodločenega izida glasovanja v tem tozdu, so se v torek posvetovali predstavniki sevniskega Kmetijskega kombinata z republikanskim pravobranilcem samoupravljanja.

Danes

„Razgledi“

Današnja številka Dolenjskega lista je debelejša za Dolenjske razgledne, ki v tradicionalni obliki tako še tretjič v iztekajočem se letu 1976 prihajajo med bralce.

Razgledne so tokrat napisali njihovi že znani in nekateri novi sodelavci. Janko Čar se pogloblja v lepoto Kettejeve poezije, Marjan Mušič piše o ustvarjalnih začetkih naivca Petra Smajčiča, Karel Bačar in Rado Bordon sta ocenila nekatere dolenjske knjižne novosti, Peter Ivanetič in Jože Dular pa razmišljata o prehojeni poti dveh muzejskih četrtstoletnikov – Dolenjskega in Belokranjskega muzeja. Literarni - del prinaša nove pesmi Rudija Robiča, Janeza Kolencana, Milana Marklja in Ivana Zorana. Likovno opremo je tokrat oskrbel z reprodukcijami svojih del akademski slikar Viktor Povše.

Naj se ob koncu povrnemo še k uvodnemu sestavku v „Razgledih“, ki načelnja eksistenčno vprašanje te priloge Dolenjskega lista in v katerem postavlja pisec njeno nadaljnje izhajanje v naslednjem obdobju pod vprašaj. Vsebina teh besed je dana v razmislek, presojo in odločitev kulturnim skupnostim.

Po sneženju v torek in sredo bo v drugi polovici tedna še razmeroma oblačno in dokaj hladno vreme, brez večjih padavin.

DOBER DAN, DEDEK MRAZ – V skoraj prav vsakem otroštvu je kakšen dedek. Ni važno, kako mu je ime. Tisoč ljubkovalnic bi lahko našli za to staro očetovstvo. Ob novem letu pa je za vse en dedek Mraz. S košem daril, z jeleni in sanmi, z brado ter toplim stiskom roke. Za malčke (vaši in naši so) je dedek Mraz en sam in vsemogočen. Prinese smučke, punčko ali pa vsaj zavitek čokolade. Kakorkoli: dedek Mraz je tisto bitje, ki soustvarja otroštvo. Otroštvo pa je velika, zelo velika stvar. (Posnetek je s prireditve v novomeški športni dvorani v torek zvečer.)

Nadaljevanje na 4. strani

Kmetijstvo, pomagaj si samo in...!

MS ZK za Dolenjsko o dosedanem (kilavem) kmetijskem povezovanju ter o novih načelih in novih akcijah – Na dnevnem redu tudi delo komunistov v ZSMS – Dokaj kritično o mladini

Dolenjsko kmetijstvo je premalo pripravljeno, če ne celo nepripravljeno, na to, kar terjajo od njega razvoj in novi družbeni donosi. Moralo se bo boriti za svoj „prostor pod soncem“, ne pa čakati in tarnati, kako so druge regije v organizacijskem smislu že daleč naprej. Moralo se bo – na osnovi dohodkovnih odnosov in razvojnih ciljev – kar se da gibčno organizirati in povezati, sicer se bo zaostajanje nadaljevalo.

To je središčna misel, ki je prevzela razpravo o kmetijski politiki

na seji medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko 23. decembra. Najgloblje

jo je razvil Ludvik Golob, član izvršnega komiteja predsedstva ZKS, ki je razložil tudi temeljne cilje kmetijske politike, za katere se zavzema Zveza komunistov in ki so usmerjeni v prihodnost, ne v polovičarske, kratkotrajne rešitve. Perspektiva je le sodobna, usmerjena, dogovorjena proizvodnja, ki nastaja na osnovi dohodkovno povezanega združe-

vanja dela in sredstev, ne glede na lastništvo. To je treba upoštevati tudi pri nadaljnjem usmerjanju zasebnih kmetij.

Inž. Jože Tanko, direktor KZ Novo mesto, ki vodi eno izmed komisij, ki pripravlja izhodišča za povezovanje, je poudaril, da je dosedanji neuspeh krivo predvsem

Nadaljevanje na 4. strani

srečno
*77

CENJENIM POTROŠNIKOM ŽELIMO V NOvem LETU
POLNO OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA
IN ISKRENA HVALA ZA DOSEDANJE ZAUPANJE!

KOLEKTIV

trgovska hiša emona-maximarket
LJUBLJANA, Trg revolucije 1

srečno
*77

**TAM, KJER IZGUBE
CVETO...**

Aretacija Santiaga Carrilla, generalnega sekretarja španske komunistične partije, je izzvala šok po svetu, toda medtem ko prevladujejo na straneh naprednih časnikov zahteve, da ga španske oblasti čimprej izpustijo, ostaja za kulisami te dejavnosti še vedno malce skrivnostna zgodba o tem, kako se Carrillo sploh aretirali.

Nekaj podrobnosti o tej aretaciji:

Španska policija je vedela, da je generalni sekretar španske KP v domovini, saj je imel nedavno tega tajno tiskovno konferenco v Madridu, na kateri je sodelovalo več kot trideset domačih in tujih novinarjev.

Tiskovna konferenca je bila v nekem madridskem predmestju in po njej se je Carrillo odpeljal v neznano smer.

Nato je nekaj dni kasneje policija vdrla v neko hišo v mestu Malaga, misleč, da je v njej Carrillo, vendar je dobila le štiri ženske v prisrčnem pogovoru.

A vendar se je krog naposled sklenil. Policisti v civilu so v Madridu sredi minulega tedna začeli zasledovati nekatere funkcionarje španske komunistične partije v prepričanju, da se bodo prej ali slej sestali s Carrillo in jim tako omogočili njegovo aretacijo. To se je tudi res zgodilo.

Bilo je minulo sredo. Zasledovali so Julia Aristazabala, člana centralnega komiteja španske KP in osebnega sekretarja Carrilla.

Aristazabal se je dolgo vozil z avtomobilom po mestu in krožil po najbolj prometnih ulicah, da bi se tako otrešal svojih morebitnih zasledovalcev. Bil je namreč namenjen na sestanek s Carrillo in je zaradi tega strogo spoštoval vsa pravila ilegalnega življenja.

Toda policija ga je zasledovala, v akcijo pa je bilo vključenih več avtomobilov, ki so bili v nenehni radijski zvezi.

Naposled je Aristazabal prispel nekaj sto metrov od kraja, kjer bi se moral sestati z generalnim sekretarjem. Pustil je avto v neki ulici in se odpravil peš do hiše, kjer je bil domojen.

Tako je policija prišla do Santiaga Carrilla in ga aretirala, ko je po končanem sestanku stopil iz hiše na ulico.

WASHINGTON — Jimmy Carter, bodoči ameriški predsednik, je že začel izbirati svoje moštvo, skaterimbo vodil naslednjo administracijo. Izbral je večino najpomembnejših mož svoje bodoče vlade, med njimi tudi Jamesa Schlesingerja (levo), ki bo šef za energetiko, Theodorja Sorensena (desno od Carterja), ki bo novi direktor CIA in Josepha Califana, ki bo minister za zdravje, socialno skrbstvo in izobraževanje. (Telefoto: UPI)

Izkoristiti politični kapital

0 »mirnejšem« letu 1977 — če se zavedamo nalog — nima smisla govoriti

Verjetno lahko smelo trdimo, da je bilo prav vse letošnje leto izrednega pomena za utrjevanje samoupravljaljske zavesti vseh naših delovnih ljudi in občanov. Številne množične družbene akcije, ki so bile na eni strani usmerjene v gospodarske naloge, na drugi pa v urejanje vseh tistih vprašanj, ki odločilno vplivajo na naš odnos do dela oziroma na boljše delo vseh nas, so v resnici postale že naš nekakšen delovni in ustvarjalni vsakdan.

Eno je že jasno. Družbenopolitična prizadevanja so dobila odločno bitko v načrtovanju poglavitnih vprašanj, ki bodo usmerjala naš gospodarski in družbeni razvoj. Toda popoln uspeh teh prizadevanj, ki pa je razumljivo še precej daleč v prihodnosti, bomo zagotovili šele takrat, ko bomo temeljna stališča zakona spremenili v prakso. Čaka nas obilo dela pri zakonskem urejanju mnogih zadev, kar pomeni, da bomo morali sprejeti vrsti novih zveznih in republiških oziroma pokrajinskih zakonov, brez katerih določb zakona o združenem delu ni mogoče uresničiti. Razen tega je treba v organizacijah združenega dela uskladiti samoupravne akte z zakonom, hkrati pa še bolj odločno kot doslej spreminjati

razmere v krajevnih skupnostih in v interesnih skupnostih.

Zavedati se namreč moramo, da bo šlo zagotovo najtežje prav v teh družbenih celicah, saj se srečujemo z mnogimi pomanjkljivostmi, birokratizmom, tehnokratizmom, poskusi vsiljevanja odločitev posameznikom ali skupin, forumskim delom, zagovarjanju neskladij, zoperstavljanjem vsemu, kar naj bi bilo novega in boljšega in podobnim. Prav zato je treba neprestano poudarjati in odločno zahtevati, da morajo nositi posebno breme zlasti družbenopolitične organizacije v vseh delovnih in življenjskih okoljih ter zagotavljale resnično konkretno akcijo, ne pa se samo načelno opredeljevale. Prav zaradi

nekonkretnega delovanja se nam je namreč vrnilo marsikaj, česar sploh ne bi smeli dovoliti.

Prav zato pa mora prihodnje leto potekati v znamenju naslonitve na obilen politični kapital, ki smo siga letos nabrali in zagotovili. Ne smemo namreč dovoliti, da bi ta prizadevanja, ki so resnično množična, odkrita in ustvarjalna, počasi zamrla. Nekateri znaki kažejo, da so si po sprejemu zakona o združenem delu marsikje vzeli nekakšen družbenopolitični predah in menijo, da si bodo lahko »odpočili«. To je še posebej značilno za tista okolja, kjer so še pred sprejetjem zakona neprestano govorili, da nekaterih zadev ne morejo urediti, ker niso zakonsko opredeljene in da bo zaradi dolgega roka za uresničevanje zakona v praksi časa še na pretek. Toda ta dolgoročnost je v resnici relativen pojem in bo, če bomo hoteli resnično urediti vse tako, kot moramo, kaj malo časa. To prav tam, kjer so začeli zakon že tudi uveljavljati, že ugotavljajo.

Če se ne bomo držali starega dobrega pregovora, da ne odlašajmo na jutri, kar lahko storimo danes, se nam bo še hudo otepal. Zato o mirnejšem prihodnjem letu tudi, če se zavedamo družbenopolitičnih nalog, nima smisla govoriti.

JANEZ KOROŠEC

tedenski zunanjepolitični pregled

Izpustite Santiaga Carrilla in njegove tovariše! To je bila ta teden prevladujoča tema vseh pogovorov v naprednih svetovnih krogih potem ko je španska policija iz še vedno nepojasnjenih razlogov minuli teden nenadoma aretirala generalnega sekretarja centralnega komiteja KP Španije in več njegovih tovarišev.

Odvetnika Santiaga Carrilla sta, ko sta zahtevala takojšnjo izpustitev prijatih, v pritožbi na sodišču napisala, da »komunistična partija Španije sicer še ni legalizirana, vendar jo ni mogoče imeti niti za tajno, niti za konspirativno. V Španiji ni legalizirana še nobena opozicijska stranka, vendar ni nihče od njihovih voditeljev ne obtožen in ne v zaporu.«

Nemirno pa je bilo tudi v drugih španskih mestih, zlasti v deželi Baskov, kjer se je več sto tisoč ljudi zbralo na dramatičnih demonstracijah in zahtevalo takojšnjo amnestijo za politične zapornike in dovoljenje, da se vrnejo tisti, ki so v izgnanstvu.

Demonstranti so se spopadli s policijo. Več demonstrantov in policajev je bilo aretiranih.

Nerazumljiva aretacija Carilla

V Španiji so se vrstile silovite demonstracije, aretacija pa je vzbudila osuplost in ogorčenje tudi v številnih drugih prestolnicah.

Jugoslovanski predsednik Tito in drugi voditelji ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se pridružili zahtevi napredne svetovne javnosti, naj španske oblasti takoj izpustijo Santiaga Carrilla.

Vodilne španske komuniste je policija prišla minulo sredo ter jih obtožila nedovoljenega političnega združevanja in kot partijske voditelje, za kar bi lahko bili obsojeni na zapor do šestih let in globo do 200.000 pezov.

KAJ BO Z OROŽJEM

Medtem ko je libanonski premier Selim el Hos na uradnem prijateljskem obisku v Kairu, kjer bo predsedniku Alvarju El Sadatu izročil osebno poslanico libanonskega predsednika Elias Sarkisa, pa v Libanonu, kjer vlada večinoma mir, še vedno niso rešili vprašanja kdaj bodo desničarji in naprednjaki izročili težko orožje.

Izročitev tega orožja je bila temeljna zahteva in predpogoj za dokončno odpravo sovražnosti ter možnosti, da bi se le-te znova obnovile.

Tako desničarji kot naprednjaki skrivajo svojo težko oborožitev in jo za zdaj še niso pripravljene izročiti. Medtem pa je libanonski predsednik Sarkis napovedal možnost, da bi ustanovili novo libanonsko armado, v kateri bi bilo okrog 40.000 vojakov.

Ta nova armada naj bi v državi skrbela za varnost Libanona in njegovih meja. Bivša libanonska armada, ki je štela okoli 18.000 ljudi, se je v začetku državljanske vojne razcepila na štiri skupine.

DRAŽJA NAFTA

Alžirija je še obvestila naftne družbe, da bo s 1. januarjem podražila nafto za 1,20 dolarja pri sodčku. V skladu z dogovorom o 10-odstotni podražitvi surove nafte, o čemer so se članice organizacije držav izvoznice nafte (OPEC) dogovorile na nedavnem srečanju v Dohi, pa bo Irak dvignil ceno za 1,19 dolarja po sodčku.

Podražila se bo tudi kuvajtska nafta ter nafta iz drugih dežel članic OPEC. Kot so sklenili v Dohi, se bo nafta dežel OPEC podražila za 10 odstotkov razen tiste, ki jo črpajo v Saudski Arabiji in Združenih arabskih emiratih — ta bo namreč dražja le za 5 odstotkov.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski

KAJ JE NAJVAŽNEJŠE? — Vsak med nami bo najverjetneje opravil bilanco leta, ki se izteka in tudi družbena skupnost kot celota.

Še pogled na prehojeno pot in treba bo naprej: do naslednjega novega leta...

Kot samoupravna družba smo naredili v letu 1976 mnogo, s ponosom lahko zremo na rezultate svojega dela. Okrepili smo svojo samoupravnost, v zakon z združenem delu zapisali pravice, dolžnosti in pravila družbenega in gospodarskega obnašanja.

Obrzdana inflacija nam omogoča, da z veliko več optimizma zremo naprej; dinar se je učvrstil tudi na občutljivem tržišču zahoda; v marsikateri industrijski veji je skokovito narasel izvoz blaga, ki se po svoji kvaliteti uvršča v sam vrh pretanjenega okusa sodobnega človeka.

Tudi hibe so nas pestile. Naša učinkovitost še vedno ni takšna, kot v nekaterih razvitih industrijskih deželah in čas se nam še vedno ne smili. Preveč ga razsipamo, premalo gospodarno razporejamo ure, preveč časa izgubimo tudi v nepotrebnem besedovanju. Tudi zato storilnost ni takšna, kot si jo želimo. In preveč nam »dišijo« pisarne; zaposlovanje v družbenih dejavnostih je bilo marsikje pretirano.

Novo leto je plansko. V načrtu našega razvoja pa imajo prednost, energetika, kmetijstvo, surovine, izvoz, strojogradnja, ladjedelništvo, magistrale in turizem.

Nalog je dovolj. Za vsakogar nekaj. Z dobro voljo jih je možno udejaniti.

JUBILEJNO LETO ZKJ IN ZKS — Leto, ki je pred nami, bo potekalo tudi v pripravah na XI kongres Zveze komunistov Jugoslavije. To bo hkrati jubilejno leto.

Slovenska partija bo stara natanko štiri desetletja, prav toliko let pa bo minilo od prihoda tovariša Tita na čelo jugoslovanskih komunistov.

Jubileje bomo slavili manifestativno in delavno. Zdi se, da je slednje najpomembnejše...

TITO'V OBRAMBO RESNICE — Kronisti bodo konec leta 1976 zapisali skrbno. Predvsem zato, ker je ob 35-letnici nastanka Jugoslovanske ljudske armade spregovoril tudi njen prvi poveljnik — maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito.

Njegove besede, besede, ki jih potrjuje vsaka objektivna zgodovina, so ponovno izpričale resnico o naši narodnoosvobodilni borbi in revoluciji, pri čemer ostajajo najrazličnejše špekulacije na naš račun to, kar tudi so: pamfleti slabega okusa...

POLNOKRVA SOLIDARNOST — Ni vse le v odstotkih in številkah, posebej, če govorimo o solidarnosti, ki je prišla v iztekajočem letu v Sloveniji močno do izraza, čeravno je imela vsaj tri pojave oblike. Najprej smo solidarnostno prispevali svoj dinar za modernizacijo slovenskega cestnega omrežja. Akcija je uspela.

Potresi so nam prizadejali občutno škodo. Na stotine ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. Solidarnostna akcija je obrodila sadove. V Posočju sicer še ni tako, kot pred potresom, toda življenje se je že dodobra vtirilo...

Korošce so v Avstriji preštevali 14. novembra. Tudi z njimi smo bili in ostajamo solidarni.

MILAN MEDEN

BRZOJAVKE

KAIRO — Predsednik PLO Jaser Arafat je dejal za kairsko »Al Gumburijo«, da se bo lotil ustanavljanja palestinske države in se udeležil ženevskih pogovorov, če bo povabljen in če je to v interesu palestinskega ljudstva.

BEJRUT — Po pisanju bejrutskega časnika »Al Saab« je libijski premier Abdel Salem Džalud na skrivaj obiskal Kairo. Tamkaj naj bi bil konec minulega tedna, z gostitelji pa se je menda pogovarjal o »obrambi arabske solidarnosti«.

NEW YORK — Novi ameriški predsednik Jimmy Carter je izjavil, da upa, da se bo do septembra prihodnjega leta lahko sešel z generalnim sekretarjem KP Sovjetske zveze Leonidom Brežnjevom.

VALETTA — Dr. Anton Buttigieg, bivši minister, advokat in pesnik, je prisegel kot novi predsednik malteške republike. Predsednik Buttigieg ima 64 let, v politično življenje pa je stopil pred 26 leti.

DŽAKARTA — Kot je ugotovil predsednik lokalne zdravstvene organizacije, okrog pol milijona prebivalcev južnega dela indonezijskega otoka Lombok nima dovolj hrane. Zaradi dolgotrajne suše, ki je prizadela otok, njegovi

prebivalci nujno potrebujejo pomoč.

MEXICO — Na koncu šestletnega mandata predsednika Portilla se bo Mehika uvrstila med največje proizvajalce in izvoznike nafte na svetu. Mehika bo leta 1982 vsak dan proizvedla 2 milijona 242 tisoč sodčkov, že konec tega desetletja pa dnevno izvozila po milijon in 100 tisoč sodčkov nafte.

LAGOS — Nigerijska vlada je nacionalizirala največjo naftno družbo, ki deluje v Nigeriji, »Esso Standard«.

● PRAZNOVANJE S SMRTJO

CAPE TOWN — V črnskem predmestju Cape Towna je prišlo do ostrih spopadov med policijo in črnskim prebivalstvom, ki je demonstriralo. V spopadih sta izgubila življenje najmanj dva demonstranta. Sicer pa je bilo med božičnimi prazniki v predmestjih Cape Towna več neredov, ki so terjali 24 življenj, 100 pa je ranjenih.

Južnoafriški rasistični režim je v Cape Town poslal nove policijske okrepitve.

IZ ŽABJEKA V HIŠO! 21. decembra je bil za družino Roma Marka, delavca podjetja Novograd, najšrečnejši v letu 1976. Ta dan so se iz zasilne barake (na sliki) preselili v hišo v Češko vas. Hišo bo Marko sam odplačeval, dobil pa je posojilo. (Foto: R. Bačar)

PRED PRAZNIKI SE ZATIKA – S prodajo kruha se v Novem mestu rado zatika pred vsakim praznikom. Vrste pred edino novomeško pekarijo so najbolj zgovoren dokaz, da bi morali prodajo kruha urediti bolje. Nič bolje ni s prodajo v samopostrežnih trgovinah. (Foto: M. Markefj)

POBRATENIM SLIKO – Delegacija KS Kočevje se je 21. decembra udeležila svečanosti ob prvem krajevnem prazniku KS Škofja Loka. Gostje iz Kočevja so ob tej priložnosti predali gostiteljem sliko akademskega slikarja Franceta Slane. (Foto: F. Brus)

VESELJE OTROK NA KOČEVSKEM IN DRUGJE – Dedek Mraz obiskuje te dni tudi otroke v kočevski občini in sicer v delovnih kolektivih, šolah, krajevnih skupnostih in celo v nekaterih hišnih svetih. (Foto: J. Primc)

KRKA V SVRLJIGU

Tovarna zdravil Krka iz Novega mesta bo v Svrljigu zgradila tovarno za proizvodnjo čajev iz zdravilnih zelišč, ki jih je v svrliških hribih na pretek. Za to gradnjo bo potrebnih več kot 50 milijonov dinarjev. Sredstva bodo zagotovili Krka, niška kreditna banka in sklad za pospeševanje razvoja gospodarsko nerazvitih področij Srbije. Na začetku obratovanja bo tovarna proizvajala petdeset vrst čajev iz zdravilnih zelišč. Pričakujejo, da bo vrednost proizvodnje znašala okoli 70 milijonov dinarjev. (Po „Gospodarskem vestniku“)

Bojmo iz napake potegnili nauke?

Na nedavnem III. rednem zboru varčevalcev, ki upravljajo s sredstvi za komunalno in stanovanjsko izgradnjo v podružnici Ljubljanske banke v Novem mestu, so obravnavali srednje-ročni razvojni plan za obdobje 1976 – 1980. Podružnica je tokrat prvič sprejela dolgoročno usmeritev sredstev v te namene.

V novomeški podružnici Ljubljanske banke so se stanovanjska sredstva od leta 1971 do konca leta

za stanovanjsko in komunalno izgradnjo, od tega bo 84 odst. usmerjeni v stanovanjsko gospodarstvo, 7 odst. bodo znašale naložbe v komunalne investicije, 7 odst. bo šlo za kratkoročne kredite in 3 odstotki denarja za druge oblike naložb.

Samoupravne stanovanjske skupnosti bodo v obravnavanem planškem obdobju upravljale z 233.089.000 dinarji ali s 35 odst. vseh razpoložljivih sredstev bančne podružnice. V letošnjem letu se je sodelovanje banke s SIS poglobilo, povečal pa se je tudi interes občanov in organizacij združenega dela za stanovanjsko varčevanje. V banki ne dvomijo, da so k temu pripomogli ugodnejši pogoji in spremenjen pravilnik o varčevanju in vezavi sredstev.

Po podatkih, ki jih je na tem bančnem zboru obravnaval 35-članski zbor, so skupne naložbe za stanovanjsko in komunalno graditev v letu 1976 narasle za 44 odst., očitno pa je tudi, da so bila vlaganja v komunalno dejavnost precej manjša. Tu je prišlo celo do manjših naložb kot prejšnja leta.

V novem letu 1977 se bodo skupna sredstva za stanovanjsko in komunalno dejavnost, ki se združujejo in zbirajo v novomeški podružnici LB, povečala za 19 odst. in bodo znašala 429.473.000 din, za dolgoročne nove naložbe pa bo namenjenih nad 121 milijonov dinarjev. Plan določa, da bo v letu 1977 banka dala na voljo 90.224.000 din za stanovanjsko izgradnjo, 12.500.000 din za komunalne investicije, za kratkoročne kredite pa bo šlo malo manj kot 20 milijonov dinarjev.

Ob dokaj ugodnih obetih za možnost nadaljnje stanovanjske rasti pa bi kazalo odpraviti zlasti napake iz dosedanje prakse. Kot je na zboru poročal predsednik izvršnega odbora zboru varčevalcev, je ta organ na vseh sejah ugotavljal, da je ostajal neporabljen velik znesek stanovanjskih sredstev, na drugi strani pa so bile velike potrebe. Posebno v Novem mestu na tržišču ni bilo dobiti stanovanj napredaj, denar za te namene pa je ležal v banki.

Izkušnje svarijo

Na sestanku doljenjskega društva kmetijskih inženirjev in tehnikov, omenjenem na tem mestu že prejšnji teden, je imel zanimivo razpravo tudi inž. Julij Nemanič, vodja vinske kleti v Metliki.

Svaril je pred nenačrtno obnovno doljenjskega vinogradništva, pred tem, kar se zdaj dogaja, ko vino-

gradniki obnovljajo vsak zase. Posamična obnova kasneje onemogoča skupno obnovo in komasacijo vinogradov, ki predvsem lahko bistveno prispeva k pocenitvi pridelovalnih stroškov in povečanju donosov. Pridelovalni stroški so že sedaj večji kot kjerkoli drugje v svetu, zato je svarilo še toliko bolj upravičeno.

Navedel je izkušnje iz Bele krajine, kjer bodo hitro izčrpani večji kompleksi za načrtno obnovo vinogradov in hkratno komasacijo zemljišč. Prav to bo zadržalo nadaljnje napredovanje na tem območju, čeprav gre belokranjsko in doljenjsko vino dobro v denar in se nasploh ni bati presečkov vina.

Zakon o načrtni obnovi vinogradništva bi lahko pripomogel, da v obnovljanju ne bi naredili napake. Četudi bi ga imeli zdaj, bi bil marsikje že prepozno. Npopravljiva škoda je že storjena.

na 33.000 dinarjev. Kajpak bi se vsako prezgodnje veselje lahko hitro izjalovilo, zato je bolje počakati, kaj bo o tem povedal zakon. Tudi za letos imamo za zdaj še samo predlog.

Sindikalna lista

Kilometrino ostane še po starem: za prevoženi kilometer smejo delovne organizacije tudi poslej izplačati le 1,50 dinarjev. Tako piše tudi v nedavno sprejeti sindikalni listi za leto 1977. Kaže pa, da bo to ostalo v veljavi le do aprila, ko naj bi (tudi) kilometrino revalorizirali oziroma povečali.

Z rastjo življenjskih stroškov in osebnih dohodkov so usklajene nove dnevnice. Velika dnevnicca je po novem lahko največ 170, polovična 110 dinarjev, možna pa je tudi znizana dnevnicca (za odstotno 6 do 9 ur) 55 dinarjev. Za stroške prenočevanja bo z računom možno dobiti 195, brez računa 85 dinarjev. Terenski dodatek sme biti največ 80 dinarjev, največje nadomestilo za ločeno življenje pa 1.425 dinarjev na mesec. Regres za prehrano med delom sme biti 255 dinarjev ali manjši. Za regres za letni dopust pozna sindikalna lista spodnjo in zgornjo mejo: od 1.100 do 1.400 dinarjev na delavca.

Namenski znesek za stanovanjsko graditev sme biti po sindikalni listi foličen, kakor pravi o tem samoupravni sporazum o združevanju sredstev za ta namen, vendar ne manjši od 6 odstotkov. Večja stopnja za združevanje stanovanjskega denarja mora biti podrobno obrazložena in kajpak upravičena.

Slabi plačniki

Lani so štiri doljenjske občine ustanovile skupno inšpekcijsko službo in se z dogovorom zavezale zagotoviti tudi sredstva za delo tega organa. Ko pa je izvršni svet novomeške občinske skupščine 9. decembra obravnaval poročilo medobčinske inšpekcije in finančno realizacijo za devetmesečno obdobje, je ugotovil, da so nekateri bolj slabi plačniki.

Občina Črnomelj je izpolnila 53,7 odst., Metlika 32,2 odst., Novo mesto 94,8 odst. in Trebnje 52,4 odst. svoje finančne obveznosti. To je malce neodgovoren odnos do dela organa, ki mu družba pripisuje vedno večjo vlogo in veljavo.

Presežek vrnjen

20 milijonov dinarjev bodo vrnili združenemu delu. Tako so sklenili na zadnjem zboru kočevske podružnice Ljubljanske banke, ki dela tudi za območje občine Ribnica. To je možno zato, ker je banka uspešno poslovala.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da še ni dobrega sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in banko. Vendar naj bi to zadevo, ki je pomembna za vso republiko, reševali osrednji organi banke in republiški izvršni svet.

Na zboru so glasovali med drugim še za ustanovitev podružnice LB v Osijeku, Metoda Rotarja so ponovno izvolili za generalnega direktorja LB, za direktorja kočevske podružnice pa tudi ponovno Rudija Zbašnika. C. NOVAK

Sejmišča

NOVO MESTO: Mraz v ponedeljek ni zadržal prodajalcev, da ne bi pripeljali na sejem veliko pujskov. Napredaj jih je bilo 409, od tega 38 starih nad tri mesece. Kupcev je bilo manj, zato so bile cene nekoliko nižje. Lastnika je menjalo 252 živali, pujski so stali 580 do 820 din, nad tri mesece stari prašiči pa 830 do 950 din.

BREŽICE: Zaradi ljudskega praznika je bil dogon izredno slab, saj je bilo napredaj le 152 prašičev. Prodali so 62 pujskov in 5 nad tri mesece starih prašičev. Prvi so bili po 36 din, drugi pa po 25 din kilogram žive teže.

1975 še enkrat povečala, medtem ko računajo ob koncu srednje-ročnega obdobja v letu 1980 že na 2,2-kratno povečanje in bodo znašala več kot 636.263.000 dinarjev.

Po planu za naslednje petletno obdobje bo v novomeški podružnici razpoložljivih 671.491.000 dinarjev

Kmetijski nasveti

Pozimi pozabljeni stroji

Preveč milijard so naši kmetje zrtvovali, ko so opremili kmetije s traktorji in drugimi kmetijskimi stroji, da bi zdaj, pozimi, ko jih ne potrebujejo, pozabili nanje. Pa vendar delajo mnogi prav to. Žalostno je videti neočiščene in nezavarovane stroje, ki samevajo pod nadstreški ali celo na prostem, kar je bila v preteklosti toliko grajana malomarnost družbenih kmetijskih obratov.

Kmetovi pomočniki zaslužijo vsaj nekaj pozornosti in nege pred zimskim počitkom. Sicer bodo voda, zrak, mraz in sonce načeli kovino in rja bo začela neusmiljeno uničevati težko prisluzni stroj ali napravo. Zato je treba korozijo onemogočiti, kolikor se le da, to pa je mogoče doseči na več načinov; z uporabo zaščitnih olj, masti in barv.

Nov stroj je običajno prevlečen z zaščitno barvo, ki pa se z rabo stroja obrdne in jo je treba obnoviti. Preden se lotimo obnove ali mazanja z oljem ali mastjo, je treba stroj najprej temeljito očistiti z vodo, če pa se je že naselila rja, še s kovinsko krtačo ali peskom. Šele ko je površina kovine čista, smemo nanašati barvo ali mast. Kot dobra antikorozivna barva je poznan minij, na voljo pa so tudi še nekatere druge barve, ki dobro zaščitijo kovino.

Zaščitna olja je moč nanesti na podlago s krpo, krtačko ali z brizganjem. Primerno debela strnjena prevleka odlično zavaruje kovino. Zaščitne masti so manj židke in jih je treba pred uporabo segreti.

Posebne skrbi mora biti deležen traktor, s katerim ne nameravamo pozimi voziti. Da ne bo rjavel navznoter, je zelo priporočljivo motor konservirati s posebnim oljem, ki vsebuje tudi snovi proti kislinam, nastajajočim ob notranjem izgorevanju. Postopek je naslednji: staro olje iztočimo, v motor pa nalijemo zaščitno olje ter za nekaj minut zaženemo motor. Na pomlad tega olja ni treba iztočiti, saj lahko služi tudi kot navadno motorno olje.

Inž.M. L.

credno je zapisati...

Na zahodu in vzhodu nič novega, pa je vendarle treba ponoviti: gospodarsko povezovanje je zakonitost razvoja, je nuja, ki jo spoznava ves svet. Dolenjsko gospodarstvo ne more biti izjema in tudi njegov sestavni del kmetijstvo – ne.

Toda obotavlja se kot izbirična nevesta, ki se napake ponavadi zave šele, ko ostane sama. Da je tako in da „na poroko“ doljenjsko kmetijstvo ni mislilo zares, dokazujejo dosedanja skromni povezovalni napori in iz njih izhajajoč – neuspeh. To je bilo nedvoumno ugotovljeno tudi na doljenjskem političnem vrhu, na seji medobčinskega sveta Zveze komunistov za Dolenjsko prejšnji teden.

Zdaj še „trkajo ženini“ in še je čas, da ne bo „nevesta ostala za pusta sama“. Ven-

„Ženini trkajo“

dar se še vedno obotavlja in dela vtis, kot da ne ve, kaj bi pravzaprav rada. V zakon, to je v sestavljeno organizacijo združuje dela, ki bi v primerjavi z dosedanjim ne-uspešnim povezovanjem in dogovarjanjem pomenila resničen napredek, je nekako ne mika. Čvrstejšega povezovanja, ki bi tudi edino imelo svoj smisel, se doljenjski vodilni kmetijci – bolj ali manj bojijo. Če so subjektivni vzroki, je treba stran z njimi. Zveza komunistov namerava v tej smeri odločneje nastopiti. Če pa je strah v nepoznavanju globljega smisla, je treba stvari načelno razčistiti.

Bistvo je, da posamezne kmetijske dejavnosti v regiji začutijo skupni interes, se povežejo med seboj in navzven. Brez vsiljevanja od strani „politike“. Pomeni, da naj bi denimo, nosilec vinogradništva v regiji KZ Metlika povezovala in dohodkovno vezala vinogradnike iz vse Dolenjske; KZ Trebnje pridelovalce krompirja itd. Ustvariti je treba na skupnem interesu zgrajeno organiziranost, ki bo trdna in močna zaradi skupnega interesa samega. Enaka načela morajo voditi tudi povezovanje navzven in ni se bati, da Dolenjska ne bi dobila (tudi materialne) podpore za svoje razvojne načrte. M. LEGAN

dejstvo, da je vsakdo iskal rešitev najprej zase, in to, da imajo tisti, s katerimi naj bi se povezovali, Dolenjsko le za surovinsko bazo in nič več. Dolenjski razvojni načrti tudi za banke očitno niso dovolj privlačni, sicer ne bi dobivali v zadruge „birokratskih“ odgovorov, češ zadruge (dolenjske) so kreditno nesposobne za večje naložbe in je vprašanje njihovega poslovanja. Menil je, da je nujna „zunanja denarna injekcija“, sicer načrti ne bodo uresničeni, zlasti pa ne bo mogoče organizirati vzorne družbene proizvodnje, ki ji stališča Zveze komunistov spet dajejo ustrezen poudarek.

Sekretar medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko Lojze Šterk je naglasil, da bo zaostrena tudi partijska odgovornost do vseh, ki iz kakršnihkoli subjektivnih razlogov ovirajo povezovanje dolenjskega kmetijstva. Dodal je, da je treba pospešeno nadaljevati z akcijami, ki bodo dale – kar je bistveno – koncept razvoja in funkcionalne modele povezovanja, brez česar bi ostalo dolenjsko kmetijstvo tako, kot je: razdrobljeno, pretežno revno, brez prave usmeritve in s tem brez prave prihodnosti ter bi še nadalje zaostajalo v primerjavi s kmetijstvom v drugih slovenskih pokrajinah.

M. LEGAN

Ni čas za stare obračune

Nadaljevanje s 1. strani

samoupravljavcev, saj so dokazali, da se ne boje nikogar in si upajo mnogo več kot mairske druge. Hkrati pa se je pokazalo tudi to, da so bili nekateri navzoči delavci le orodje drugih. Ti so ostali v ozadju in se ne ve, če so pošteno mislili za korist podjetja, ko so oddali liste z anonimnimi vprašanji. Kako naj si drugače razlagamo dejstvo, da se je cela vrsta zahtevanih odgovorov nanašala naravnost na direktorja inž. Avgusta Fajfarja (od ventilatorja, ki piha v njegovo hišo onesnažen zrak, do njegovega vinskega pridelka v vinogradu). Drugi krog vprašanj se je nanašal na sindikalnega predsednika Hinka Sinklerja v zvezi s podporo sindikata kolesarskemu klubu, blagajno sindikata itd. Nekaj vprašanj je bilo s področja stanovanjskih posojil iz prejšnjih let in je čudno, da prihajajo na dan zdaj, ko je okrog hiš iz tistih kreditov že davno zrasla trava.

Kot neumestno, politično nesprejemljivo, celo nemoralno pa so ocenili listek z vprašanjem: „Zakaj iz sindikata podpiramo upokojece, ni pa denarja za sindikalni izlet za poslenih, saj od sindikata nimamo nič ...“ in ravno upokojeni delavci so v težkih delovnih razmerah in ob majhnih osebnih dohodkih postavili Novoteks na noge!

Med umestna vprašanja lahko najbrž štejemo: „Zakaj zasedajo delovna mesta ljudje brez ustrezne šolske izobrazbe?“ S tem v zvezi so padale pripombe na administratorke, ki so jih izza strojev vzeli v pisarne. Vpisale so se v šole, a jih niso končale, zato so dvomili, če je njihovo delo kvalitetno in kakšna je storilnost. Omenjali so, da strokovne kadre potrebuje tudi proizvodnja, ne le pisarne. Izkazalo se je, da ljudje ne vedo, kdo so nosilci posameznih nalog iz sanacijskega programa.

Vse pa kaže, da je sodu izšlo tmo in da je prišlo do zahteve po tem sestanku predvsem zato, ker so v splošnih službah hoteli nekaterim zaposlenim (sicer v normalnih in dovoljenih okvirih) povišati število točk in s tem zaslužek za okrog 20 odst. Delavci, že tako nesrečni proti „režiji“, tega niso dovolili in so prek direktorja preprečili izplačilo. S poprejšnjim obveščenoostjo zakaj, komu in koliko, bi se izognili hudi krvi. V času zategovanja pasu in boja za obstanek pa se ljudem ne zdi prav nekaterim povečevati osebne dohodke.

Bilo je torej vsakega nekaj, šele pod točko razno je nekdo vprašal,

OBRTNIKOV ZGLED

Vinko Novak, parketar iz Novega mesta, je prinesel v torek zjutraj na občinski odbor Rdečega križa pol milijona starih dinarjev – kot svoj prispevek v sklad za nakup dragih medicinskih inštrumentov namesto novoletnih koledarjev in čestitk. Zdi se mu, da je pošiljanje čestitk potratna denarja, zato se je raje odločil za humano dejanje in pomoč sklada, o katerem smo zadnje tedne v našem listu obširno seznanili javnost.

Upajmo, da bo zgled tov. Vinka Novaka privabil tudi druge novomeške in dolenjske obrtnike k posne-manju.

kakšno je trenutno stanje v podjetju, kako delajo v tozdu tkanina, kako v konfekciji, kako je s prodajo, zakaj uvažamo tekstil itd. In tudi vprašanje direktorju: „Ali boste lahko obvladali položaj s sodelavci? Menimo, da je potrebna močna roka in Zveza komunistov bi morala biti tista, ki bi jo vodila.“

Eden navzočih je rekel, da poprečno šest ur na dan presedi na sestankih, da pa je potrebno že zdaj uvesti proizvodnjo spomladanske kolekcije in časa za to zmanjkule. Ob tem bi se morali tudi zamisliti. Če bodo

pogosto sejali na tak način, se ne smemo čuditi, če tudi spomladi iz semena ne bo kali. Zdaj pogrevati stare stvari izpred nekaj let, je mahanje v prazno. Ni čas za obračune, kdo bo koga in za katerim ovinkom, ampak je čas za izreznitev in delo z enotno akcijo, ki bo podjetju vnila zapravljeni ugled. V zdajšnjem ozračju pa nepodpisani lističi z nepremišljenimi vprašanji najbrž naredijo več škode kot koristi.

RIA BAČER

AKCIJO PODALJŠUJEMO DO MARCA 1977!

Do torka - 1133 novih!

Še 112 novih naročnikov v zadnjem tednu – kako prijetna novica pred koncem leta! V teh dneh smo dobili največ novih naročnikov iz občin Novo mesto (24), iz raznih pošt (19), iz Brežic (16), Sevnice (12), Trebnjega (10) itd. Naj ponovimo: veseli smo tudi ene same naročilnice, če pride iz trga ali vasi, kjer imajo že skoraj v vsaki hiši DOLENJSKI LIST.

Po dobrih 10 tednih smo do torka zjutraj pridobili 1133 novih naročnikov, ki so po občinah razdeljeni takole:

občina BREŽICE:	75
občina ČRNOMELJ:	73
občina KOČEVJE:	72
občina KRŠKO:	132
občina METLIKA:	22
občina NOVO MESTO:	280
občina RIBNICA:	69
občina SEVNICA:	142
občina TREBNJE:	117
razne pošte v SRS in SFRJ:	128
naročniki v inozemstvu:	23

In naši najzvestejši sodelavci – pismonoše? Še vedno je krepko v vodstvu Maks Krevelj iz Sevnice z 68 novimi naročniki! Sledijo mu: Jože Jankovič s Senovega – 43 naročnikov, Anton Hren iz Trebnjega – 40, Jože Trefalt iz Zabukovja – 27, Ivan Voljčansk iz Sromelj – 23, Anton Sušarič iz Semiča – 17, Anton Omerza iz Dolenje vasi – 16, Martin Kink iz Zabukovja – 16, Andrej Mešiček iz Artič – 14, Jože Umek iz Stopič – 13, Pavel Kastelic iz Starega trga – 11, po 11 pa sta jih pridobila tudi Darko Avguštin iz Leskovca in Franc Simončič iz Boštanja. Po 10 naročnikov sta nam pridobila Jože Kuplenik iz Otočca in Terezija Zgonc iz Sentruperta itd.

VSEM PISMONOŠEM sporočamo, da bomo prihodnjič objavili že napovedano presenečenje: ne zamudite torej objave 6. januarja 1977, v kateri boste zvedeli, kaj pripravljamo skupini najuspešnejših sodelavcev v letošnji akciji zbiranja novih naročnikov za naš tehnik!

IN ŠE NASVET S PROŠNJO: zaradi izrednega zanimanja za naročanje Dolenjskega lista podaljšujemo našo akcijo tudi v januar in februar prihodnjega leta! Za nove naročnike boste tudi v prihodnjih tednih dobivali brezplačne izvode DOLENJSKEGA LISTA, tako da lahko akcijo nemoteno nadaljujete. Več o vsem tem pa 6. januarja 1977 v Dolenjskem listu!

Vsem novim in starim naročnikom, zlasti pa tudi vsem poštanim delavcem v 9 občinah naše širše pokrajine voščimo zdravo, veselo in novih uspehov vrhano leto 1977!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Največje društvo o delu

AMD Novo mesto, ki praznuje letos 30-letnico, je največje društvo v občini, saj šteje že 2450 članov, ki so vključeni v osmih sekcijah v Straži, Dolenjskih Toplicah, Žužemberku, Šmarjeti, Skočjanu, Šentjerneju, Novem mestu in Novoteksu. Število članstva pred-

stavlja 34 odstotkov vseh lastnikov motornih vozil v novomeški občini in je nad republikskim povprečjem.

Med aktivnostmi, ki jih društvo razvija in goji, je na prvem mestu poučevanje kandidatov za voznike motornih vozil. Tako je v letih 1975–1976 obiskovalo tečaj blizu 800 tečajnikov, na praktične vožnje pa se je pripravljalo blizu 1400 oseb. Tečajnikom ni potrebno čakati na ure praktične vožnje, ker ima društvo na voljo 19 svojih vozil. Društvo pa nima svojih učnih prostorov za poučevanje cestnoprometnih predpisov, zato pouk ne more biti na taki višini, kot jo zahteva današnja prometna slika. Kljub takim problemom je uspeh kandidatov zadovoljiv.

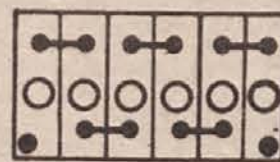
Društvo opravlja članom in drugim voznikom motornih vozil tehnično-turistične usluge. Za člane AMD Novo mesto je še posebnega pomena AMD baza na Otočcu. Glede uslug na Otočcu so imeli delegati kritične pripombe, češ da niso najboljši odnosi do članov. Delegati so tudi predlagali, naj bi AMD Novo mesto zaposlilo pravnik, ki bi članom pomagal in svetoval ob morebitnih nesrečah ali podobnem. Ob tako naraščajočih potrebah je društvo primorano razmišljati o izgradnji prometno-šolskega centra, ki ga imajo že vsa večja središča v Sloveniji. Za to pa bodo potrebna velika finančna sredstva. Nujna bo pomoč velikih delovnih organizacij.

Delegati so predlagali, naj se s preselitvijo prostorov AMD na Ljubljansko cesto uredi tudi urejanje prometne dokumentacije (podaljševanje prometnih dovoljenj), da bodo občani lahko to urejali na enem mestu kot do sedaj. Za bodoče voznike pa je nujno uvesti dodatni predmet – izpit iz motoroznanstva.

J. KUKEC

J. PAVLIN

VESNA SERVIS

Akumulatorska delavnica
TASEV BLAŽO
NOVO MESTO
Partizanska 11

telefon: 23–826

Polnjenje vseh vrst akumulatorjev in formiranje ter kontrola. 12 mesecev garancije za obnovljene akumulatorje. Izdelujem tudi ježke za ikebane.

CENJENIM STRANKAM ŽELIM SREČNO NOVO LETO 1977!

INDUSTRIJA OBUTVE

Novo mesto

NOVO MESTO n. sol. o.

TOZD „OBUTEV“ NOVO MESTO
TOZD „BOR“ DOLENJSKE TOPLICE
VSEM DELAVNIM LJUDEM ŽELIMO OBILO USPEHOV V LETU 1977
IN PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE

SREČNO *77!

SOP KRŠKO
TOZD „OPREMA“ Gasilska 3

razpisuje prosto delovno mesto

1. KURIRJA
2. SNAZILKE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, se zahteva od kandidatov vestnost pri delu. Poizkusna doba traja 3 mesece. Rok prijave: 15 dni po dnevu objave

OBVESTILO

Lekarna Novo mesto obvešča zdravstvene zavode in prebivalce, da bo opravljala letni popis blaga po naslednjem razporedu:

- v lekarni Novo mesto: 4. 1. in 5. 1. 1977
- v lekarniški postaji Dol. Toplice: 31. 12. 1976
- v lekarniški postaji Šentjerneje: 4. 1. 1977
- v lekarniški postaji Ločna: 30. 12. in 31. 12. 1976

Navedene dni bodo vse enote zaprte, zdravila se bodo izdajala le na recepte, označene kot NUJNO, razen za lekarno Novo mesto, kjer se bodo vsa zdravila izdajala v lekarniški enoti Ločna.

PROSTA DELOVNA MESTA!

OSNOVNE ŠOLE NOVO MESTO, TOZD BRŠLJIN
razpisuje prosta delovna mesta:

1. PU SLOVENSKEGA JEZIKA–KNJIŽNICARSTVA za nedoločen čas
2. PU SLOVENSKEGA JEZIKA za določen čas (od 7. 2. do 30. 6. 77.)
3. PU GLASBENEGA POUKA za nedoločen čas
4. TAJNICE ŠOLE za nedoločen čas
5. BLAGAJNIKA za nedoločen čas
6. DVEH SNAZILK za določen čas

POGOJI:

- Pod zap. št. 2 in 3 lahko tudi absolvent PA,
- Pod zap. št. 4 in 5 srednja šola ustreznosti smeri. Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Kritično o sebi

Prav tako pomembna točka dnevnega reda zasedanja medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko je bila ocena dela komunistov v ZSMS. V „Oceni stanja in delovanja ZSMS na Dolenjskem“, ki jo je ustno dopolnil predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Dolenjsko Marjan Pavlin, je med drugim rečeno, da „globalna ocena stanja ZSM na Dolenjskem ni zadovoljujoča. Kljub vidnim premikom po IX. kongresu smo vendarle dosegli premalo, predvsem na področjih, ki so izredno pomembna za krepitve vloge mlade generacije v graditvi samoupravnega socialističnega družbenega razvoja in organizacije same. Stanje ni tako kritično, kot je kritična mladina sama do sebe, kar daje spodbudo za spreminjanje razmer in je jamstvo za uspešnejše delo v prihodnosti.“

Razprava je pokazala, da je mladinska organizacija napredovala v organizacijskem smislu, premalo pa v vsebini dela, študijske je bila vključena v vsa splošna družbena prizadevanja, izhajajoč iz načela, da ni mladinskega problema, ki ne bi bil hkrati tudi družbeni problem. Nadalje so v razpravi poudarili, da je treba okrepiti mladinsko delovanje v sklopu frontnih subjektivnih sil naše družbe. Mladina je že po svoji naravi običajno najbolj napredno usmerjen del družbe, uveljaviti se mora predvsem tam, kjer niso dovolj razvite druge zavestne sile, to pa je predvsem na vasi in v krajevni skupnosti.

„METLA“ ZA DARILO

V novomeškem Domu kulture je gostoval 27. decembra zvečer satirični kabaret „Metla“ iz Ljubljane s Forno-zzijevim „Občinskim kurirjem Švejkom v tretji svetovni reformi“. V glavni (in edini) vlogi je nastopil dramski in televizijski igralec Janez Hočevar – Rifle. Občinstvo, ki je pustilo nezasedenih le nekaj sedežev, se je ob interpretaciji Forno-zzijevega satirično-humornega teksta imenitno zabavalo.

ATC skrajšujejo potrpljenje

Na območju novomeškega podjetja za ptt promet vse manj ročnih telefonskih central in čakanja na zveze – Svojevrsten rekord: v devetih mesecih 1.016 novih telefonskih naročnikov

Kot vemo, deluje novomeško Podjetje za ptt promet na območju sedmih občin Dolenjske in Posavja. Šestdeset izvršilnih enot ptt prometa je vključenih v dva tozda (v Novem mestu in Krškem), tehnično vzdrževalna služba pa je v tretjem tozdu, imenovanem tudi TT center. V vseh treh tozdih je 407 delavcev.

Tozdi so že v letu 1976 uresničili precej nalog iz srednjoročnega razdvojnega načrta. Najpomembnejše so bile dosežene v razvoju telefonskih zmogljivosti, kar kažejo tudi podatki. Tako je bilo ob koncu oktobra 1976 na območju PTT podjetja že 6.454 telefonskih naročnikov, od tega so samo v devetih mesecih vključili 1.016 novih naročnikov, kar je svojevrsten rekord. Računajo, da bo plan za leto 1976 presežen za 10 odstotkov. Strokovna služba podjetja ima evidentiranih še 2.200 prijav za nove telefone, največ v Novem mestu.

Ko je že beseda o telefoniji, naj našteto še nekaj pridobitev s tega področja. Marca 1976 je bila novomeška avtomatska telefonska centrala povečana za 1.000 priključkov, Vinica je dobila ATC za 100 priključkov, ATC v Sevnici se je po-

večala za 400 priključkov. Povečane so bile tudi ATC: v Dolenjskih Toplicah in na Mirni za 40, v Dobovi pa za 60 priključkov. Med pridobitve je treba šteti tudi novo ATC v Krmelju za 100 priključkov (zdaj le 20), v promet pa so dali tudi novo ATC v Globokem (ta bo tudi za Artiče). Crmomlju in Šentjerneju so se začele pripraviti za povečavo ATC za 400 oziroma 60 novih priključkov.

Naročnike nekaterih manjših krajev so z zračnim tkablom vključili v bližnje ATC: telefonske naročnike Dvora v ATC Žužemberku, naročnike Velike Lake pa v ATC Trebnje. Naročniki iz Šentjanža in Tržišča bodo v bližnji prihodnosti vključeni v ATC Krmelj. Vsi ti kraji bodo povezani s kabli takih zmogljivosti, da to ne bo oviralo nadaljnjih potreb občanov po tovrstnih zvezah.

Na nekaterih medkrajevnih zvezah so zmanjšali oziroma odpravili ozka grla. Tako so že za konec leta 1976 predvideli normalno telefonijo med kraji: Mirna – Trebnje, Mokronog – Trebnje, Straža – Novo mesto, Šentjerneje – Novo mesto, Dobova – Brežice, Globoko – Brežice, Krmelj – Sevnica. Gre torej za pridobitve med nekaterimi končnimi in vozliščnimi centralami, medtem ko število zvez med vozliščnimi centralami in glavno centralo v Novem mestu trenutno ustreza potrebam prometa.

Napredek je zaznaven tudi pri krajvem telefonskem omrežju. Ob sodelovanju krajanov so uredili kabelsko omrežje v Brežicah, Krškem in Metliki, v Novem mestu pa so to storili s pomočjo sredstev iz komunalnega prispevka.

V telegrafskem omrežju so bile povečane zmogljivosti za vključevanje novih telegrafskih naročnikov v Krškem, Trebnjem in Metliki. Avtomatska telegrafska centrala ima ob tem še vedno dovolj prostih priključkov.

J. KUKEC

J. PAVLIN

Gorjanci

NOVO MESTO - STRAZA

SREČNO *77!

PRIPOROČA PREVOZ POTNIKOV IN BLAGA TER GOSTINSKE STORITVE V HOTELU „METROPOL“ IN GOSTIŠČU TER KEGLJIŠČU NA LOKI.

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA p. o. SEVNICA, Glavni trg 25

RAZPISNA KOMISIJA
Razpisuje delovno mesto

VODJE KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORJA.

Za zasedbo delovnega mesta se zahteva poleg splošnih pogojev še:

- da ima višjo strokovno izobrazbo pravne, upravne, socialne ali organizacijske smeri,
- da ima 5 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem področju,
- da pozna predpise s področja medsebojnih razmerij ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja in ima sposobnost kontaktiranja z ljudmi,
- da ima ustrezne moralno-politične kvalitete,
- da je nekaznovan.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih delovnih mest in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Trgovsko podjetje Sevnica, Sevnica, Glavni trg 25, z navedbo „Za razpisno komisijo“. Rok prijav je 15 dni po dnevu objave.

DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA v ČZP DOLENJSKI LIST NOVO MESTO

razpisuje
delovno mesto

TAJNICE ALI TAJNIKA PODJETJA

za nedoločen čas.

Poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima upravno-administrativno srednjo šolo ali ekonomsko srednjo šolo,
2. da ima ob ustrezni šolski izobrazbi vsaj leto dni prakse, ob pomanjkljivi šolski izobrazbi pa najmanj tri leta prakse.

Poskusno delo 3 mesece. — Prednost imajo kandidati z izkušnjami pri delu samoupravnih organov v podjetju ali ustanovi.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Kandidati naj pošljejo prijave v zaprti ovojnici na naslov: Odboru za MR pri ČZP Dolenjski list, Novo mesto, p.p. 33

VOZNIKI!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO. ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z „VALVOLINE TECTYLOM“ VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372

GARANCIJA ZA OPRAVLJENO DELO!
TECTYL CENTER

OSNOVNA ŠOLA „TONE SELIŠKAR“, CERKLJE OB KRKI,

objavlja prosto delovno mesto

TAJNICE

Pogoji: končana upravno-administrativna šola, ekonomska šola ali druga srednja šola z znanjem strojepisja.

Poskusno delo 2 meseca. OD po samoupravnem sporazumu.

Prijave pošljite na navedeni naslov ali izročite osebno v roku 15 dni po objavi.

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Velik je dolg tujine rojakom

Izredno razgibano kulturno življenje naših rojakov, zaposlenih v Zahodni Nemčiji — Le dom lahko nadoknadi to, kar jim je vzela tujina

Ze med letom smo pisali o vrstah prireditve, ki so jih pripravili naši ljudje, zaposleni v raznih krajih Zahodne Nemčije. Tako v pokrajini Baden Wuertenberg že šest let deluje SKUD Triglav-Stuttgart, ki je v zadnjem času razširilo svojo dejavnost v številna sosednja mesta. Tokrat bomo največ besed posvetili „podružnici“ v Vagladu, ki je najbolj oddaljena od svojega matičnega društva, zajema pa naše delavce iz območja Schwarzwald, kjer je največ Dolenjcev, Belokranjcev, Notranjcev.

Zavedali so se, da so tukaj le začasni, zato so neustrahovano zahtevali slovensko šolo v teh krajih in jo tudi dobili. Oddelek slovenskega dopolnilnega pouka šteje danes 29 učencev in le redkokdaj se zgodi, da je kakšen stol v učilnici prazen. Člani podružnice so pred kratkim na svojem običnem zboru izvolili za predsednika Alojza

Cilenška, ki je skupaj z Alojzom Levstikom, ki vodi tamkajšnje dramsko sekcijo, zabeležil eden največjih uspehov društva. Z igrano H. Lawrenceca Snaha so poželi veliko aplavza, zasluge za to pa imajo tudi igralci Majda Gradišar, Kristina

Jereb, Alenka Debeljak, Berta Cilenšek in Daniel Jereb. Del dohodka so člani skupine namenili za novoletno obdaritev šolskih in predšolskih otrok. Praznovanja v decembru z obiski dedka Mraza so bila prava poživetje za naše otroke, ki daleč od doma hrepenijo po svojih vrstnikih iz domovine.

Za tako uspešno delovanje zaslužijo pohvale prav vsi člani podružnice Nagold, še posebej Alojz Cilenšek, Jože Gradišar in Jože Križman. Ti so nemalo pripomogli tudi k povečanemu številu članstva, ki že presega obe ostali podružnici. Pa še nekaj je: vedno pogosteje je slišati želje po vrnitvi v domovino, da po desetih in več letih služenja tujini skušamo doma nadoknadi to, za kar nas je tujina prikrjajala.

ANICA NUNCIC
STUTTART

Krivate tudi osnovne šole

V Dolenjskem listu od 16. decembra smo strokovni delavci posebne osnovne šole Krško prebrali poročilo o učnih uspehih osnovnih šol krške občine v šolskem letu 1975/76. Med drugim smo prebrali, da je osip v posebni šoli zelo velik. Pisec članka ne ve, zakaj tako velik osip, 85,7 odstotka zato članek dopolnjujemo.

Naši učenci so lažje duševno prizadeti ali na stopnji mejne inteligentnosti. Skoraj vsi začnejo na rednih šolah, ki duševno manj razvite otroke obravnavajo nestrokovno. Taki otroci težko sledijo pouku. Ko ne gre več, dobi otrok še dodatne motnje, šele nato pride na našo šolo. Nato ga opazujemo (od sedem do štirinajst dni), preizkušamo njegove umske in ročne sposobnosti in se odločimo, kateri razred bo obiskoval.

Učenci se po končanem šolanju zaposlujejo kot nekvificirani delavci. Pogoj za sprejem na delovno mesto je največkrat šestnajst ali osemnajst let. Da ne bi bil opis večji, ne hitimo s šolanjem. In kje je glavni razlog za močan osip? Glavni krivci so osnovne šole, ker prepozno predlagajo otroke za kategorizacijo ali pa že kategoriziranih učencev pravočasno ne prešolajo. Na krških osnovnih šolah je 28 kategoriziranih otrok, nekaj od teh pa bodo prešolali na posebno šolo, ko bo že pozno.

Na naši šoli ponavljajo razred učenci, ki zaradi težje prizadetosti kljub posamični obravnavi ne uspejo. Pridobijo le osnovne pojme, ročne spretnosti in delovne navade. Menim, da je posebna osnovna šola preveč specifična ustanova, da bi jo lahko enačili z osnovno šolo.

HILDA BOŽIČ
posebna osnovna šola
dr. Mihajla Rostoharja

PRAZNOVALI SMO 22. DECEMBER — DAN JLA

18. decembra 1976 je bila v Dolenjskih Toplicah v domu kulture velika svečanost v počastitev praznika Jugoslovanske ljudske armade, ki jo organizirala osnovna organizacija ZRVS Dolenjske Toplice. Pred nabitno polno dvorano je spregovoril član odbora ZRVS, S prisrčnimi in bogatimi besedami je orisal nastanek, razvoj ter pomen naše armade pri obrambi domovine. Na svečanosti so nastopili še učenci osnovne šole „Baza 20“, član ZRVS in vojak novomeške garnizije Milana Majcna, ki so publiko presenetili s prav lepim programom. Udeleženci svečanosti so se vsem nastopajočim zahvalili z bujnim aplavzom.

Za odbor ZRVS
Dol. Toplice
IVAN HORVAT

ČESTITKA

Združenje šoferjev in avtomobilistov, tozdr. Novo mesto, želi srečno in uspešno novo leto 1977 vsem voznikom in delovnim organizacijam.

MATJAZ ČAMPA
OŠ Stična

Kmetom ni vseeno kako

Tudi majhne krivice bolijo — Slabe stvari so zgovorne — Težave kmetov z Rake in iz okoliških krajev

Nekaj časa že se rejci krav mlekaric z Rake in iz okolice pritožujejo zaradi nepravilnosti pri odkupu mleka; menijo, da jim kontrola krškega Agrokombinata dela krivico.

Poglejmo moj primer. Že več mesecev ima mleko mojih krav toliče od 3,7 do 3,8, vendar sem le enkrat dobila mleko plačano po 3,63 din. Meseca novembra je bila mera toliče 3,8, a mi je tovariš Gorenc iz Agrokombinata ceno znižal za 0,47 din, ker me ni bilo pri kontroli. Stara sem nad 70 let in polurna pot do zbirališča zame ni prijetna niti ne lahka.

Minka Grabnar iz Ardra in Neža Soln z Rake sta prenehali oddajati mleko že v prvih dneh novembra, kljub temu pa je Gorenc tudi njima

zaračunal „jurja“ za kontrolo, čeprav je ni opravil. So pa še druge nepravilnosti in malomarnosti: 26. novembra je bil v Krškem živinski sejmu. Inšpektor Vrečar je uslužbenec opozoril, naj bo eden prisoten pri tehtanju. Po pisarnah smo iskali človeka, ki naj bi imel to dolžnost, a ga nismo nikjer našli. Na sejmišču so samovoljno odprli tehtnico; kupci so tehtali, seveda sebi v prid, če se je le dalo.

Pri Agrokombinatu bi se pač morali malo zamisliti, ali ni res tako, kot je včasih slišati: „Vse preveč je šefov, zato pa je takol!“

ANČKA ZIBERT
Ardro — Raka

Katarina Roštohar

Po dolgotrajni boleznii se je v svojem 81. letu od nas poslovila Katarina Roštohar, med ljudmi poznana in priljubljena babica iz Zabukovja pri Sevnici. Ljudje so jo poznali kot vedno nasmejano žensko, pripravljeno pomagati v vsakem trenutku. Rešila je življenje prenekateri materi in otroku.

Katarina se je rodila v bližini Ptujске gore. Družina se je kmalu preselila v Zabukovje. V težavah in odrkanju je dokončala babiško šolo, pri čemer so ji z razumevanjem pomagali tako mož kot otroci, ki so bili v oskrbi očeta, ko se je mati izobraževala. Ker so imeli tudi majhno posestvo, je Katarina poleg knjig poznala tudi kmečko delo. Prenekateri koš je znosila na svojem hrbtu, Babica, kmetica in mati sedmih otrok — to je bila Katarina Roštohar.

V času narodnoosvobodilne borbe je sodelovala in pomagala aktivistom. Terencem je bila vedno na razpolago kot obveščevalka, pa tudi najedli so se vedno pri njih. V njeni hiši so imeli tudi skrivališča.

Po 40 letih babiškega dela so jo upokojili, vendar je še delala in skrbelo za svoje otroke in za svoj košček zemlje, dokler je niso leta in bolezen uklonila.

VAŠČANI ZABUKOVJA

DOLENJKA IMA SVOJO ARANŽERKO. V dneh pred novim letom se številni občani ozirajo po izložbah, ki so okusno novoletno dekorizane. Novoletno jih je pripravila prva novomeška poklicna aranžerka — Novomeščanka Lidija Tomc. Čeprav je pri Dolenjski zaposlena le nekaj mesecev, se njeno delo že pozna. Svoje znanje, ki si ga je pridobila v šoli, in ideje, ki se ji bodo ob delu porodile, bo poskušala čim bolj uporabiti tako, da bodo izložbe privabljale kupce vse leto. (Foto: Janez Pavlin)

Zaradi psov ni mogoče do ženske

KS Banja Loka ne more odgovarjati za usodo Kajfeževe

Delegat Miha Klarič iz Novih sel je na zadnji seji zbora krajevskih skupnosti občinske skupščine Kočevje opozoril, da njihova krajevna skupnost Banja Loka ne more ukreniti ničesar v zadevi Marije Kajfež in njenih psov in da za ta primer ne more biti odgovorna ter da njihove krajevne skupnosti zaradi tega ne bi smeli vlačiti po časopisih.

Na Marijo Kajfež, njenih 10 do 20 psov, mačke in koze je opozoril na eni prejšnjih sej delegat KS Kočevje Mile Opačić, in sicer predvsem zato, ker je v kočiji Kajfeževe umrl neki moški, katerega truplo so nato žrle podgane itd. O tem smo pred več meseci že poročali. Delegat Klarič je nadalje poudaril, da predstavniki KS sploh ne morejo do Kaj-

feževe, ker se vsak boji psov. Kaj bo, če ženska zbolí, saj nihče ne bo mogel do nje, še zdravnik ne? Krajevna skupnost ne more sprejeti za Kajfeževo nobene odgovornosti.

Iz pismenega odgovora občinske skupščine delegatu Miletu Opačiću pa smo razbrali, da je Kajfeževa močno navezana na živali, da živi sama in se z vaščani ne druží. Stik z

njo ni mogoč, ker se zaklene v hišo in nikogar ne pušča k sebi, zaradi psov pa ni mogoče na silo priti v njeno stanovanje. Skupnost socialnega stanstva namerava Kajfeževo dati v zavod, vendar bo treba prej ugotoviti lastništvo psov, ki so pri njej. Tako bi se izognili morebitnim zapletom, ki bi nastali, če bi pse, ki so pri njej, postrelili.

J. P.

vse o Dolenjski v Dolenjskem listu

MLADI DOPISNIK

PRIPADNIKI JLA NA OBISKU

Naša domovina ne bi bila nikoli svobodna, ko bi v njej ne živelo toliko pogumnih ljudi, ki so v najhujših dneh zvesto sledili Titu. Pod njegovim vodstvom je bila ustanovljena tudi JLA. Letos mineva že 35 let od tistega zgodovinskega dne in prav toliko let od vstaje naših narodov, zato so bile proslave še posebno slovesne.

Dan po obletnici je našo šolo obiskala skupina pripadnikov JLA iz novomeške vojašnice Milana Majcna. Najprej so nam pripravili razstavo orožja, ki je pritegnila posebno dečke. Vsem je ugajal šaljivi del iz daljšega izseka o vojakovem življenju in delu; prisrčno smo se nasmejali prigodam in nezgodam neukega stražarja. Najbolj srečni smo bili, ko smo vsi skupaj zapeli dve pesmi: Mlada partizanka in Hej brigade.

IRENA KUPLENIK
Novinarski krožek
OŠ Šmarjeta

PROSLAVILI SMO DAN USTANOVITVE JLA

V torek, 21. decembra, smo se učenci od prvega do petega razreda osnovne šole Mirana Jarca v Crnomlju zbrali v šolski telodavnici k praznovanju 35-letnice ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade. V programu so nastopili učenci s petjem, plesom in recitacijami. Na proslavi je spregovoril tudi Franc Košir, ki nam je pripovedoval o partizanski vojski. Literarno-novinarski krožek OŠ Mirana Jarca, Crnomelj

PRESENEČENJE ZA DEDKA MRZA

V sredo, 15. decembra, je Foto-kino klub osnovne šole Kočevje prejel paket, kateremu je bilo priloženo pismo z naslednjo vsebino:

Spoštovani tovariš Brus! Pošiljamo vam 40 filmov Efka KB 21 za 20 posnetkov. Potekel jim je rok trajanja, zato vam jih pošiljamo brezplačno. Upamo, da jih boste poslikali. Lep pozdrav!
Kemoservis-fotomaterial
trgovina Fotomaterial
Cankarjeva 7 Ljubljana
SLAVKA ROZMAN

V imenu članov FKK osnovne šole Kočevje iskrena hvala Fotomaterialu za filme. Prišli so v prave roke in v prvi zimski fotokoloni jih bomo s pridom uporabili, čeprav jim je že potekel rok. Za FKK osn. šole Kočevje:
F. BRUS

MAKS NAMPELJ

V soboto, 18. novembra, smo se na Zalahu v Ljubljani v velikem številu zadnjič poslovili od borca — aktivista, nosilca spomenice 1941 in več drugih odlikovanj tov. Maksa Namplja iz Semiča v Beli krajini, starega komaj 60 let.

Ziviljenjsko pot je začel v Semiški gori kot otrok številne družine, ki je imela zelo neradne in skromne dohodke. Ze v mladosti je spoznal vse težave in zavedel se je, da takratna oblast skrbi samo za ozek krog ljudi in preganja vse tiste, ki napredno mislijo. Ze pred drugo vojno se je s svojim očetom vključil v napredno gibanje. Takoj po prihodu okupatorja je začel s celotno družino aktivno delovati pri organiziranju vstaje belokranjskega ljudstva v semiškem predelu. Zaradi delovanja so ga okupatorji 1941 zaprli. V zaporu je zaradi mučenja in težkih razmer hudo zbolel. Toda to ga ni strilo, nasprotno, v zaporu je prišel še bolj do spoznanja, da se moramo boriti z vso silo in si čimprej izbojevati svobodo. Ko je bil izpuščen iz zavora, se je kljub težki bolezni z vso silo vrgel na delo in skupno z ostalimi organizatorji aktivno do osvoboditve deloval na semiškem koncu.

Maksova rojstna hiša stoji na pobočju Semiške gore. Tu so se med vojno stalno zbirali borci, in čeravno je bil okupator v neposredni bližini, so bili vedno toplo sprejeti in materialno podprti. Kot med vojno, tako je tudi po vojni nadaljeval aktivno politično delo. Deloval je v raznih društvih, zlasti pa v dramski skupini.

Dragi Maks! Zavedamo se, da je bilo tvoje življenje kratko, toda zelo plodno. Nadaljevali bomo tvojo pot in te ohranili v trajnem spominu.
Krajevni odbor
ZB Semič

Za ene žalost, za druge veselje

POSEBNO 25. AVGUST

MARJANA SMREKAR, učiteljica osnovne šole na Suhorju: „12. leta, ki mineva, si bom gotovo najbolj zapomnila 25. avgust. Na ta dan sva z možem dobila ključke stanovanja v Metliki. Lahko rečem, da to zame ni samo dogodek leta, marveč desetletja. Z možem, ki na metliški osnovni šoli poučuje angleščino, sva se ravno zaradi stanovanja prijavila na razpis; v Belo krajino sva prišla iz Štajerskega in ni nama žal. Ob vselitvi v stanovanje sva pripravila zabavo, kot se za tak dogodek spodobi.“

RODILA SEM SONJO

JOŽICA MATKOVIČ, uslužbenka v črnomaljski Iskri, doma iz Breznika pri Dragatušu: „Od vseh dogodkov v letošnjem letu mi bo najbolj ostalo v spominu rojstvo moje drage hčerke Sonje v maju. Pri nas doma je sedaj še bolj veselo, hčerki se imata zelo radi.“

POLONCA JE V VRTCU

METKA ŠPAN, prodajalka v blagovnici Preskrbe v Krškem: „Kot zaposlena mati dveh otrok sem se najbolj razveselila tega, da je moja 3-letna hčerka Polonca oktobra letos dobila prostor v novem otroškem vrtcu na Vidmu. Zdaj sem brez skrbi: Polonca je v vrstov do 3. ure popoldne, kjer ima malico in kosilo. Tudi 8-letni sin Andrej je obiskoval vrtec, vendar se mi zdi, da je za sprejem zanj vsako leto težje.“

PRETRESENA OB NESREČI

BOŽENA STOPAR, prodajalka v cvetličarni Agrarie v Kočevju: „Najbolj me je prizadela železniška nesreča pri Borovnici, ker je v njej izgubilo življenje kar 6 mladih iz moje rojstne vasi Breg. Skupaj z njimi sem rastla, se igrala, hodila v šolo, zdaj pa jih ni več. Peljali so se v šolo ali službo, ko se je zgodilo. Zelo me je pretresla tudi smrt starega očeta. Vesela pa sem, ker mi je šlo v službi dobro, ker je promet dober in ker so stranke zadovoljne.“

ŠE VEČ ASFALTA!

JOŽE GRIL, referent za komunalne zadeve v KS Ribnica: „Moja največja želja je, da bi komunalci enako vestno kot doslej izpolnjevali poslanstvo pri modernizaciji cest zakonitih vasi. Prav zato je zame vsak meter na novo položenega asfalta, kanalizacije ali javne razsvetljave dogodek leta. Še to: občani naj vestneje spoštujejo odloke, ki jih izdajajo komunalne skupnosti.“

DAJALA ME JE BOLEZEN

MILENA BADOVINAC, fakturistka v „Beti“: „Letos sem bila zelo bolna: kar pol leta sem bila na bolniški. Od tega sem dva meseca prebila v bolnišnici. Sedaj, ko sem vse to prestala in končno tudi ozdravela, znam ceniti zdravje. Bolezni in ozdravljenja se bom iz tega leta tudi najbolj spominjala.“

VESELJE IN ŽALOST

ANA JERMAN, knjigovodkinja v hotelu Metropol, doma iz Male Bučne vasi 16: „Letos se je toliko zgodilo, da si bom leto 1976 gotovo za vselej zapomnila. Hčerka je končala trgovsko šolo, en sin je prišel od vojakov, prvi sin se je oženil in jaz sem bila stara 50 let. Bilo je veliko veselja, za konec pa kaplja pelina: jutri grem v bolnišnico.“

ŠE POLN NAČRTOV

VLADIMIR STOVIČEK, akademski kipar iz Leskovca pri Krškem. Umetniku, ki je letos slavil 80-letnico rojstva, največ pomeni to, da se je lahko ves čas posvečal svojemu delu, da je bil zdrav in da mu je to omogočilo neovirano izpolnjevanje njegovega umetniškega poslanstva. Inel je tri uspešne razstave, v svojem ateljeju v Leskovcu, v Radečah in v Tacnu pri Ljubljani. Še vedno je poln načrtov, saj ustvarja brez premora.

MALO ZA „HEC“

ANDREJ BALKOVEC, bivši gostilničar iz Nerajca, je šegav možak, vedno mu gre na smeh in vse okoli sebe rad spravlja v dobro voljo. „Najlepši letošnji dogodek, ki mi bo tudi najdlje ostal v spominu, je tisti, ko me je mlado dekle stisnilo in kušnilo,“ se je muzal. „Krasna deklica, za njo sem samo po zadnjih nogah hodil. Njenega imena pa ne povem, da ne bo kaj narobe. Tudi sicer je bilo letos vse v redu; če bo tako tudi naprej, bi lahko živel še sto let.“

LETO, DA MALO TAKIH

Kmet FRANC VOVK iz Hrastovice si bo leto 1976 zapomnil po slabem vremenu. „Enkrat je nagajala suša, ko ni bilo treba, je deževalo kar naprej. V takem je za kmeta težko, ko je v glavnem vezan na opravlila na prostem. To se sedaj na kraju pozna tudi pri manjšem pridelku, ne le pri krmi, kot je dostokrat govora. Ne pomnim zlepa, da bi bilo kakšno leto toliko padavin kot letos.“

NOVI ZDRAVSTVENI DOM

MAJDA RAINER, glavna sestra zdravstvenega doma v Brežicah: „Pravkar končana selitev v novi zdravstveni dom je dogodek, ki me je letos najbolj razveselil, pa ne samo mene, ampak vse delavce našega kolektiva. Delali smo v nemogočih razmerah, v neustreznih in utesjenih prostorih, zato si bodo zdaj odahnil tudi pacienti, ki niti primernih čakalnic niso imeli. Na zobozdravnika so leta čakali kar na stopnišču.“

HČERKA SE JE POROČILA

ALOJZ PREVALŠEK, upokojenec iz Metlike: „Letošnji dogodek, ki mi bo najbolj ostal v spominu, je poroka moje hčerke. Ohcet smo imeli ravno na 1. maja v restavraciji na kopaljšču na Kolpi. Res je bilo veselo, in čeprav imam že 78 let, sem tudi zaplesal. Kaj bi se delal bolj betežnega, kot sem! Najpomembnejše zame je, da sem bil letos zdrav; moram reči, da se za svoja leta kar dobro držim. Prvo je zdravje, „bogastvo“ pa glavno da je za sproti.“

NE ŽELIM VEČ TAKEGA...

IVAN REGINA, vodovodar iz Novega mesta, stanuje na Mestnih njivah: „Ves svet je bil letos deležen potresov, bilo je veliko žrtev, veliko nesreč, zato mislim, da nikomur ne bo žal za takim letom. Tudi mi smo v bloku občutili potres in tekli na prosto, kako hudo je bilo šele v Posočju!“

DOBIL SEM STANOVANJE

KARLO KOLETA, rezač pri Kočevskem tisku, Kočevje: „Najbolj mi bo ostalo v spominu, da sem 16. aprila končno le dobil stanovanje, na katero sem čakal 19 let. Je dvosobno, meri 56,70 kv. m in je kar dovolj veliko za našo tričlansko družino.“

SEJEM JE BIL MEJNIK

JOŽE KOZINA, kemijski tehnik iz Ribnice: „Leto, ki je za nami, ni prineslo večjega napredka ribniški občini. Sprejeti pa so bili dokumenti, ki obetajo temu kraju boljše prihodnost: plan razvoja občine za obdobje 1976-1980. Najpomembnejši dogodek tega leta je zame Sejem suhe robe in lončarstva, ki je po dolgem času znova ponesel ribniško ime izven občinskih okvirov.“

MOKRONOG GRE NAPREJ

Prodajalec na črpalki v Mokronogu **PAVLE JEVIKAR** je kot najpomembnejši dogodek v tem letu brez posebnega premišljevanja pokazal na novo šolo poleg črpalke, ki so jo v kraju odprli letos. Nasploh je vesel, da se gradi kaj novega v tem starem trgu, bodisi novi stanovanjski blok, ki so ga pričeli graditi to jesen, ali da gre za modernizacijo ceste proti Lakinam. „Zivahnejši utrip kraja se pozna tudi pri prometu na črpalci.“

HUDE NESREČE

MIRKO JELENIČ, sekretar črnomaljske občinske skupščine: „Letošnje leto mi bo najbolj ostalo v spominu zaradi hudih naravnih katastrof, ki so prizadele svet. Mi smo to še posebej občutili. Koliko škode je povzročil potres v Posočju! Za našo občino pa je bil hud udarec, ko je voda zalila rudnik v Kanžariči. Vsi pa si bomo zapomnili tudi solidarnost, ki so jo naši ljudje pokazali tako do prebivalcev Posočja, kot do kanžarskih rudarjev. Čut solidarnosti je res dragocena odlika, ki jo moramo še naprej razvijati, saj bomo le tako lahko prebrodili težave in nesreče, ki danes prizadenejo enega, drugič drugega.“

UPAM NA BOLJŠE

DRAGICA PAVLOVIČ, blagajničarka pri Novotelni v Novem mestu: „Zame je bilo leto 1976 zelo slabo in upam, da mi bo novo leto v lepšem spominu. Letos smo imeli doma bolezn, doživela sem hud karambol in sem bila potem tri mesece v mavcu. Takih stvari človek nikdar ne pozabi.“

PREDVSEM ZDRAVJE

FRANCE PREMRLJ, upokojeni miličnik, ki pa dela še honorarno kot referent za ljudsko obrambo in civilno zaščito pri krajevni skupnosti Kočevje-mesto: „Najbolj sem zadovoljen, ker sem bil vse leto zdrav in sem lahko delal. Vseh pet let, kar delam pri krajevni skupnosti, sem bil le 3 dni na bolniški. Bolan bi bil, če ne bi imel dela. Tega pa pri naši KS ne zmanjka, saj delamo dopolne, popoldne in zvečer, pogosto pa še ob dela prostih dneh.“

SREČEN V STANOVANJU

MARJAN NOVAK, varnostnik v RIKU: „Po zame najsvetlejšem trenutku v tem letu ni treba brskati po spominu. Nodolgo tega sem dobil novo stanovanje in ni treba posebej omenjati, kaj mi to pomeni. Seveda pa ob tem želim vsem tistim, ki so še brez strehe nad glavo, da se jim želje v novem letu izpolnijo.“

VELIKO NOVEGA

Tajniku krajevnje skupnosti Krmelj **IVANU PRHAJU** bo ostalo letošnje leto v spominu po številnih pridobitvah. „Toliko, kot smo pridobili letos, nismo vse desetletje. Največja delovna zmaga je nedvomno nova proizvodna dvorana v naši Metalni. Pozabiti ne gre tudi drugega: razširitev kopaljšča v Gabrijelah, asfaltne prevleke v tej vasi in proti Hinjam. Tudi v novem letu nas čaka še precej dela.“

OBETI V ARTIČAH

ANTON ČANCER, prosvetni delavec iz Artič: „V tem letu sem bil najbolj vesel obljube, da bomo 1977 lahko začeli graditi novo osnovno šolo in otroški vrtec, to pa nas navdaja z upanjem, da bomo tudi pri nas imeli možnosti za celodnevno šolo. Imamo 279 učencev, ki obiskujejo pouk v dveh izmenah. Med njimi je veliko vozačev, kar otežuje dopolnilni pouk in interesno dejavnost.“

Še vedno na repu Slovenije

Koliko so k večjemu zanimanju za knjigo in knjižnice pripomogli tedni Komunisti? Mnogi podatki kažejo, da dolenjsko knjižničarstvo ne dohaja slovenskega poprečja

Lani, v zadnjem letu prvega petletnega načrta v razvoju splošno-izobraževalnih knjižnic, je Slovenija dosegla 1,5 knjige na prebivalca. To pa je tudi edini podatek, ki zadovoljuje, če ne upoštevamo, da so v nekaterih občinah začele delovati na novo odprte knjižnice.

Namesto predvidenih 953.100 knjižnih enot so jih knjižnice dobile v tem času le 741.155, od tega le 544.023 s čistim nakupom. Razlog za znan: pomanjkanje denarja. Samo v letu 1975 je za nakup primanjkovalo 21.713.500 dinarjev.

Podatki za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje so seveda še manj razveseljivi, saj so knjižnice na območju, kjer živi okoli 200.000 prebivalcev, šteje vsega 250.173 knjig, od tega le 12.708 novih, oziroma pridobljenih v minulem letu. (Pri tem moramo posebej omeniti, da podatki in ugotovitve ne veljajo za metliško občino, kjer je začela knjižnica delovati šele pred kratkim.)

To območje se tudi ne more preveč pohvaliti z bralsko vne-mo ljudi, saj so splošnoizobraževalne knjižnice izposodile le 244.439 del, okoli eno in četrt na prebivalca, zabeležile pa tudi samo 129.770 obiskov. To pomeni, da gre enkrat na leto v knjižnico komaj vsak drugi občan.

Podrobnejši podatki bi pokazali, kako v tej občini posvečajo knjigi in knjižnicam večjo, v oni občini pa manjšo pozornost, povsod pa še vse premajhno. Zanimanje za knjigo, knjižnice, obiske in izposoje so poskusili vzbuditi tedni Komunisti, saj je bilo tako na sestankih osnovnih organizacij ZK kot v drugih družbenopolitičnih in še posebej v kulturnih organizacijah, v krajevnih skup-

nostih in tozidih izrečenih precej kritičnih besed, hkrati pa nemalo spodbudnih pripomb na račun občanov (ne)vneme za tiskano besedo.

Prezgodaj je še ugotavljati, koliko so te pripombe in spodbude zalegle. Razvidne bodo šele iz analiz leta, ki se izteka.

ter iz podatkov, ki bodo številčno „spregovorili“ o rasti (ali stagnaciji) knjižnic na našem območju v letu 1976.

I. ZORAN

OBISKOVALCI „ODKRIVAJO“ ZGODOVINO – Dolenjski muzej ima krajevni zbirki NOB v Dolenjskih Toplicah (posnetek z otvoritve prenovljene zbirke) in Pleterjah. Osrednja zbirka NOB je zdaj v neustreznih Ropasovi hiši, zato je gradnja novega muzeja NOB in ljudske revolucije v Novem mestu še tembolj potrebna. Zaradi dolga do revolucionarnih obdobij in zaradi mlajših generacij.

Denar - Damoklov meč

Bo novi novomeški muzej dočkal začetek gradnje čez štiri mesece ali bo pomanjkanje denarja pre-maknilo rok na poznejši čas? – Se druge nejasnosti

Eden od sklepov gradbenega odbora za postavitev novega muzeja NOB in ljudske revolucije v Novem mestu pravi, naj bi se gradnja tega objekta, ki bo poleg drugega tudi najdo-stopnejši spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja z območja širše Dolenjske, začela aprila 1977. Ali je ta sklep tudi uresničljiv? Nekajkrat smo že slišali, da je, vendar pod pogojem, da bo zagotovljen tudi denar.

Da je pravzaprav od zbranega denarja vse odvisno, je prejšnji četrtek na seji skupščine novomeške kulturne skupnosti izjavil tudi inž. Peter Ivanetič, tajnik gradbenega odbora. Dejal je, da denar nerad in počasni priteka, saj ga do konca leta 1976 na žiro račun ni več kot borih 1.780.000 dinarjev. Čisti saldo je pravzaprav znatno manjši, ker so za priprave na začetek gradnje (načrte in dokumentacijo) porabili že nad milijon. Prispevek delovnih organizacij od kosmatih dohodkov po zaključnih računih ni dal pričakovane vsote, prav tako se še niso dovolj odprli drugi viri.

„Čas začetka gradnje je tako rekoč pred vrati, denarja pa od nikoder.“ Ta ugotovitev je skupščini kulturne skupnosti grenko „zazvenela“, tudi zato, ker je prav ta skupščina (hkrati z odločitvijo občinske skupščine, borcev in drugih družbenopolitičnih dejavnikov) proglasila muzej NOB in ljudske revolucije za svojo prvo in najpomembnejšo naložbo v srednjeročnem obdobju do leta 1980. Delegati so zato tem odločnejše in tem više glasovali za predlog naložb v kulturni prostor za leto 1977, po katerem bo novomeška kulturna skupnost za novi muzej namenila 17 milijonov dinarjev (od tega naj bi kulturna skupnost Slovenije prispevala 5.950.000 dinarjev).

Prav zaradi začetka gradnje je zbiranje denarja za muzej najpomembnejša naloga tako kulturne skupnosti kot drugih občinskih in družbenopolitičnih dejavnikov, ki so se za postavitev tako pomembnega objekta tako rekoč plebiscitarno odločili. Pri-pomniti pa je treba, da se bo gradnja začela le, če bo zbranih vsaj 14 milijonov dinarjev.

Kaj čaka „srednjeročno“ kulturo?

Novomeščani upravičeno pričakujejo, da bo dejavnost Dolenjskega muzeja in Studijske knjižnice sofinancirala republiška kulturna skupnost iz združenih sredstev

Predlog za samoupravni sporazum o osnovah plana novomeške kulturne skupnosti za srednjeročno obdobje med drugim navaja, da bi morali imeti vsaj 67,7 milijona dinarjev, če bi hoteli plačati vse, kar je predvideno do konca leta 1980 na kulturnem področju.

Po odvodu sredstev v republiške solidarnostne in vzajemnostne skla-

de bo novomeški kulturni skupnosti ostalo manj – računi povedo, da le 29 milijonov dinarjev. Ker pa bo dobila za financiranje Dolenjskega muzeja in Studijske knjižnice Mirana Jarca iz združenih republiških sredstev predvidoma 14.481.000 dinarjev, bo njena „čista“ vsota za opravljanje domačih nalog večja – 43.488.000 dinarjev.

In za kaj bo porabljen ta denar? Iz gradiva povzemamo, da namerava kulturna skupnost v srednjeročnem

obdobju med drugim plačevati dejavnost društev, varstvo kulturnih in zgodovinskih spomenikov, knjižničarstvo, glasbeno dejavnost, likovno kulturo in gledališko dejavnost, hkrati pa podpirati domačo kulturno-umetniško ustvarjalnost. Med naložbami so najprej omenjene: gradnja novega muzeja NOB in ljudske revolucije v Novem mestu, preureditev študijske knjižnice in doma kulture v Novem mestu ter zgraditev novega kulturnega doma v Sentjerneju. V desetih krajih bodo opravili manjše preureditve kulturnih domov in dvoran ter financirali restavratorska in zaščitna dela nekaterih gradov, partizanskih in kulturnozgodovinskih spomenikov.

SEVERJEVE NAGRADE

V Škofji Loki je bila pred kratkim spominška slavnost ob šesti obletnici smrti znanega slovenskega dramskega igralca Staneta Severja. Ob tej priložnosti so podelili tradicionalne nagrade Severjevega sklada za najboljši igralski dosežke v minulem letu. Ziri je se je odločila, da nagrado od poklicnih igralcev dobi Lojze Rozman iz ljubljanske Drame. Od mlajših igralcev sta bila nagrajena Anica Kumer iz SLG Celje in Matjaž Turk iz novogoriškega gledališča. Od absolventov akademije za gledališče, film, radio in televizijo je dobil nagrado Marjan Trobec.

UMETNOST BOBNOV – Prejšnji teden je v novomeški športni dvorani – med svojo prvo turnejo po Jugoslaviji – nastopila narodna folklorna skupina s Slonokoščene obale. Z velikim posluhom so boste noge sledile bobnom, ksilofonom in drugim tolkalom. Za obiskovalce je bila to priložnost, da so videli del afriške folklorne zakladnice. (Foto: J. Pavlin)

„RDEČI KOTIČKI“ – Ob zbirkah leposlovne, znanstvene in poljudne literature rastejo v knjižnicah in tudi v delovnih organizacijah tako imenovani „rdeči kotički“ z marksistično literaturo.

Učbeniki skozi čas

Ob izidu druge knjige Ivana Andoljška

Dopisna delavska univerza Univerzum v Ljubljani je pred kratkim izdala drugo knjigo širše in po obdobjih zastavljenega dela „Naš začetni bralni pouk in učbeniki zanj“. Pisec Ivan Andoljšek, ki je Dolenjecem znan še iz časov, ko je poučeval na novomeški gimnaziji in učiteljskeu, v tem delu obravnava obdobje med 1869 in 1918. Knjiga je hkrati nadaljevanje njegove prve knjige s tega področja (s snovjo iz obdobja 1550 do 1869) in obenem predhodnica tretjega dela (1918 – 1945), ki je že v tisku in s katerim bo avtor zaključil natančnejšo obdelavo učbenikov in bralnega pouka od Trubarjevega „Abecedarija“ do osvoboditve.

Podoben kot v prvi knjigi je avtor tudi v drugi začel s popisovanjem šolstva v avstro-ogrski državi in njenih pokrajinah. Posebno pozornost je posvetil šolstvu in učbenikom Ogrske, Koroške in Primorske, vendar pri tem ni zanemarljivo Kranjske in Štajerske. Tako je odkril bralcu dolgoletni boj za slovensko šolo in slovensko knjigo. S pазljivo-stjo je obdelal zakonodajo, na podlagi katere so izhajali abecedniki in berila, ter prišel do spoznanja, da je le-ta zavirala razvoj teh učbenikov. Pri obravnavanju in razčlenjevanju abecednikov je avtor ugotovil,

da so se izboljševale učne metode začetnega bralno-pisalnega pouka. Zanimala ga je izvornost in je pokazal, kako je prehajalo berivo iz učbenika v učbenik in kako je vsestransko ustrezalo. Pisec je pre-motril učbenike tudi s tehnične plati, iz česar je ugotovil napredek glede na najrazličnejše zahteve.

Podlaga za drugo knjigo mu je bilo kakih petdeset učbenikov, ki jih je pazljivo preučil in razčlenil. Na koncu lahko omenimo, da bo Andoljškovo delo dobrodošlo vsem, ki poučujejo pedagogiko slovenskega jezika na pedagoških gimnazijah, pedagoških akademijah in na filo-zofski fakulteti, koristilo pa bo tudi študentom, knjižnicam in šolam. Vsebinsko dopolnjujejo bogate in zanimive ilustracije, predvsem slike z naslovnih strani učbenikov. Naj dodamo še to, da je avtor posvetil to delo žrtvam, ki so darovale življenja za svobodo slovenske besede, in našim rojakom v zamejstvu v spodbudo pri iskanju pravic slovenski besedi.

I. Z.

Andoljškova knjiga – vsestranski pripomoček.

GRADNJA ŠOL PRI IZOBRAŽEVALNI SKUPNOSTI

Delegati občinske izobraževalne skupnosti so na seji v ponedeljek razpravljali o prevzemu odgovornosti nekdajnega sklada za gradnjo šol v občini. Poslej naj bi namreč ta opravila opravljala strokovna služba občinske izobraževalne skupnosti. Denarja, zbranega od samoprispevka, in v te namene izločenih sredstev občinske izobraževalne skupnosti po opravljeni izgradnji mokronoške osnovne šole je ostalo na računu še 2.061.951 dinarjev.

kultura in izobraževanje

podčrtano

Študenti Titovega sklada morajo biti za vzor drugim študentom in dijakom, poleg dobre-ga uspeha jih morajo odlikovati še idejnopolične in osebnostne vrline. Kdor ne dosega tega, naj izgubi štendijo.

To ni zahteva kakega družbenopolitičnega organa, ampak samih študentov, na dan pa je prišla nedavno na njihovem prvem skupnem sestanku – prvič v dveh letih, kar podaljujejo Titove štendije. Poudarjajo, da mora študent s študijem in izvenštudijskim delovanjem

Slabim na prste!

dokazati, da je upravičen do te res izjemne družbene pomoči.

Sicer pa se je selekcija že začela: sedemnajst jih je že izgubilo štendijo, izvršni odbor Titovega sklada (za Slovenijo) pa je na eni svojih sej ugotovil, da kar šestindeset študentov ne dosega uspehov, ki jih zahtevajo pogodbe.

Titova štendija je priznanje in obveznost. Obveznost je tem večja, ker lahko posamezniki dobijo to štendijo le, če izpolnjujejo vrsto zelo zahtevnih pogojev. Torej so merila, da pridobiš in tudi izgubiš to priznanje, strožja od tistih, ki veljajo za občinske, solidarnostne in druge štendije.

Nič slabega pa ne bi bilo, da bi po zgledu Titovih študentov ocenili svoje učne uspehe in izpolnjevanje drugih obveznosti do študentov tudi drugi študenti. Pokazali naj bi, kdo se lahko dobiva tako pomoč in komu bi jo morali vzeti. Navsezadnje je slaherna pomoč družbe pri študiju oblika naklonjenosti, zato bi bilo treba slabim študentom preprečiti, da bi to naklonjenost izrabljali ali celo zlorabljali.

Kot slišimo, se štendijski skladi v občinah krčijo, kar pomeni, da je treba štendijsko politiko obravnavati še tenkočutneje, še z večjim posluhom kot do zdaj.

I. Z.

KOBETOVE SLIKE V VELIKEM GABRU

Slike slikarja inž. Borisa Kobeta po vtehu Gubčeve brigade so vzbudile najširše zanimanje, med drugim so bile tudi pokupljene že prve dni po otvoritvi razstave v Trebnju. Minuli teden se je občanom KS Veliki Gaber ponudila edinstvena prilika, saj so si lahko ogledali 32 slik tega umetnika na razstavi v šoli. Slike so imeli v Velikem Gabru le dva dni: 22. in 23. decembra.

Mali kulturni barometer

PRED ŠENTVIŠKIM TABOROM – V Sentvidu pri Stični bo tudi v letu 1977 tradicionalni tabor pevskih zborov. S prvimi pripravami prireditve, katere pokrovitelj bo Mitja Ribičič, predsednik republiške konference SZDL, so časnikarje seznanili na posebni tiskovni konferenci v ponedeljek v Ljubljani.

ZAHTEVE ZA DOMOVE – Po srednjeročnem načrtu naj bi v no-

vomeški občini preuredili oziroma dogradili kulturne domove v Straži, Gabru, Škocjanu, Uršnih selih, Smarjeti, Podgradu, Ajdovcu, Orehovi, Brusnicah in Žužemberku. Na spisku takih del je tudi Dom kulture v Novem mestu, v Sentjerneju pa naj bi zgradili novega. V posameznih krajih zahtevajo, da bi čimprej prišli na vrsto, tako v Gabru, kjer jim je zmanjkalo denarja za streho, v Birčni vasi, kjer potrebujejo okoli 20 tisočakov za dokončno ureditev kulturnih prostorov, ki so jih sami zgradili. Tu so še Prečna in nekateri drugi kraji, kjer pa je potrebno po sklepu skupščine kulturne skupnosti najprej urediti lastniške odnose in šele nato predlagati naložbe.

KNJIGA O KNJIŽNICI

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, ki je 30-letnico svoje ustanovitve in neprekinjenega delovanja proslavila že v Prešernovem tednu, je ta jubilej obeležila še s posebno brošuro, ki je izšla ob koncu leta. V omenjeni publikaciji je v izvirskih širše zasnovanih spisov opisana rast z dejavnostjo te osrednje knjižnične ustanove na Dolenjskem. Iz sestavkov je razvidno neprecenljivo knjižno bogastvo, ki ga hrani študijska knjižnica, kakor tudi to, kako so literaturo uporabljali bralci.

JAKOB JEŽ NA RADIU – Tradicionalna radijska oddaja „Večer pri slovenskih skladateljih“ v tem tednu je bila posvečena Jakobu Ježu, rojaku iz Loke pri Zidanem mostu, skladatelju, uredniku „Grlice“ in profesorju na pedagoški akademiji. Dodamo naj, da je iz istega kraja kot Jež doma tudi Janko Prunk, mag., prof. na pedagoški akademiji, ki se prav tako kulturno udeležuje, vendar bolj v znanstveni smeri.

PEDAGOŠKI KOTIČEK

ZELJE STARŠEV DUŠEVNO PRIZADETIH OTROK

Starši duševno nezadostno razvitih otrok ugotavljamo, da se najlaže pogovorimo z zdravstvenim in pedagoškim delavcem, ki pozna naše težave tudi iz življenja, ne pa samo iz knjig in študijskih kabinetov. Še huje je, če se takemu strokovnjaku starši z otrokom vred zasmilijo, da bi najraje kar zajokal, in zato vztrajno ponavlja: „Zal mi je, žal mi je, da se vam je to zgodilo.“ Sam pri sebi pa si misli: „Vsa sreča, da so moji otroci zdravi!“

Kot klofuta v obraz pa učinkuje nasvet: „Imejte ga radi!“ (Otroka namreč.) Ob takih besedah se starši naravnost zgromijo. „Tako torej, zdaj me bodo pa še učili, naj ga imam rad, ko pa le jaz, midva veva za vse prečute noči ob misli na najinega otroka, ob misli na njegovo prihodnost!“

Želimo si resnih, ne pregostobesednih zdravstvenih in pedagoških delavcev – takih, ki nam ne svetujejo le s svojega vzvišenega stališča, kot so naši učitelji krotili včasih svoje paglavce. Želimo si svetovalcev, ki bi nam svetovali iz svojih izkušenj, ne samo iz tistih, ki jih vidimo pri drugih. Ko starši poslušamo razne nasvete, se dostikrat vprašamo: „Ali se je ta, ki nam svetuje, ukvarjal kdaj daljši čas z duševno nerazvitimi otroki vseh stopenj, od najlažje do najtežje? Ali je kdaj z njimi preživljal daljši čas, zraven njih opravljal še gospodinjstva dela, poklic, skrbel za zdrave otroke in se od-povedoval vsemu, kar dela naše življenje zdravo in prijetno?“ Ni isto živeti leta in leta dolgo z nebogljenimi otroki ali pa jih samo pregledati v ordinaciji in posvetovalnici, jih morda še obiskati v okrevališču, sočustvovati z njihovimi starši in otroke pobožati po kodrolasih glavicah. Rabimo zdravstvenih in pedagoških delavcev, ki znajo živeti in preživljati to, kar nam svetujejo. Teorija je premalo, dopolnjevati jo mora praksa.

Mati prizadetega otroka, Naš zbornik 1976, št. 5, str. 17

URBAN BO VEKOMA OSTAL DOMA

PRIGORICA

Marsikaj je bilo tisti dan povedane-ga v prigroriški gostilni „Pri Rudku“ in v marsičem se tokratno „uredništvo v gosteh“, ki sta ga pripravila novinarja Marjan Bauet in Bojan Budja, razlikuje od poprejšnjih. Iz besed Prigoričanov in sosednjih vaščanov je vel ponos, utemeljen na pridobitvah, ki so ta kraj postavile ob bok razvitim občinam. Enotnost in trdna volja sta v tem kraju vrlini, ki sta zgradili vodovod, položili nič koliko metrov asfalta, uredili gozdne poti in še kaj. Ponos teh prebivalcev pa sega še mnogo dlje: v bogato zgodovinsko preteklost kraja.

PRIGORIŠČE POMENI LONČARIJA

Domačini vedo povedati, da beseda Prigorica izvira iz ljudskega poimenovanja za lončarsko obrt (prigorišče pomeni lončarija), ki je je zraven suhorobarstva skozi dolga stolenja ustvarila danes tako značilno podobo ribniškega Urbana. Tradicijo lončarskega središča občine nadaljujejo danes le trije lončarji, ki izdelujejo v večini cvetlične lončke. Pri zgodovinskem opisu Prigorice pa ne moremo tudi mimo znamenite cerkve sv. Petra in Pavla, ob kateri je sedaj urejeno parti-zansko pokopališče. Cerkev je zidana v baročnem stilu, leta 1855 so jo pre-delali, glavni oltar, ki je naslikan na steno, pa je kompozicijsko vezan z oltarno podobo. Delo Petra Kuenla. V tem kraju je rojenih tudi nekaj zna-menitih mož, ki so po svojih močeh pomagali kroitati politično in kulturno življenje Slovencev pred nekaj deset-letji: Francišek Kramer, politik, so-ustanovitelj „Slovenca“ in ustanovitelj hiralnice sv. Jožefa, sedanega doma počitka na Poljanski cesti v Ljubljani; Ignacij Merhar, ustanovitelj gasilskih društev na slovenskem; Ivan Merhar, narodopisec in literarni kritik, in še kdo.

Prav v teh krajih pa so se lahko pre-bivalci še do pred kratkim postavili s številnimi vodnimi mlini in žagami, saj lesa v teh krajih ne primanjkuje. Tako v Zaluzju še danes stoji opuščen vodni mlin in žaga, simbol nekaj bogate lesne tradicije, v Gabrju pa mlinski kamni še vedno meljejo in motijo spokojno tišino teh krajev.

OSEM VASI KOT ENA

Največ damo na komunalno urejanje, je povedal Janez Pogorelec, podpredsednik SZDL v krajevni skupnosti Dolenja vas, sicer pa lesni delo-vodja v Inlesovem obratu. „Zanimivo je, da smo pri nas najprej položili asfalt, šele potem razpisali referendum o samopriskupku. Kljub temu so se krajani junija letos odločili, da bodo dali denar. Drugače tudi ne bi moglo biti.“

Krajevna skupnost Dolenja vas šteje osem vasi. To so Dolenja vas, Grčarice, Rakitnica, Blate, Kot, Lipovec, Makoše, Ravne in Prigorica. Prebivalcev je 1720. Lahko rečem, da vlada med njimi sloga. Tako smo se sporazumno odločili, da je prihodnje leto, kar se komunalnega urejanja tiče, na vrsti Rakitnica. Dobila bo asfalt.

Nihče ne more trditi, da v krajevni skupnosti Dolenja vas ne vlada blaginja. Skoraj vse imamo, nezadovoljnejev in nergačev je komaj za peščico. Pripomnil pa bi, da bi potrebovali boljše trgovsko preskrbo. Za nas skrbi zdaj Mercator. Zdi se mi, da malo konkurence ne bi škodilo.

Večina naših ljudi je po službah. Ko pridejo domov, se posvetijo zemlji. Pol delavci, pol kmetje. Večina jih dela v Inlesu in tovarni Riko. Zanimivo je, da se vozi v Ljubljano na delo samo okoli 20 ljudi, kar priča, da je doma dovolj kruha.

Nekaj težav imamo z zdomci, ki se hočejo vrniti domov. Nekako ne razumejo, da jim ne moremo zagotoviti plač, kakršne so imeli v tujini.“

KMET OD PODPLATOV DO LAS

Janez Merhar iz Dolenje vasi je kmet od podplatov do sivih las. „Zemlje imam 14 hektarjev.“ pojoče pove Merhar, „od tega je 9 hektarjev gozda. Za nas kmete se je politika zelo popravila, se da dihati. Traktorja nimam, ker ga ne potrebujem, ostali stroji pa so pri hiši: obračalnik, kosilnica, slamoreznica, puhalik in še bi se kaj našlo. Živim od gozda. Vsako leto bi lahko posekal 40 kubikov jelovine in smrekovine, pa ni potrebno. Imam tudi 3 krave, konja in dva pujska. Kmetu gre kar dobro, čeprav so nekateri, predvsem mlajši, nekako zoper plačevanje pokojninskega zavarovanja, češ, da ga ne bodo dočakali in tako naprej. To pa je hudo kratkovidna politika.“

Vprašanje pa je, kdo bo ostal na zemlji. Od mojih sinov noče noben

ostati doma – za kmeta in gozdarja. Vse sem jih izplačal ali jim kako drugače pomagal, zdi se mi namreč, da zemlje ne bi smeli deliti. Naj ostane v enem kosu. Premišljam, če ne bi dal vse zapisati vnuku, a kaj, ko ne vem, če ga bosta gozd in zemlja veselila. Če hočeš, da ti dajeta kruh, ju moraš tudi ljubiti.“

Franc Trdan je predsednik sveta krajevne skupnosti Dolenja vas in vodja skladišča v Inlesovem obratu. „Pred vojno so bila v naši občini – takrat je bila Dolenja vas občina – huda navzkrižja, danes pa vladata v krajevni skupnosti mir in sloga. Jeznoritost pride tudi od revščine. Pred vojno smo tukaj živeli od lončarije in furmanstva. Popotovali smo, s trebuhom za kruhom, po Istri, Dalmaciji in Hrvaški.“

Danes smo lahko vsi doma, rešila nas je industrializacija. Če je človek zadovoljen, se ne ukvarja samo z delom. V teh krajih smo tudi zagrizeni pevci. Imamo moški pevski zbor. Imenuje se „Lončar“, drugače niti ne bi moglo biti. S prekinitvami prepeva od leta 1952; pravijo, da smo ubrani. Najbrž je na tem nekaj resnice, sicer nas ne bi redno vabili na šentviška srečanja, gostovali smo po vsej Sloveniji, enkrat pa tudi v Italiji.“

VEČ GASILCEV KOT HIS

V Prigorici je bil rojen Ignac Merhar, ustanovitelj gasilskih društev na Slovenskem in oče slovenskega poveljevanja v gasilstvu. Ni torej čudno, da ima prostovoljno gasilsko društvo Prigorica kar 72 članov, blizu 40 jih dela tudi v operativi. Boter prigroriškega gasilskega društva je Inles. „Usluga za uslugo,“ pravi Lojze Levstik, ki je tajnik društva, sicer pa kmet in uslužbenec. „Inles nam je pomagal nabaviti vso opremo, mi bomo pa gasili. Upam, da ne bo treba. Morda pa ni samo Ignacij Merhar „kriv“, da je pri nas gasilstvo tako močno razvito. Leta 1926 je bil v Prigorici velik požar, ki je upepelil polovico vasi – 35 hiš. Tako sta oče slovenskega gasilstva in požar utrdila prigroriško gasilsko tradicijo.“

Skoda pa je, da nimamo ženske desetine. Nekoč smo jo imeli, vendar so se dekleta razšla. Šaj veste, ena se poroči, druga preseli. Potrudili se bomo, da bo ženska gasilska desetina spet zaživela.“

Anton Omerza je pismonoša. Vsak dan prevozi z mopedom okoli 38 kilometrov, povprečna teža pošte pa je 30 kilogramov na dan.

„Ob četrtkih mi naredite dodatno delo,“ se je pošalil Omerza, „180 izvodov Dolenjskega lista, ki jih

moram izročiti bralcem v krajevni skupnosti Dolenja vas, ne tehta ravno malo. Še dobro, da je moped zanesljiv tovorni konjiček.“

Poštarji so ljudje, ki gledajo „v lonec“. Če česa o kom ne veš, vprašaj poštarja. Vsaj na podeželju je tako. In prav zaradi tega Anton Omerza pošteno pove, da so ljudje v krajevni skupnosti Dolenja vas dobri in marljivi. Črne ovce ne štejejo. Povsod jih lahko srečaš. „Najbrž vam to vsak reče,“ živo razlaga Omerza, „drži in držalo bo, da je k nam prinesla novo življenje industrija.“

MNENJE – MLADINE

Doslej so bili naši sogovorniki starejši, zreli ljudje. Kaj meni o žitju in bitju kraja mladina?

Marjan Košorok iz Prigorice je po poklicu ključavničar. Kmalu bo dopolnil 20 let. „Delam pri zasebniku v Kočevju. Zaslužim, kolikor naredim. Nimam se kaj pritožiti. Avto sem si kupil, zapeljem se lahko, kamor srce poželi. Zdi pa se mi, da pri nas za mladinsko zabavo ni preveč dobro poskrbljeno. Vsak po svoje porabi urice za oddih.“

Franc Trdan ni edini, ki se v Prigorici ukvarja s petjem. V zboru „Lončar“ je tudi mladenič Alojz Mohar, skladiščnik v kočevskem Kovinarju. V Prigorico sem se priženil,“ brez zadrege pove Mohar.

„Sod bobni, denarja ni,“ je začel svojo pripoved Franc Zobec, predsednik vaškega odbora, ki se tako hujuje nad slabimi in neurejenimi vaškimi potmi. „Težave imamo tudi z lesenimi mostovi; v Prigorici sta kar dva, saj denarja za vzdrževanje ni. Sicer pa večjih težav Prigorica dandanes ne pozna. Seveda še do pred kratkim ni bilo tako. Toda ljudje so enotni, interesi so enaki, želja enega je želja nas vseh. Kako bi si znali drugače razložiti podatek, da vsako gospodinjstvo daje zraven denarja za redni samopriskupek še 4.000 din za dodatnega. Prav zaradi tega so zlobne govornice in natolcevanja, ki jih je slišati po drugih krajih naše doline, popolnoma brez osnove. Ne govorijo zaman naši ljudje, da je v metrih asfalta in napeljanega vodovoda vloženih nič koliko ur trdega dela, odrekovanja priboljškom, ki pa jih danes zahteva vsakodnevno življenje.“

Slabe volje je bil med pogovorom Ludvik Mihelič, soboslikar iz Prigorice. Kako tudi ne, ko pa že nekaj časa zaman išče službo, ki bi ustrezala njegovim kvalifikacijam! „Dobra tri leta je od tega, ko sem se vrnil z dela in izpopolnjevanja v Nemčiji, kjer sem preživel prav toliko časa, kot že sedaj zaman iščem zaposlitve. Nič koliko prošnje sem dal v številna podjetja, kjer bi se rad zaposlil kot soboslikar, toda od nikoder ugodnega odgovora. Po vsem tem vidim edino možnost v ustanovitvi lastne obrti, toda kaj, ko nimam dovolj denarja. Moram reči, da sem iskal zaposlitev tudi za poklic avtoličarja, saj sem ‚doma‘ tudi na tem področju, toda zaslužka ni nikjer.“

TEŽAVE Z DIVJADJO

Slavko Krže, upokojenec iz Dolenje vasi, je bil sila zadovoljen z dosedanjim razvojem tega kraja. „Možnosti za zaposlitev je dovolj, to pa je tudi eden glavnih dokazov za blaginjo kakega kraja. Imamo Inlesov obrat, ki zaposluje 100 delavcev, ostali prebivalci pa se vozijo na delo v Ribnico ali Kočevje, kjer je tudi dovolj možnosti zaposlitve za vsakega, kdor hoče delati. Res pa je, da ne

morem mimo škode, ki jo divjad povzroča našim kmetom. Vsak, kdor zasleduje številno kmečkega prebivalstva, opaža, da se iz dneva v dan manjša. To je razumljivo, saj škode, ki jo utрпи kmet, ne more povrniti niti ribniška kmetijska zadruga z odškodnino. Celotno delo se pač ne da poplačati. No, še nekaj bi povedal: trgovin je tukaj premalo. Imamo eno samo, pa še v tej dobiš samo to, kar najbolj potrebuješ. Vse ostalo moramo kupovati bodisi v Ribnici ali Kočevju, bodisi v Ljubljani.“

ZABAVE NI NA PRETEK

„Premalo je zabavnega življenja v tem kraju,“ pravi Stane Starc, mizar iz Podgorice. „Res je, dá imamo dvorano, tudi nekaj gostovanj je že bilo v našem kraju, toda vse to je za kraj, ki se ponaša s tako bogato kulturno tradicijo, še vedno premalo.“

Enakega mnenja je bil tudi Franc Henigman, ključavničar iz Prigorice, zaposlen v kočevskem Itasu. „Imam pa tudi eno, največjo željo: rad bi si uredil stanovanje, gradil hišo in reči moram, da sem že pričel shranjevati denar v ta namen.“ Mar nam ta primer ne pove dovolj zgovorno, da je mladim Prigorica prirasla k srcu, da je ne nameravajo zapustiti in da bodo po svojih močeh sledili stopinjam, ki so jih naredili njihovi očetje in dedje.

Tretji po starosti je v Prigorici Franc Peček, kmet, ki je bil dolga leta furman v Ribniški dolini. „Težko je za nas kmete,“ pravi. „Sedaj, ko sem v pokoju, ne morem shajati z dohodki. Nekoliko sem si opomogel šele, ko sem začel izdelovati zaboje za sadje, toda kaj bo potem, ko tudi tega ne bom zmožet več? Sicer pa se je v tem kraju zadnje čase marsikaj obrnilo na boljše, mladji se za svojo prihodnost nimajo kaj bati.“

Tudi Janez Zobec, prav tako kmet iz Prigorice, deli mišljenje s svojim predgovornikom. „Ponosen pa sem na svojo ‚mladino‘, saj imam kar 10 otrok. Toda kaj, ko se na starost le malokdo spomni name. 30 hektarov zemlje leži zapuščenih, saj jih nima kdo obdelovati. Z ženo sva prestara, moči so opešale.“

Trojka iz Dolenje vasi, Jakob Henigman, Pavle Dejan in Edi Češarek, pa so dodobra premleli težave, ki jih ima ta krajevna skupnost. Največ težav imajo s kanalizacijo, ki je stara in dotrajana. Za krajevno skupnost je to veliko breme in po besedah omenjene trojice bo na pomoč morala priskočiti tudi širša družbena skupnost. Pa tudi vodovod je že dotrajan, saj stoji že od leta 1955 in ga namerava Hydrovod v kratkem zamenjati. To pa je tudi glavno breme, da domačini ne razpišejo še kakšnega dodatnega referenduma, katerega sredstva bi pomagala pri rešitvi kanalizacije.

„Z domačini se dobro razumem, saj sem zaradi žene postal tako rekoč njihov. Na delo se vozim z avtobusom. Počasi bova najbrž kupila tudi avto. Prva pa sta dom in družina. Petja pri ‚Lončarju‘ seveda ne štejem, petje je konjiček.“

Naj končamo z uvodno mislijo. Ponosni so Prigoričani, na metre asfalta, na vse, kar so zgradili z lastnimi dlanmi, z lastnim denarjem. Njihovi pogledi in misli segajo že daleč naprej. Na nov gasilski dom, ki bo ovekovečil Ignacija Merharja, moža, ki je oče slovenskega gasilstva, na nov, sodobnejši most in ne nazadnje na oživetev lončarske obrti, ki je prav tukaj oblikovala podobo tako značilnega ribniškega Urbana.

EDI ČEŠAREK

JANEZ POGORELEC

LUDVIK MIHELIČ

JANEZ MERHAR

SLAVKO KRŽE

FRANCE TRDAN

STANE STARC

FRANC HENIGMAN

ALOJZ LEVSTIK

ANTON OMERZA

FRANC PEČEK

JANEZ ZOBEC

MARJAN KOŠOROK

ALOJZ MOHAR

JAKOB HENIGMAN

PAVLE DEJAK

Od skromnih začetkov so se delavske športne igre razmahnile v kvalitetno tekmovalje delavcev in delavk

Pred kratkim je bil v prostorih krškega hotela „Sremič“ svečan zaključek delavskih športnih iger krške občine za letošnje leto. Vse prvovrščene ekipe in posamezniki so na tej prireditvi prejeli diplome.

Tudi krške delavske športne igre so letos slavile pomemben jubilej, kajti diplome in nagrade najboljšim so podelili že petnajstič zapored. Medtem ko se je prvih iger udeležilo le malo delavcev in delavk, je na petnajstih, jubilejnih igrah sodelovalo precej več zaposlenih, ki po delu vse raje zaidejo na športna igrišča.

Prvovrščene ekipe po posameznih panogah: moški, lahka atletika: TGO, TOZD Metalna Senovo; mali nogomet: GIP Gradis, NE Krško; rokomet: Kovinarska Krško; streljanje: TGO TOZD Metalna, Senovo; kegljanje: SGP Pionir, TOZD Krško; šah: Tovarna celuloze in papirja, Krško; namizni tenis: Kovinarska Krško; kros: TGO, TOZD Metalna, Senovo.

Zenske: lahka atletika: Lisca, TOZD Senovo; rokomet: Labod, TOZD Libna, Krško; odbojka: Tovarna celuloze in papirja, Krško; streljanje: Lisca, TOZD Senovo; namizni tenis: Zito, TOZD Imperial, Krško; kegljanje: Zito,

Kaj, kje, kdo?

Zavoljo novoletnih praznikov bodo konec tedna počivali tudi športniki. S tekmovalji bodo nadaljevali prihodnjo soboto in nedeljo. Novomeški odbojkarji igrajo v šestem kolu doma s Šempetrom in tekmo bi morali, če se hočejo dvigniti z dna, zmagati, pa tudi sicer so bolj šibki ekipa. Podobno je tudi z odbojkaricami: doma se bodo pomerile s slabo Mislinjo in brez težav bi morale doseči tretjo zmago.

Košarkarska reprezentanca Dolenjske gre 8. januarja na Jesenice k ekipi, ki je sicer boljša od lanske, pa vseeno v košarkarskem znanju še ni dorasla Dolenjski. Potemtakem se MKZ Dolenjski obeta nova zmaga.

Ježica „bodla“ prvi polčas

Vrsta košarkarjev z Dolenjskega niza zmage – V osmem kolu premagali ekipo Ježice – Do konca prvega dela še tri kola, tri možnosti za zmago

Košarkarska reprezentanca Dolenjske je minulo soboto dosegla še eno prepričljivo zmago. Tokrat je premagala dobro vrsto ljubljanske Ježice in je po osmih kolenih še naprej na vrhu prvenstvene lestvice. Vodijo nepremagane Domžale, Dolenjci imajo dvanajst točk, Trnovo deset itd.

Do konca prvega dela so še tri kola. Reprezentanca MKZ igra še z Jesenicami, Vrhniko in Domžalami. Medtem ko bi morala v prvih dveh srečanjih doseči zmago, bo derbi zadnjega kola zelo zanimiv, zakaj le Dolenjci lahko v prvem delu odvzamejo točke nepremaganim Domžalam.

DOLENJSKA – JEŽICA 86:73 (38:41)

Prvenstveno tekmo 8. kola slovenske košarkarske lige v novi športni dvorani v Novem mestu si je ogledalo le okoli 300 gledalcev. Začetek tekme je obetal izenačeno tekmo, zakaj Dolenjci nižjih, a izredno borbenih gostov, ki so se izkazali z natančnimi meti od daleč, dolgo časa niso znali ustaviti. Vtem ko so v prejšnjih kolenih odlično igrali v obrambi in zmagovali na njen račun (po osmih kolenih so dosegli 662 košev, prejeli pa daleč najmanj – 547), so tokrat prepuščili „besedo“ gostom. Ježičani so v napadu brez težav prihajali pod koš, polovili preveč odbitih žog, bili uspešni tudi v svoji obrambi in odšli k odmoru povsem zaslužen s tremi zadetki prednosti.

STRELJANJE: 1. SD KRKA

Minuli petek so novomeški strelski delavci v domu JLA pripravili občinsko tekmovalje v streljanju z zračno puško. Prehodni pokal je prvi moških osvojila Krkina ekipa (670 krogov), sledijo pa SD Pionir (634), SD Lovce Dragan (IMV) 596 itd. Tudi pri dekletih so bile najboljše strelke iz Krke (490 krogov), za njimi so se uvrstile: SD Vinko Paderšič (353), SD Labod (324) itd. Pri posameznikih je bil najboljši Berlan (Krka) s 181 krogi, pri dekletih pa Aševa s 171 krogi. Oba najboljša strelca sta dobila pokal v trajno last.

M. ZUPANČIČ

TOZD Imperial, Krško; kros: Lisca, TOZD Senovo. Posamezno – moški, tek na 100 m: Harapin; 800 m: Harapin; skok v daljino: Magur; skok v višino: Macur; met krogle (do 35 let): Kunsek; met diska (do 35 let): Kunsek; met krogle (nad 35 let): Istenič; disk (nad 35 let): Budna; streljanje: Breznikar; kros: Tržan. Zenske – 60 m: Levstik; 400 m: Brili; dajava: Fila; krogla: Fila; streljanje: Cizelj; kros: Levstik. G. ROVAN

PENKO – 180 TOČK

Rednega hitropoteznega prvenstva Šahovskega kluba Novo mesto za mesec december se je udeležilo le šest šahistov. Večina kvaletetnejših šahistov se turnirjev ne udeležuje, ker sedanjí igralni prostor kluba ni primeren. Šahisti pričakujejo, da bo njihov prostorski problem v kratkem rešen. Vrstni red: 1. Penko, 7,5, 2. Stokanovič 6, 3.–4. Jerančič in Milič 4,5, 5. Picek M. 4 in 6. Lubej 3,5 točke. V skupnem seštevku hitropoteznih turnirjev za september, oktober, november in december je bil najboljši mojstrski kandidat Penko, ki je prepričljivo zmagal na vseh štirih turnirjih in zbral 180 točk. Za njim pa so se uvrstili: Stokanovič 111, Materni 99, Milič 86, Lubej 74, Sitar 59, Polenek 55, Jerančič 47 itd. S. T.

ITASOVI STRELCI NAJBOLJŠI

Občinska strelska zveza Kočevje si s strelskimi družinami prizadeva, da bi se za strelski šport zanimalo kar največ mladih. Zato pripravljata tekmovalje. Zadnje so organizirali minulo nedeljo, in sicer v počastitev dneva JLA in 35-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Z vojaško puško (10 nabojev) je streljalo trinajst petčlanskih ekip. Vrstni red: SD Mirko Bračič (Itas Kočevje) 447 krogov, SD Tekstilana Kočevje 355, SD Šalka vas 355 krogov itd. Med posamezniki so bili najboljši Fink (92 krogov), Kos (91), Klun (90), vsi člani SD Itas. V. DRAGOS

ITASOVI STRELCI NAJBOLJŠI

V nadaljevanju so domači uredili obrambo in hitro prevzeli pobudo, pa vseeno še prevečkrat razočarali z nepazljivostjo, počasi izvedenimi nasprotnimi napadi. Ko je gostom pošla sapa, je Dolenjska izvedla nekaj hitrih uspešnih protinapadov in zaslužen zmagala. Pri domačih se je izkazal Medek, ki je dobro zamenjal poškodovanega Slavka Kovačevića, zamerimo mu lahko le nekatere nepotrebne vložke, kot so podaje čez glavo in nepotrebno

ŠPORTNI KOMENTAR

„Seveda, naše gore list!“

Kje so že dobri stari časi, ko je Novomeščan Leon Štukelj s svojimi eksibicijami navduševal tudi na olimpiadi! In še danes je Novo mesto, čeravno sedaj nima prav nič zaslug za uspehe slovitnega Dolenjca, nanj ponosno. Vse od tistih dni dolenjska metropola ni imela tako velikega športnika. Pred nedavnim pa nas je razveselila novica, da je novomeško, po številu sicer skromno kolesarsko moštvo ta čas med najboljšimi v državi in da so kar štirje člani kolesarskega kluba Novoteks kandidati za državno člansko reprezentanco, ki naj bi nastopila na prihodnjih olimpijskih igrah v Moskvi.

Vse ljubitelje športa, ki se kaj spoznajo na „vrtenje pedalov“, je novica močno presenetila in so podvomili o njej. Vendar so fantje kasneje svojo vrednost potrdili. Začeli so sorazmerno skromno, brez pravih možnosti za delo, v senci ostalih dolenjskih športnikov. Dobil so tudi pokrovitelja, tek-

OBETA VNE ŠENTJERNEJKE – Domača mladinska rokometna vrsta je že pred leti napovedovala, da lahko postane med najboljšimi v republiki. V minulem jesenskem delu prvenstva v slovenski mladinski rokometni ligi so Šentjernejke zasedle prvo mesto. Na novo tekmovalno sezono se počasi že pripravljajo, in če bodo ponovile igrice iz prvega dela, bi lahko postale v svoji skupini prvakinje. Na sliki so s svojima trenerjema. (Foto: P. Bučar)

Dvakrat po dve tesni zmagi

V petem kolu slovenskega odbojcarskega prvenstva sta zmagali obe novomeški ekipi – in obe imata sedem točk – Prvak dolenjske lige trebanjski Trimo

V minulem petem kolu slovenskega odbojcarskega prvenstva sta novomeški vrsti tesno, a zaslužen zmagali. Novomeščani so na Jesenicah morali čakati kar eno uro na začetek srečanja in so navzlic dolgi, utrjujoči vožnji tekmo dobili, ženska ekipa Krke pa je pred domačimi gledalci po izenačenem boju zmagala. Bržkone bo moral domači trener poslej na treningih uvesti „ure serviranja“, kajti dekleta so v minulih tekmah vse preveč grešila pri začetnih udarcih, kar jih je stalo nemalo točk.

KRKA – BRANIK 3:2 (15:8, 7:15, 15:3, 10:15, 15:10) Oslabljena vrsta novomeških odbojkaric – nastopila je brez bolnih Gorjančeve in Finčeve – je minulo napoved iz naše rubrike „Kaj, kje, kdo?“ uresničila. Sicer Krki v dokaj izenačeni in tipično prvenstveni tekmi ni šlo vse po načrtih, toda dekleta, ki jih je ob koncu srečanja spodbujalo okoli 100 gledalcev, so le zaslužen zmagale. Prvi set so domače dobile, drugega hitro izgubile, v tretjem pa, ko je domačinkam uspelo prav vse, so gostje popustile in dosegle vsega tri točke. Novomeščanke so nato še enkrat klonile, v odločilnem nizu pa z zasluženjo igro osvojile set in dosegle drugo zmago v letošnjem prvenstvu.

JESENICE – NOVO MESTO 2:3 (–13, –15, 6, 10, –12) Novomeška članska odbojcarska vrsta je v petem kolu dosegla drugo zmago in trenutno zaseda šesto mesto. Na Jesenicah so Dolenjci zelo dobro začeli. Povedli so z 2:0 in ver-

jetno jih je drugi set, ki so ga dobili na razliko, toliko utrudili, da so nato popustili, izredno slabo igrali v polju in domači so izenačili ter v odločilnem nizu povedli 12:8. Nato so se gostje „prebudili“ in z odlično igro presenetili vse, kajti domači do konca srečanja niso dosegli niti ene točke. Tokrat so pri Novem mestu vsi dokaj dobro igrali, izkazala pa sta se Vernig in Primc. Novo mesto: Graberski, Goleš, L. Babnik, I. Babnik, Primc, Vernig, Cotič.

TRIMO JESENSKI PRVAK

Odbojcarski klub TRIMO iz Trebnjega je jesenski prvak dolenjske lige. V petek zvečer je doma vdrugič (dvokrožni sistem!) premagal stalnega tekmeča, ekipo Zužemberka – s 3:1, potem ko je po zlahka dobljenem prvem nizu gostom že kazalo, da bodo tokrat slavili. Sicer bolj perspektivni vrsti Zužemberka, sestavljeni pretežno iz mladincev, ostane tako malo možnosti za prvo mesto po končanem spomladanskem delu in s tem za članstvo v republiški ligi. Tretje mesto v regionalni ligi je osvojil Črnomelj, četrto pa Mokronog, vendar odločitev še ni dokončna, saj je od posameznih funkcionarjev odbojcarske zveze Slovenije slišati ugovore zoper izjemno nastopanje Bojana Verniga v novomeški in črnomaljski ekipi, ki jo sicer vodi in trenira.

Težave – sneg

Pred kratkim so se v prostorih brežiškega doma JLA zbrali člani smučarskega društva in pregledali dosedanje delo ter se pogovorili o delu v prihajajoči sezoni. Najprej je prebral poročilo dosedanjí predsednik upravne odbora domačega smučarskega društva Marjan Gregorič. Povedal je, da je društvo od ustanovitve pred petimi leti lepo napredovalo, da pa so napredek zavirale slabe snežne razmere. Prva in najvažnejša naloga novoustanovljenega društva je bila, da zvaži na sneg kar največ mladih pa tudi starejših občanov. Da bi lahko izvedli prvi smučarski tečaj, so člani društva začeli zbirati denar za vlečnico in urejevanje smučišča v Pečicah. S prvim tečajem so imeli organizatorji veliko sreče, kajti sneg je bil smuke željnim članom naklonjen in prvih skrivnosti „bele opančnosti“ se je kmalu naučilo kar 180 mladih začetnikov. Naslednje leto je prizadenevi odbor pripravil vrsto tekmovalj, naslednje leto pa je v Pečicah postavil novo vlečnico, ki pa je zaradi slabih snežnih razmer do sedaj obratovala le nekaj časa.

V naslednjih sezonah (1973/74 in 1974/75) je društvu zagodila zima brez snega. Navzlic temu člani niso mirovali. Lotili so se urejevanja gornjega smučišča v Pečicah in obnovili nekaj prostorov v šoli, kjer je bila vsa leta nekakšna smučarska postojanka.

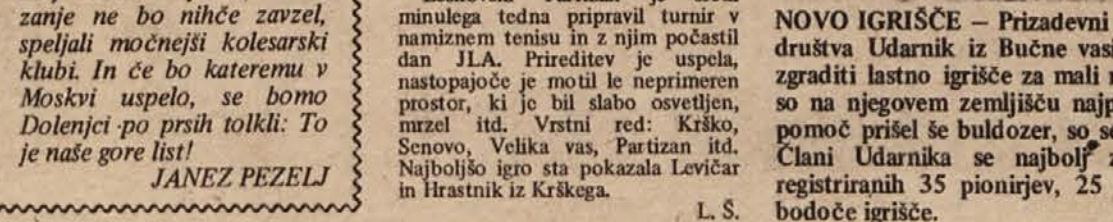
Po predsednikovem poročilu so člani razpravljali o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi smučarske skupnosti za Dolenjsko in nato pregledali delovni program za prihodnjo sezono. Dogovorili so se, da bo najvažnejša naloga društva še naprej širiti smučanje med mladino in odraslimi; društvo naj bi izpeljalo akcijo „Smučarska izkaznica“, nudilo članom kar največ ugodnosti na lastnih smučarskih napravah, v okviru društva pa naj bi za čim boljše delo skrbele posamezne komisije. Društvo bo moralo čimprej poskrbeti in usposobiti zadostno število vaditeljev, veliko nalog pa so na zboru zastavili vsem komisijam. Brežiški smučarji so se zavzeli tudi za naprave. Člani naj bi se povezali z brežiškim Gozdnim gospodarstvom, ki naj bi pomagalo pri urejanju smučišča in poti v Pečicah, kupili naj bi še eno vlečnico, organizirali smučarski sejem, se povezali z društvom iz Krškega itd.

M. JURKAS

KRŠKO NAJBOLJŠE

Leskovški Partizan je sredi minulega tedna pripravil turnir v namiznem tenisu in z njim počastil dan JLA. Prireditve je uspeša, nastopajoče je motil le neprimeren prostor, ki je bil slabo osvetljen, mrzel itd. Vrstni red: Krško, Senovo, Velika vas, Partizan itd. Najboljšo igro sta pokazala Levičar in Hrastnik iz Krškega. L. Š.

NOVO IGRISČE – Prizadenevi člani novoustanovljenega športnega društva Udarnik iz Bučne vasi so si v delovnem načrtu zastavili zgraditi lastno igrišče za mali nogomet. S pomočjo Slavka Femca so na njegovem zemljišču najprej sami začeli kopati, ko pa je na pomoč prišel še buldozer, so se že pokazale oblike novega igrišča. Člani Udarnika se najbolj zanimajo za nogomet, saj imajo registriranih 35 pionirjev, 25 mladincev in 20 članov. Na sliki: bodoče igrišče.

STARI TRG OB KOLPI – V počastitev dneva JLA je osnovna organizacija ZSMS pripravila strelsko tekmovalje z zračno puško. Nastopilo je 28 strelcev in strelk, zmagal pa je Jože Vajdetič (76 krogov).

Krkini kegljači – ekipni prvaki

S tretjim kolom – odigrali so ga na novomeškem kegljišču – so kegljači zaključili ekipno prvenstvo za članice in člane. Kot je bilo pričakovati, sta prvi mesti osvojili Krkini ekipi, ki bosta zastopali Dolenjsko na kvalifikacijah za vstop v I. slovensko ligo.

V tretjem kolu so tekmovalci in tekmovalke dosegli nekaj boljših rezultatov: Hren je podrl 902 keglja, Turšičeva iz Brežic pa 425. Rezultati tretjega kola; člani: 1. Krka 6722, 2. Novo mesto 6638, 3. Krško 6374 itd; članice: 1. Brežice 2241, 2. Krka 2210, 3. Novo mesto 2154. Končni vrstni red; člani: 1. Krka 20396, 2. Novo mesto 20128, 3. Krško 19347, 4. Mercator 19184, 5. Brežice 19168; članice: 1. Krka 6696, 2. Novo mesto 6574, 3. Brežice 6566, 4. Krško 6390. D. BRATOŽ

Obetavna dvojčka

O tem, da sta si dvojčka Borut in Samo Pogorelec podobna kot skoraj vsi dvojčki, ne bomo izgubljali besed. Zanimivo je že to, da sta si podobna tudi v šoli in športu: oba sta odličnjaka in oba zelo dobro igrata namizni tenis. Rojena sta bila 1964 v Kočevju, potemtakem za ta obetavni kočevski namiznoteniški par pravi časi šele prihajajo.

Brata sta tako kot vsi dvanajstletniki. Če vprašaj Boruta o njegovih uspehih, ti bo odgovoril o Samovih uspehih in obratno. Vsi njuni uspehi so skupni. Če je na enem turnirju prvi Samo, bo najbrž na drugem Borut. Pa ne zavoljo „bratovske“ razdelitve prvih mest, pač pa zavoljo tega, ker je eden tisti dan boljši od drugega.

Kaj pravi Samo? „Že od malega imam rad namizni tenis, redno pa vadim tri leta. Prvi učitelj – vadi me še sedaj – je bil Marjan Oražem. Veliko nas je naučil.“

„Tudi z mano je podobno.“ dopolni bratovo pripoved Borut, „zakaj zdi se mi, da sva nekako povezana. Zaenkrat sva s Samom najboljša v konkurenci mladih kočevskih igralcev. Ne hvalim se, kajti vrsto turnirjev sva dobila mladi.“

Najraje pa zaigrata Pogorelecova fanta v pariž. Velikokrat

sta že izgubila, veliko iger zaključila v svojo korist. Kadar zmagata, sta zelo vesela. In njuji uspehi? Na šolskem prvenstvu sta bila v pariž prva. Borut je zmagal v konkurenci posameznikov, na turnirju v Kočevju je bil najboljši Samo, Borut drugi, na mladinskem prvenstvu Dolenjske sta bila druga v igri parov itd. Nadarjena igralca pravita, da se bosta lepemu športu poslej zapisala še bolj, obenem pa obljubljata, da ne bosta pozabila na šolo. M. GLAVONJIC

tisti hip

HITROST IN MOČ — Sportna tekmovanja so polna razburljivih prizorov in napetih trenutkov, zato ni nič čudnega, da so mnogi znani poklicni fotografi in fotoreporterji posneli svoje najuspešnejše fotografije na športnih igriščih. Mitja Pelko iz Smartnega pri Litiji nam je pred časom poslal dokaj uspešno fotografijo, ki jo je posnel na nekem tekmovanju v motokrosu. Ne vemo, koliko je na sliki hotenega in koliko naključnega, vsekakor pa nam posnetek daje slutiti čar tovrstnih tekmovanj — hitrost in moč strojev ter spretnost voznikov. Mitja Pelko je prizor slikal na že preizkušen način; s fotografsko kamero je sledil tekmovalcu in tako z malo daljšim časom osvetljevanja dosegel zbrsano ozadje, kar daje občutek hitrosti. Pri tem mu ni uspelo, da bi samega voznika odbržal „ostrega“; kar sicer bolj izkušeni mojstri športne fotografije dosežejo, mnogokrat seveda le na račun številnih posnetkov.

Strah jih zaklepa v stanovanja

Ostareli so tarča roparskih napadov na ulicah ameriških velemest — Domovi spremenjeni v utrdbе — „Junaki“ podvigov so predvsem mladoletniki

Nekoga dne v letošnji jeseni je v amerškem mestu Oakland odšla na sprehod okoli stanovanjskega bloka 72-letna Elsie McIntosh. K nji je prišel 16-leten fant, jo surovo podrl na tla in ji iz rok izpulil torbico. Fant je s plenum zbežal, starka pa je oblezala na tleh z ranjeno glavo. Čez nekaj ur je umrla. Za ceno njenega življenja je mladoletnik prišel do ubogih 17 centov (malenkost več kot 1 dinar), kolikor je bilo denarja v starkini torbici.

To je le en primer med mnogimi podobnimi, čeprav z ne tako tragičnimi posledicami, kakršnim so priče prebivalci velikih ameriških mest. Starši ljudje živijo v strahu, da bodo oropani na ulici, v svojem stanovanju, na sprehodu. Kamor koli gredo, se s strahom ozirajo, ali jim morebiti ne sledi mladoletna banda. Ko sonce zaide, pa si sploh ne upajo stopiti na ulico, še manj pa odpreti vrata svojih stanovanj. Belci in črnci živijo v enakem strahu; družba, v kateri je vrhovno merilo pridobivanje denarja, je ostarele in neproduktivne državljanke porinila na rob dožanjaja, na rob velemest, kjer uspeva kriminal vseh vrst.

Ostarele pretepaajo in mučijo praviloma mladoletni člani bande. Mladoletniki so v Združenih državah Amerike zelo zaščiteni, zato je zakon skoraj brez moči, ko bi moral upogovinjati krivice kaznovati. Teja se zavedajo še najbolj ostareli sami. Svojih napadalec nočejo prijavljati policiji, ker se boje, da se bodo mladoletniki prišli maščevati, takoj ko bodo prosti; na prostosti pa so že v nekaj dneh. Primeri v mestni četrti Bronx govore, da je tri četrtine prijetih mladoletnih prestopnikov takoj po postopku na sodišču izpuščenih. Mnogi med njimi celo večkrat doživijo enako za enake prekrške.

DOM V REŠETKAH

Policijske statistike ne obravnavajo napadov na ostarele posebej, zato tudi ni mogoče zapisati točne številke. Strokovnjaki, ki proučujejo ta pojav, menijo, da gre v posameznih velemestnih četrtih za več sto roparskih napadov na leto. Od okoli 600 takih roparskih izredov, kolikor so jih državljani prijavili lani v newyorški četrti Bronx, je policija uspešno rešila le 82 primerov. Podobno je tudi v drugih velikih mestih. Ostareli se zavedajo, da za enkrat policija nima v rokah pravega orožja za odpravljanje tovrstnega kriminala, zato so se pred

VARUHI — PROSTOVOLJCI

Policija je v nekaterih mestih ustanovila posebne enote, katerih

Nezaupljive starke v ameriških velemestih varujejo verige na vratih ali celo močne jeklene rešetke.

ZAKON JE NEMOČEN

V veliki večini so napadalci ostarelih mladoletniki. Družijo se v huliganske skupine, ki štejejo največ do 10 članov. Dobro vedo, kaj ostareli dobe podrotnine, saj imajo svojega ogleduha tudi v bankah. Potem najmlajši spremlja starca ali staro do njenega doma, da tako odkrijejo, kje stanuje. Šele potem sledi načrt za rop. Štakin ali drugičinim izgovorom vdrejo v stanovanje in izalijo od ostarelega denar. Če ne gre drugače, tudi z udarci, mučenjem in strahovanjem.

Posebno grozljiv primer takega izsiljevanja se je pripetil v Chicagu. Neko 72-letno žensko so mladoletni huligani povezali z nogavico tako trdo, da so ji morali v bolnici (zvezana je ležala v stanovanju cela dva dneva) odrezati obe roki, da so ji rešili življenje.

Ko puščava začne „peti“

„Glas puščave“, nenavadni glasovi, ki prihajajo iz puščave, ječanje, stokanje, zavijanje in živžiganje, vse to spravlja prebivalce ob velikih peščenih pustinja sveta v svet strah. Prav nič prijetno se mislo počutili tudi prvi prosveltni evropski in svetovni potniki, ki so bili priče, kako puščava „poje“. Ta naravni pojav je začudil že Marca Pola, člana Darwinove ekspedicijske v Čilu leta 1835, raziskovalca puščav Srednjega vzhoda Kurzona in druge. Nilče pa se ni podal zadovoljive razlage, kako nastanejo nenavadni glasovi v puščavskem pesku.

Bolnica pred napravo za nevtronsko žarčenje

Z nevtroni nad rakasta tkiva

Poskusi zdravljenja nekaterih vrst rakastih obolenj z nevtronskim žarčenjem segajo v predvno leto, ko so 1930 v kalifornijski univerzi Berkeley delali poskuse. Vendar so ta način zdravljenja opustili, ker so ugotovili prehude poškodbe zdravega tkiva, čeprav so že takrat opazili, da nekateri rakaste bule pod vplivom nevtronskega žarčenja izginejo.

Ponovno so začeli raka zdraviti z nevtroni v Veliki Britaniji pred dobrimi desetimi leti, ko se je strokovnjakom za atomske naprave poskušalo izdelati pravilno, ki nevtrone natančneje usmerja samo v bolna tkiva. Najnovejši napredek tovrstnega zdravljenja pa so letos zabeležili v Združenih državah Amerike, kjer so izdelali napravo, ki ne samo da natančneje usmerja žarčenje, ampak omogoča nadzorovano ravnanje z veliko močnejšimi dozami nevtronov, tako da lahko nevtroni globlje prodirajo v rakasto tkivo.

Pospeševalnik nevtronov uporablja poskusno za zdravljenje raka v ustih, v zgornjem delu dihal, raka trebušne slinavke ter rakastih bul v drugih delih telesa, kjer do sedaj skoraj niso mogli zdraviti.

Nevtroni so se izkazali za učinkovitejšo od rentgenskih žarkov, ker globlje prodirajo v rakasto tkivo in v celicah tega tkiva razbijajo atomske zgradbe. Biokemične spremembe, ki jih povzročajo spremembe v atomski zgradbi, vplivajo na prenehanje rasti rakastih celic in izginitve rakastega tkiva.

Vodja raziskovalnega programa zdravljenja raka z nevtronskim žarčenjem dr. Cohen pravi, da je do sedaj ta način zdravljenja uspešen le za določeno vrsto raka, posebno za nekatero vrsto, za katere doslej ni bilo niti malo upanja v ozdravljenje.

Do znanstvene resnice ni prišel tudi Jake Hereford, raziskovalec, ki že več kot dvajset let preiskuje puščave, da bi iztrgal njihove zadnje skrivnosti. V času svojega raziskovanja je prišel le do nekaterih ugotovitev.

V puščavi „prepevajo“ peščeni griči. Glasovi, ki nastajajo na grebenih, so najrazličnejši: udarcev pa vse do jokanja. Da se „petje“ oglasi, mora biti peščeni grič na eni strani nagiben najmanj za 32 stopinj. Jake Hereford je tudi ugotovil, da jakost puščavskih glasov narasča z višino peščenega grebena.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Blaginje in nesreče deležni vsi

(Kakor je) v rodbini, ki šteje mnogo bratov in sestra, potrebno da drug drugemu priprija, drug drugega podpira, prepriča, da podpira tako svojo rodbino: tako se mora ozirati narod na narod, iskati tega, kar družini, in ogibati se onega, kar razdvaja, v zavesti, da so blaginje skupne države deležni vsi deli, in da nesreče jednega dela zadene tudi vse druge. Kdor koli budi zavest te potrebne skupnosti in te vzajemne zavisnosti, ta dela v korist ožje in širše domovine.

(Prasičja reja.) V četrtek dne 10. t. m. so se pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Novem mestu sešli nekateri veščaki iz zužembškega, trebanjskega in novomeškega okraja, da so se posvetovali, kako bi se dala povzdigniti — domača prasičreža reja, zlasti po tistih krajih, kjer so sedaj kupovali in redili le hrvaske prasiče. Zbrani veščaki so sestavili razne nasvete, od katerih naj povem na kratko le sledeče: kdor ovadi thitopaca s presiči, naj dobi tako visoko nagrado, da se bo ljudem izplačalo pažiti noč in dan na thitopac.

(Vodovoč) novomeški, katerega že vsi tako željno pričakujemo, se ne bo tako hitro vresničil, toda upanje smemo imeti, da tudi ne bo tako dolgo trajalo. Načrti in prorocuni so popolno izdelani. Mestno županstvo se prav pridno trudi, da vse to svojjo pot dalje gre, katero mora tako stvar storiti, predno se z delom zara. Potem bo v našem mestu prijetno prebivati, kadar se to doseže.

(Železniki) vlak zopet v nevarnosti. Vlak je 9. t. m. zjutraj voze iz Grosuplje blizu Novega mesta zadal na tiru na velike skale. Kako so prišle na tir? So se li porušile, ali je tje sprevrnila hudobna roka? Sreča velika, da vlak ni skočil s tira ali se kaj poskodoval.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. decembra 1896.)

naloga je poučevati ostarele, kako preživeti v mestu. Med drugim jim dele tudi take nasvete: če opazite, da vas zasledujejo, ne poldite domov, ampak se kam zatecite. Ostareli imajo pač veliko moči bežati pred zasledovalci mladih nog?

V nekaterih mestnih predelih so pričeli posamezna območja, zlasti tista, kjer ostareli nakupujejo, močno nadzirati s patruljami. Tako omogočajo „varen koridor“ za državljane v letih. Ponekod pa študentje kot prostovoljci spremljajo ostarele na sprehod, da jih varujejo pred objestnimi mladoletniki, ki pač ne pomislijo, da so tudi poskodbe pri padcu, ki za mladega ne pomenijo nič, za starega človeka lahko življenjsko nevarne.

Vse to pa še zdaleč ne rešuje osnovnega vprašanja: kako izkoreniniti zlo v vrste. Dokler bo važen le denar, bodo iskali vse poti do njega, četudi z ropanjem ostarelih.

Ohranijo star običaj

Spomin na nekdanje konjske napore — Običaj iz časov Avstro-Ogrske — Letos 35 mladih jezdecev na Štefanovo

Tudi letos so v nedeljo, 26. decembra, na Štefanovo zapetkela konjska kopita, po cesli med Sentjernejem in Dol. Staro vasjo, 35 fantov iz Sentjerneja in okolice je letos jezdit po tej poti in tako počastilo star običaj, ki je veljavni v treh krajih še iz časov avstro-ogrsko monarhije.

V tistih časih je bila konjenica udarna moč tedanjih vojsk, zato je vlada skrbel, da je vojska lahko vsako leto kupila najboljšo konje. V ta namen so dajali kmetom v rezo žrebca za dve leti. Reja konj za vojsko je bila posebno razvita v krajih, ki so primerni za konjerjo; pri nas je bila za to izbrana dolina v spodnjem in srednjem kotu Krke.

Kmetje rejniki so morali vsako leto prignati konje na konjski nabor, ki je bil v Sentjerneju vsako leto na Štefanovo. Vse za vojsko primerne konje je vojska odkupila, ostale pa so lahko odkupili kmetje. Konje so že tedaj preizkušali na poti med Sentjernejem in Dol. Staro vasjo.

To jahanje je prešlo v običaj, katerega Sentjernejčani še danes spoštujejo in gojijo.

P. MIKLIC

OHRANJEN OBIČAJ — Mladi kmetovalci so na Štefanovo pojezdili skozi Sentjerneja.

iz monografije dvanajste brigade

brigada brani belo krajino piše: lado ambrožič-no

Imeli so posebnega pevovodjo, ki je vabil petje vseh zborov. Ubrano petje je bilo vsak dan slišati v brigadni enotah. Za dan mrtvih so priredili žalno svečanost v spomin na padle borce. Na dnevnem redu je bil žalni govor, petje, nato pa je četa izstrelila častne plutve. V brigadi so prirejali tudi tečaje za nepismene in pa za tiste, ki niso mogli obvladati slovenskega jezika, ker so hodili v italijanske šole. Casopise so redno izdajali, bataljonski stenočasi so bili za borce zelo zanimivi.

Veliko političnega dela so posvetili novincem. Pri tem so imeli nekoliko težav s tistimi, ki so bili na Štajerskem vermani, pa so se predali narodnoosvobodilni vojski. Bili so slabše politično obveščeni in med njimi je bilo precej dezertirjev. Primorci pa so se odlikovali z visoko politično razgledanostjo in zavestjo, zato je bilo z njimi lahko politično delati. Novinci in drugi partizani so se zanimali za svetovne dogodke, povsod se je izražala želja, da bi bilo vojne čimprej konec. Politični komisarji pa so glede tega opozarjali, da še ni časa, da bi si partizani že lahko oddahnili. Boriti se je treba z vsem srcem toliko časa, dokler fašizem ne bo popolnoma poražen.

Dokler je bila Dvanajsta na Gorjancih, zlasti pa med zatijem, je bila praznoprav gleda akcij podrejena glavnemu štabu Slovenije, disciplinsko pa štabu XV. divizije. Od glavnega štaba Slovenije je torej prejemale vsa navodila za akcije in je bila polno zaposlena. Največkrat so ji ukazali iz krške doline pripeljati hrano za glavni štab Slovenije in za bolnišnice. Iz sentjernejske doline je pripeljala tudi nekoliko konj za glavni štab. Štab divizije ni bil dobro poučen o delovanju brigade. Sodil je, da je brigado treba čimprej prenesti, da ne bi postala neborbena in čisto intendantška. Predloga neaktivnost res povzročila neborbenost enote. Toda tudi počitki so od časa ne le koristni, pač pa tudi nujni. Brigada se mora v takih primerih urediti in si nabrati moči za nadaljevanje bojev. To se je pokazalo, ko je glavni štab Slovenije poklical na kolektivni dopust v Belo krajino več brigad, kar je izredno ugodno vplivalo na moralno in borbeno stanje v enotah. Tako je bilo tudi v Dvanajsti in kakor so dogodki v najbližji prihodnosti pokazali, je brigada koristno izrabila čas odmora. Postala je zelo borbena, pridobila je samozavest, poveljniška sposobnost podoficirskega kadra se je izboljšala, brigadne enote so postale sposobnejše za samostojno delovanje in na koncu so si partizani res pozele akcij, ki so z bojnimi viharjem kmalu prišle.

Brigada je imela priložnost tudi za partijsko delo. Še vedno je imela blizu 50% partijsko organiziranih članov, od katerih je bilo največ skojevcem (149), članov je bilo 107, kandidatorov pa 45. Partijska organizacija je delovala na vseh področjih, ki so bila za brigado važna, predvsem na političnem in vojaškem. Prizadevala si je, da bi skupaj s poveljniškim kadrom dvignila avtoriteto podoficirskega kadra, kar so imeli tedaj za najvažnejšo nalogo.

Miki Muster Janez Trnovc

ZA OČETOM

Divlje vreščanje in pasje lajanje je prebudo najprej Zorana in nato še Bojana. Drug za drugim sta skočila k izhodurju in se splazila na prosto. Od vzhoda se je že svetlikalo in krone mogočnih dreves so bile zavite v rahlo megleno taščico. Lajanje in cviljenje se je oglašalo kakih sto korakov daleč v goščavi. Stekla sta v tisto stran, da pogledata, kaj se dogaja.

Na goličavi sta opazila kaj nenavaden prizor. Kuni je držal v gobcu majhno opico, medtem ko so odrasle divje vreščke skakale z dreves na tla in nazaj in se kdaj pa kdaj grozeče poganjale tudi proti psu. Druge so trgale z vej neko sadje, trdo kakor veliki orehi, in ga besno lučale v Kunija, da je poskakoval kakor Indijanec pri plesu.

Dečka sta se ob tem nenavadnem prizoru od srca nasmejala. Njun smeh je predrnil Kunija iz nepostupljive vne, s katero se je bojeval z razkatenimi opicami, da je pritekel k njima in jima ponosno izročil malo ujeto opico, ki je pričela zdaj še bolj neusmiljeno vreščati, pa tudi gristi in praskati. Zoran, ki jo je prvi prijel, je bil kmalu ves krjav po rokah.

OBVESTILO NOVOMEŠKIH TRGOVSKIH PODJETIJ

trgovsko
podjetje
na debelo
in drobno
novo mesto

MERCATOR
TOZD „STANDARD“
NOVO MESTO

31. decembra bodo vse prodajalne odprte neprekinjeno od 7. ure do 16.30. 1. in 2. januarja bodo vse prodajalne zaprte. 3. januarja bodo od 7. do 10. ure dežurne naslednje prodajalne:

V NOVEM MESTU:

- prodajalna kruha,
- samopostrežba pri mostu in
- market v Bršlinu;

V ČRNOMLJU:

- samopostrežba „Pod Lipo“.

VSEM PTOŠNIKOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1977!

Kmetijska zadruga „Krka“ obvešča potrošnike, da bodo prodajalne z živili odprte dne 31. decembra do 16.30, 3. januarja 1977 pa bodo odprte od 7. do 10. ure naslednje trgovine: Blagovnica Žabja vas, kiosk na Trdinovi cesti, delikatesa na Koštialovi 1, prodajalna mesa na Glavnem trgu ter prodajalne v Straži, Dolenjskih Toplicah, Škocjanu, Mirni peči, Uršnih selih, Ruperč vrhu in Brusnicah.

V torek, 4. januarja 1977 bodo zaprte zaradi inventure vse prodajalne, razen kioska na Trdinovi in delikatesa na Koštialovi.

VSEM KUPCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO V NOVEM LETU MNOGO SREČE IN POSLOVNIH USPEHOV!

Potrošnike obveščamo, da bodo 31. decembra vse prodajalne odprte neprekinjeno od 7. ure do 16.30 1. in 2. januarja bodo vse prodajalne zaprte. 3. januarja 1977 bodo dežurne od 7. do 10. ure naslednje prodajalne:

- potrošniški center na Zagrebški cesti,
- Mercator Šentjernež – živilski oddelek

VSEM KUPCEM IN POSLOVNIM SODELAVCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1977!

ENKRATNA PRILOŽNOST OTROŠKA SOBA „ROKEC“

RAZVESELITE SVOJEGA OTROKA!

Otroška soba „ROKEC“ je najlepše darilo za vašega otroka in za vas.

Če so veseli otroci, so veseli tudi starši!

Izredno ugodna cena: 3.679,70 din.

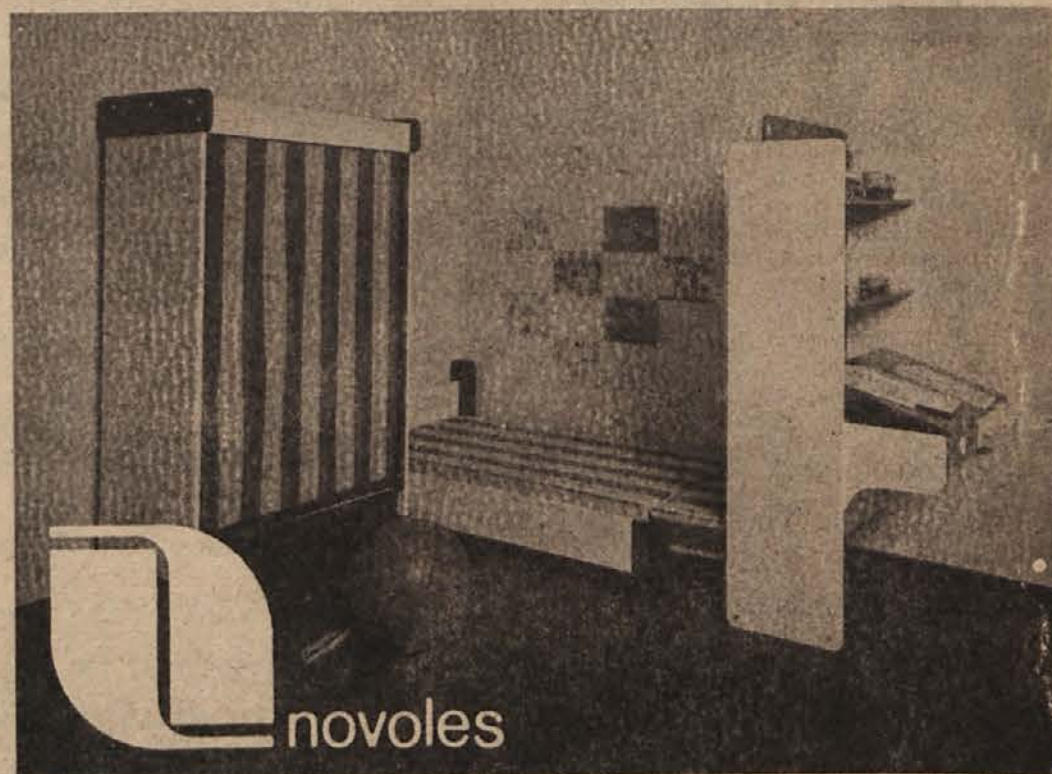
Za ta znesek vam „Rokca“ tudi dostavimo na dom, če niste oddaljeni več kot 25 km od naše trgovine v Straži.

PRIČAKUJEMO VAS

vsak dan od 8. ure zjutraj do pol šestih zvečer, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Ugodnost nakupa velja od 23. decembra do 15. januarja.

Prodajamo tudi na potrošniški kredit!

OMARE „HELGA“

Obenem vas obveščamo, da v TOZD Tovarna ploškovnega pohištva v Gotni vasi prodajamo omare „HELGA“ za dnevno sobo po znižanih cenah.

Za ogled in nakup vas vabimo direktno v tovarno vsak delavnik od 6. do 14. ure.

SREČNO NOVO LETO!

najbolje leto 1977 mozaik ustvarjalnosti
Idej in osebne sreče

V NOVO LETO S TEKOČIMI RAČUNI LJUBLJANSKE BANKE PODRUŽNICE NOVO MESTO

V modernem svetu, v katerem živimo, moramo modernizirati tudi naše finančno poslovanje. Pri tem nam bo pomagala Ljubljanska banka — podružnica Novo mesto, naš svetovalec v denarnih zadevah. To moderno sredstvo denarnega poslovanja pa je tekoči račun.

KAJ JE TOREJ TEKOČI RAČUN?

Tekoči račun je eden izmed mnogih računov, na katerih je naložen denar občanov v banki. Za razliko od hranilne knjižice in žiro računa, kjer mora občan najprej v banki dvigniti gotovino, da lahko opravi nakupe in plača razne storitve in obveznosti, mu pri tekočem računu odpadeta pot v banko in neprijetno čakanje. Lastnikom tekočih računov torej ni več potrebno plačevati z gotovino, ampak vse svoje denarne obveznosti in nakupe opravljajo brezgotovinsko — plačujejo s čeki.

KDO, KDAJ, IN KAKO LAHKO ODPRE TEKOČI RAČUN

Tekoči račun lahko odpre vsak občan, ki ima zagotovljen reden dotok denarja. Na tekoči račun občan lahko prejema osebni dohodek, dnevnice in potne stroške, pokojnino, invalidnino, prenaša denar z žiro računa in hranilne knjižice itd. Lahko pa tudi nalaga gotovino osebno s položnico. Ob otvoritvi tekočega računa občan prejme čekovno knjižico in čekovno karto, s katero se predstavi pri plačevanju s čekom.

SEDEMIMPOL— ODSTOTNE OBRESTI

Na vsa sredstva, vložena na tekoči račun, vam banka prizna 7,5-odstotne obresti.

KAKO PLAČUJEMO S ČEKOM

Če hočemo plačati s čekom, moramo vpisati nanj naslednje podatke:

- komu je namenjen,
 - podpis lastnika tekočega računa.
- Pri plačilu s čekom moramo pokazati tudi čekovno karto in osebno izkaznico, s čimer dokazujemo lastništvo tekočega računa.
- Čeka ne moremo izpolniti na manjši znesek od 30,00 dinarjev in ne na večji od 1.000,00 dinarjev. Če je znesek večji od 1.000,00 dinarjev, izpolnimo več čekov.

S ČEKOM PLAČUJEMO VSE

in povsod tam, kjer smo prej plačevali z gotovino. Našejeimo nekaj primerov: kupujemo blago v trgovini, plačujemo gostinske in hotelske storitve, plačujemo carino, inkasantom, kazen za prometni prekršek itd.

Bojazen, da bi vam pri plačilu ček odklonili je povsem odveč, saj je ček zakonito plačilno sredstvo in so vse organizacije združenega dela, druge organizacije in družbeno-politične skupnosti dolžne, da namesto gotovine sprejmejo ček. Tako pravi zakon!

Seveda pa bomo v vsakdanjem življenju potrebovali tudi nekaj gotovine, ki jo pa lahko dvignemo s čekom v banki.

DOVOLJENA PREKORAČITEV SREDSTEV

Banka lahko lastniku tekočega računa dovoli, da za določen znesek in za določen čas prekorači sredstva na tekočem računu.

Po preteku šestih mesecev od dne, ko je občan odprl tekoči račun, lahko vloži prošnjo za prekoračitev svojih sredstev na tekočem računu. Kako bo prošnja rešena, je odvisno predvsem od tega, kako je pred tem posloval s tekočim računom. Pripomniti moramo le še to, da bo banka preverjala, če lastnik tekočega računa brez njenega

dovoljenja prekoračuje sredstva na svojem tekočem računu. Za take primere predvideva zakon stroge kazni.

LJUBLJANSKA BANKA — PODRUŽNICA NOVO MESTO PLAČUJE VAŠE STROŠKE

Tekoči računi vas bodo rešili še ene velike skrbi, da ne boste več morali na plačilni dan pohiteti po denar na banko, da bi imeli dovolj gotovine za plačilo inkasantom, ko ti prično zvoniti na vrata, in drugih obveznosti. Vse te skrbi bo prevzela banka na podlagi vašega pooblastila, da vam vse tekoče obveznosti plačuje iz tekočega računa. V pooblastilu boste navedli vse svoje redne obveznosti, ki se vsaj šestkrat ponovijo v zaporednih obdobjih. To so na primer: stanarina, radio, televizija, časopisi, zavarovalne premije, preživnina itd.

Po predloženih računih pa vam banka plačuje tudi obveznosti, ki se pojavljajo v nenekajih zneskih.

VARNO IN KORISTNO

Čeki pa nas varujejo tudi pred izgubo ali krajo gotovine. Izgubljenih ali ukradenih čekov ne more vnovčiti nihče, saj lahko s čekom plača samo tisti, ki ima čekovno karto, na kateri se podatki ujemajo z osebno izkaznico imetnika tekočega računa. Torej je ček najbolj varna oblika denarja.

ČE IMA OBČAN

TEKOČI RAČUN

PRI LJUBLJANSKI BANKI

PODRUŽNICI

NOVO MESTO,

JE VEDNO NA TEKOČEM

Vsiljuje pa se vprašanje, kako bo občan lahko spremljal vse svoje dohodke, ki bodo dotekali na tekoči račun, in izdatke, ki mu jih bo plačevala ali banka ali občan sam pri poslovanju s čeki. Strah, da bi občan pri svojem poslovanju s tekočim računom potreboval svojega knjigovodjo, odpade. Evidenco dohodkov in izdatkov bo vodila Ljubljanska banka — podružnica Novo mesto, pri kateri bo imel občan svoj tekoči račun, in ga sproti obveščala o vseh spremembah na tekočem računu z bančnimi izpiski, ki jih bo prejemal po pošti.

Spoštovani bralci, ko boste razmišljali o svojih načrtih v prihodnjem letu, premislite, ali se ne bi tudi vi priključili veliki družini lastnikov tekočih računov, ki je iz dneva v dan večja.

Prvi korak boste morali storiti sami, kajti na vas je, da obiščete najbližjo poslovno enoto Ljubljanske banke — podružnice Novo mesto in si odprete tekoči račun. Potem bo vaše denarno poslovanje prevzela banka.

rudnik rjavega premoga in industrija gradbenega materiala KANIŽARICA

GRADITELJI!

NOV TEHNOLOŠKI POSTOPEK PROIZVODNJE

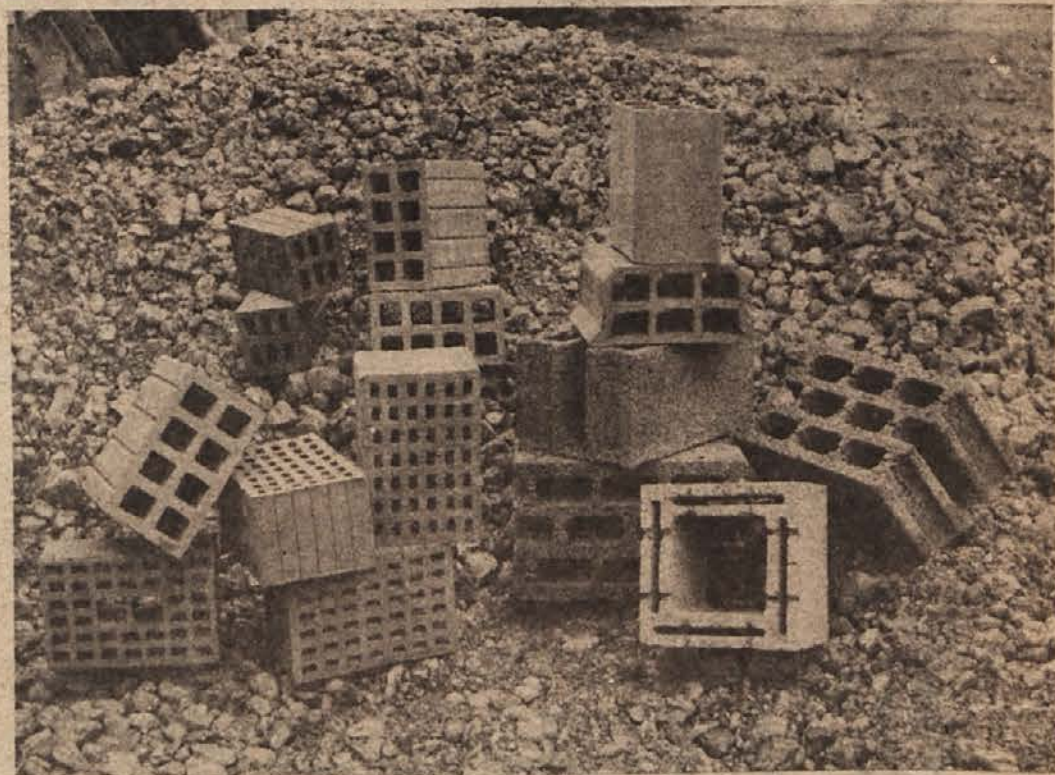
Obveščamo cenjene kupce in graditelje stanovanjskih hiš, da smo izboljšali tehnološki postopek pri proizvodnji opeke, s čimer se je kvaliteta izdelkov občutno izboljšala.

MODULARNI OPEČNI BLOK

Kot nov opečni element smo v letu 1976 uvedli v proizvodnjo modularni opečni blok, ki je zaradi izredno visoke trdnosti in dobre izolacije posebno primeren za zidavo stanovanjskih hiš. Ta opečni element posebno priporočamo za večetažne gradnje.

BETONSKI ZIDNI ELEMENTI

Proizvajamo in vam priporočamo tudi izdelke iz težkega in termolahkega betona za gradnjo kletnih prostorov za debeline zidov: 20, 25 in 30 cm.

MEHANIZIRANO NAKLADANJE

Nakladanje vam opravimo mehanizirano in po želji kupca organiziramo dostavo na gradbišče.

**PRIPOROČAMO SE IN ŽELIMO VSEM
KUPCEM TER POSLOVNIM PRIJA-
TELJEM SREČNO NOVO LETO!**

1951 - 1976 25 USPEŠNIH LET

Turistično in gostinsko podjetje Kompas proslavlja v letošnjem decembru 25 let dela, uspehov in naporov. Njegova ustanovitev sovpada v obdobje, ko se je v Jugoslaviji pričel razvijati inozemski turizem. Razvoj delovne organizacije Kompas je potekal vzporedno z razvojem turizma v Jugoslaviji in tako prerasel v pomembno gospodarsko dejavnost.

KOMPAS - POJEM KVALITETNIH USLUG

Leta 1951 je pričel KOMPAS, tedaj še kot Putnik Slovenije, svoje poslovanje v desetih poslovalnicah na območju Slovenije z 90 zaposlenimi. Srebrni jubilej v decembru 1976 pa proslavlja delovna organizacija Kompas z že 1690 zaposlenimi, z 62 turističnimi poslovalnicami in 32 izpostavam službe za izposojanje osebnih vozil brez šoferja v vseh večjih mestih in važnejših turističnih krajih Jugoslavije. H Kompasovi veliki družini spadajo tudi številni gostinski objekti.

Sčasoma so prešli iz zgolj agencijske dejavnosti na nudenje lastnih gostinskih in turističnih uslug, prevozov z 48 turističnimi avtobusi in na izposojanje približno 600 osebnih vozil brez šoferja - RENT A CAR.

Domači in tuji gostje so deležni Kompasovih uslug tudi na važnejših mejnih prehodih ob prihodih in odhodih prek državne meje.

Kompas je danes pojem celovite turistične usluge. Kot tak je znan domačim in tujim turistom. S temeljito opravljanim delom si je zagotovil zaupanje vseh.

Tako kot vse naše gospodarstvo se je tudi Kompas pridružil veliki družini načrtovalcev razvoja v petletnem obdobju 1976 - 1980. Odločil se je za izgradnjo novih hotelov, obnovo nekaterih že obstoječih gostinskih objektov in za otvarjanje novih turističnih poslovalnic na območju Jugoslavije, kjer jih še ni. Pomembno mesto v razvoju in napredku turistične ponudbe ima tudi nabava novih sodobnih turističnih avtobusov in novih osebnih vozil za izposojanje.

Kompas je prispeval v minullem obdobju dobršen delež k razvoju jugoslovanskega turizma. V bodoče bo ta delež še povečeval.

NOVA POTA NA MEDNARODNO TURISTIČNO TRZIŠČE

V letošnjem letu se je Kompas povezal s sredozemskimi deželami v skupino sredozemskih

turističnih organizacij, ki ima nalogo uveljaviti skupen razvoj turističnega programa in skupen nastop na tretjih tržiščih.

Prav tako je bila v letu 1976 ustanovljena na pobudo Kompasova skupina agencij nekaterih vzhodnoevropskih dežel za skupne nastope na turističnem tržišču Severne Amerike.

KOMPAS IN DOMAČI TURIZEM

Drugi element, ki je pomemben za razvoj jugoslovanskega turizma, je domači turizem, kateremu Kompas posveča vso potrebno pozornost. Lahko trdimo, da Kompas kot velika družina, razvejena širom po Jugoslaviji, živi in deluje v duhu bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Domači turizem omogoča nam Jugoslovonom spoznavati ne samo ožjo in širšo domovino, omogoča nam spoznavati njene tradicije, ljudi, zgodovino, kulturo in naravne lepote. V zadnjem desetletju je Kompas priključil k svoji turistični dejavnosti še gostinsko dejavnost: danes ima 9 hotelov, dva motela in en izletniški dom. V hotelih pretežno A in B kategorije razpolaga danes s preko 1300 ležišči.

Turistična ponudba ne bi bila celovita, če ne bi vključevala tudi zimskega turizma. Poleg hotelov v to ponudbo Kompas vključuje tudi sisteme

zičnic in vlečnic v Kranjski gori na pobočjih Vitranca ter na Zelenici pri Ljubelju. Ena izmed posebnih oblik turizma je tudi lovski turizem. Kompas ima svoje gojitveno lovišče fazanov in jerebic v Petrovcih pri Murski Soboti. Za druga jugoslovanska lovišča pa posreduje lovne usluge.

Izletniški in dopustniški

turizem je Kompasova dejavnost že od vsega začetka. Jugoslovanskih turistov ne vodi samo po ožji in širši domovini, ampak tudi v bližnje in daljne dežele. Za ljubitelje opernih predstav je Kompas poskrbel za posebna doživetja v opernih hišah Evrope in Združenih držav Amerike.

Dejavnost domačega turizma

v ožji in širši domovini prispeva pomemben delež k razvoju nerazvitih področij, saj namerava svojo dejavnost razširiti tudi na območja, kjer si je turizem šele pričel utirati pot.

Poslovnim prijateljem
in občanom Dolenjske
želimo uspešno
novo leto 1977

labod

Tovarna oblačil Novo mesto

beogradska banka

temeljna
banka
ljubljana

61001 Ljubljana, Titova 40

dolenjci,
dober dan
v letu 1977

POTA IN STRAZA VLOMILSKA § Dežurni poročajo

ROBANTIL V KAVARNI – 22. decembra zvečer so novomeški miličniki pridržali 25-letnega Vojmira Capudra iz Mežice, ker je v kavarni na Glavnem trgu vinjen razjarjal in nadlegoval goste.

NA OTOČCU GORELO – 23. decembra popoldne je začela goriti hiša Branka Kovačiča na Otočcu. Kljub pomoči gasilcev je zgorelo ostreže, nekaj sena in opreme. Roma Branka Kovačiča so utemeljeno osumili požiga. Prišel je vinjen domov in podtaknil ogenj. Skodo cenijo na 40.000 dinarjev, Kovačiča pa so predali preiskovalnemu sodniku.

PETARDE SO BILE KRIVE – 16-letni Slavko Štravs in 17-letni Leopold Štravs iz Gabrja sta 24. decembra popoldne pripravila petarde na avtobusni postaji v Gabrju. Zadnje sta prižgala kar v rokah, pri eksploziji pa sta bila oba ranjena.

VLOM V „BETI“ – V noči na 25. december je bilo vmetljivo v prostor, kjer ima „Beti“ v Metliki reklamne proizvode. Tu je bilo okrog 100 steklenic vina, ni pa še ugotovljeno, kaj je zmanjkalo.

NESPODOBEN V BIFEJU – 22-letnega Franca Somraka iz Podgore so 25. decembra popoldne pridržali do iztreznitve, ker se je nesposobno obnašal v bifeju na Cesti komandanta Staneta.

INCIDENT NA PERONU – 25. decembra popoldne so črnomaljski miličniki pridržali do iztreznitve 41-letnega Janeza Mužeta iz Kanižarice. V kolodvorski restavraciji v Črnomlju je kričal in vznemirjal goste, potem pa še peron zamenjal s straniščem.

MOTIL POČITEK – K sodniku za prekrške bo moral Peter Kastelic z Rakovnika, zdomec, ker je 24. decembra pred polnočjo na Glavnem trgu v Novem mestu metal petarde in motil nočni počitek ljudi.

DVA MRTVA PRI JEDINSČICI

Prav blizu kraja, kjer ob cesti že stoji venec, se je 25. decembra pripetila nova huda prometna nesreča, ki je terjala življenji dveh Romov. Bilo je malo pred 18. uro, ko je 27-letni Marjan Kos iz Črmošnjic pri Stopičah vozil osebni avto proti mestu, v Jedinsčici pa je naproti pripeljal fičko. Po srečanju je Kos zadel dva pešca: 27-letnega Matijo Brajdiča in 29-letnega Bertolda Hudorovca, oba iz Jedinsčice. Oba pešca sta najprej padla na pokrov motorja, zadela vetrobransko steklo in ga razbila, nato pa padla na tla. Bila sta tako hudo poškodovana, da sta umrla na kraju nesreče.

Vedno pogostejši so primeri prometnih nesreč zaradi preutrujenosti ali neprebrzanosti voznika motornega vozila. Po-

Zmagovale epike občinskega kviz tekmovanja „Kaj veš o prometu?“ prejemajo kolajne in praktične nagrade, ki jih je prispevalo AMD Novo mesto. Prehodni pokal je osvojila ekipa iz osnovne šole Škocjan (od desne proti levi), sledi ekipa iz Šmihela in Brusnic. (Foto: Janez Pavlin)

Zmagala ekipa iz Škocjana

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je preteklo soboto organiziral tradicionalno občinsko kviz tekmovanje „Kaj veš o prometu?“, ki je bilo letos v bršlinski osnovni šoli. V znanju prometnih predpisov so se pomerile ekipe iz osnovnih šol: Mirna peč, Smarjeta, Škocjan, Vavta vas, Milka Šobar-Nataša iz Šmihela, Brusnice, Grm, Šentjernej, Katja Rupena iz Novega mesta, Dolenjske Toplice, Zužemberk in Otočec. Svoje znanje bi letos lahko preizkusile tudi ekipe srednjih šol, ker pa ni bilo udeležbe, je edina srednješolska ekipa KŠC iz Grma nastopala izven konkurence in pokazala zadovoljivo znanje.

Pionirji so se najprej pomerili v tišem delu ob reševanju testnih pol, v drugem delu pa so pred strokovno komisijo odgovarjali na vprašanja. Znanju, ki so ga pokazali, bi zavidal marsikateri poznavalec prometnih predpisov. Enako najvišje število točk sta zbrali ekipi iz Šmihela in Škocjana. Slednja je ob dodatnih vprašanjih pokazala nekoliko več znanja in osvojila prehodni pokal, kar je prav gotovo lep uspeh. Vse nastopajoče ekipe so dobile pony kolesa – darilo Ljubljanske banke – podružnica Novo mesto, najboljši pa kolajne in diplome. Tekmovanje je popostrila s kulturnimi točkami skupina pionirjev iz Brusnic. Ob zaključku so podelili zlata, srebrna in bronasta odličja najzaslužnejšim delavcem sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

ZLETEL V STEBER

20. decembra okrog polnoči je 20-letni Jože Bohorč iz Šedma hitro pripeljal z osebnim avtom v Brestanico, tam pa ga je zaneslo in je trčil v betonski steber. Pri trčenju sta se voznik in njegov sopotnik Anton Bohorč s Senovega laže ranila, gmotne škode pa je za 5.000 dinarjev.

Take odgovornosti bi se prizadeti v podjetju vsekakor v mnogo večji meri zavedali, če bi se v primeru prometne nesreče, ki

Po trinajstih dneh umrl

Viktorja Erbežnika, ki so ga na cesti našli v nezavesti, je povozil Janez Kompare iz Zužemberka

20. decembra je v ljubljanski bolnišnici umrl 57-letni Viktor Erbežnik z Gor. Polja pri Straži. Vzrok smrti: posledica prometne nesreče, ki se je 6. decembra zgodila blizu domače vasi. Tega dne okrog 18. ure, ko je bila že tema, se je Erbežnik vračal domov. Šel je peš ob kolesu od Gor. Straže. Pred domačo vasio so ga našli ležati na tleh in so ga zaradi hudih poškodb odpeljali v novomeško, nato pa v ljubljansko bolnišnico. Poškodbe in druge okoliščine so kazale, da tako hudih ran ni mogel dobiti pri padcu in da gre za prometno nesrečo. Miličniki so začeli v to smer poizvedovati in ne brez rezultata.

Kmalu po nesreči na cesti je namreč 29-letni Janez Kompare, duhovnik iz Zužemberka, sporočil, da je našel na cesti pri Gor. Polju možkega, se je pa šele kasneje spomnil, da bi utegnil ležati tam zato, ker bi ga on povozil. Miličniki so ugotovili, da je res prišlo do prometne nesreče in da je Kompare z zastavo 750 povozil Erbežnika. Ko so kriminalistično pregledali oblačila poškodovanca in Komparejev osebni avto in je bila opravljena re-

konstrukcija, ni bilo več dvoma, kako je prišlo do nesreče. Kompare potem dejanja ni zanikal. Usodnega večera je iz zužemberške smeri vozil z avtom in je povozil na tleh ležečega Erbežnika.

V Mirni peči št. 57 je pekel!

Vladislav Maleševac je na bakreno zanko obesil svojega 11-letnega sina, telesno in duševno pa mučil tudi druge majhne otroke

Tri leta strogega zapora in na prestajanju kazni obvezno zdravljenje proti alkoholizmu – tako se glasi sodba, ki jo je izrekel senat novomeškega okrožnega sodišča 41-letnemu Vladislavu Maleševcu, nekvalificiranemu delavcu iz Mirne peči 57. Zaposlen je bil v Iskri v Brslinu.

Kar je ta človek doma počel s svojo družino, je surovost, kakršni ni primere v arhivih tega sodišča. Leta 1960 se je poročil s sedanjo ženo Slavko, ki je imela tri svoje otroke, v zakonu pa se jima je rodilo še pet otrok. Dvanajst let so živeli v stanovanju v Mirni peči 57 in bili

priča vedno hušjemu mučenju. Maleševac je vedno bolj pil, je kroničen alkoholik, bil je nereden v službah, družini je dajal vedno manj denarja. V glavnem so živeli od zaslužka matere, ki je delavka v Beti.

Ne le da je bilo na dnevnem redu razgrajanje, razbijanje, bežanje sredi noči, trezen in vinjen je pretepал in mučil predvsem otroke, pa tudi ženo. Večkrat so ga že odpeljali miličniki, toda ko je prišel domov, ni bil nič boljši.

Pred sodiščem je odgovarjal zaradi skrajno grdega ravnanja z mladoletniki, razen tega je obesil lastnega otroka. Bilo je jeseni 1974, ko je otroku (zato, ker je dal v jokom vode) okrog vratu obesil zanko iz bakrene žice in ga spustil. Bratci in sestrice ter drugi ljudje so ga v zadnjem trenutku rešili: sneli so ga že vsega pomoderlega.

Vse od leta 1973 dalje je bilo duševno in telesno mučenje otrok čedalje strašnejše. Nedoletni otroci Branko, Marjana, Vladislava, Marija in Vesna so bili pogosto surovo pretepeni, grozil jim je z ubojem, ni jim pustil pisati nalog in jim je zvezke metal v ogenj.

Lani je na primer 13-letno Vladislavo pretepал do onemoglosti in jo pustil ležati v luži. Hčerki Mariji je dal v roke nož in zahteval, naj ga zakolje. Letos je od 10-letne Vesne zahteval, naj prinese sekiro, da bo z njo ubil mamo. Tako mučenja so kajpak na otrocih in ženi pustili hude duševne posledice. Prestrašeni in živčni so do

skrajnosti. Na sodišču surovež ni vedel povedati drugega, kot da so to bili „vzgojni prijemi“.

Ugotovljeno pa je, tako mnenje je dal izvedenec, da je bil obtoženeц pri storitvi teh grozot bistveno zmanjšano prišteven, ker je zaradi alkohola prizadet. To je senat pod predsedstvom Janeza Kramariča našel tudi kot edino olajševalno okolnost pri odmeri kazni.

Ob peklju v Mirni peči št. 57 pa samo vprašanje Mirnopečanom in tamkajšnjim organizacijam v krajevni skupnosti: kje ste bili, da je mučenje toliko časa trajalo?

Ubila, ker sta se bala

Tekavcu 13, Ruglju 11 in pol let strogega zapora – Sodba še ni pravnomočna

Zaradi uboja 75-letne Ane Muhič iz Mahovnika pri Kočevju, ropa v njenem stanovanju in več tatvin sta bila obsojena Franc Tekavec iz Kočevja na 13, Marjan Rugelj pa na 11 let in pol strogega zapora. Rugelj mora še na obvezno zdravljenje zaradi alkoholizma. Sodba še ni pravnomočna. Tožilstvo se namerava zaradi premile kazni pritožiti.

Tekavec in Rugelj sta ubila Ano Muhič 3. septembra 1976. Takrat sta najprej popivala po Kočevju, nato pa sta nameravala na vsak način dobiti denar od Muhičeve, katere hišica stoji nekoliko na samem in za katero je bilo znano, da ima denar.

Zenska jima denarja ni hotela dati. Najprej sta ji grozila z nožem, nato pa sta jo tudi mučila in tepla z raznimi predmeti, nazadnje z desko

za rezanje mesa, dokler ni obmurovala. Ubila sta jo zato, da bi prekrila rop. Takrat sta pri Ani Muhič vzela 800 din, ker več nista našla. Po mnenju izvedenca-psihiatra, sta bila oba v času dejanja sposobna kontrolirati in imeti v oblasti svoje ravnanje.

VLOMILSKA NOČ

V noči na 23. december je bilo vmetljivo v več avtomobilov v Brslinu. Vlomilec je vdrl v avto Staneta Levičarja, ki je stal pred železniško postajo. „Tat je v bližini odkril še cerado na tovarnjaku Vitorja in odnesel dva zabojčka limon. Prav tako je bil ob uro Jože Fink z Obrha, ker jo je pustil v kabini tovarnjaka, ki je ravno tako stal v bližini postaje. Četrta žrtve je bil osebni avto Andreja Režka iz Dol. Medvedjega sela, parkiran pred hišo št. 60: Peti vlom pa se je zgodil pred hišo št. 23.“

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: TRK PRED KRIZIŠČEM – Peter Jamšek iz Smarjeških Toplic se je 21. decembra peljal na kolesu z motorjem po Cesti talcev in v križišču s Cesto komandanta Staneta zavijal na prednostno cesto, naproti pa je pripeljal z avtom Novomeščan Miloš Djudović in se kolesarju izognil v levo. Ker je takrat iz bršlinske smeri pripeljal z avtom tudi domačin Ivan Gornik, sta osebna avtomobila trčila in je bilo za 13.000 din škoda.

GOR. NEMŠKA VAS: VEČKRAT NAOBKROG – Anton Grm iz Male Sevnice je 23. decembra peljal z avtom od Trebnjega proti Vel. Loki in pri Nemški vasi prehitel osebni avto. Takrat pa je pripeljal naproti neosvetljen vprego Jože Rus iz Gor. Podboršta. Grm je trčil v voz, potem pa ga je zaneslo s ceste na njivo, kjer se je večkrat prevrnil. Tudi vprego je zaneslo s ceste. Škode je za 7.000 din.

SOTESKA: TRČIL V OGRAJO – Darko Dragaš iz Novega mesta je

25. decembra zjutraj vozil osebni avto z nemško registracijo od Loške vasi proti Soteski. V ovinku pri mostu ga je zaneslo, trčil je v železno ograjo, nato pa zdrknil pod cesto. Sopotnica Marinka Smalec iz Novega mesta se je laže poškodovala, nekaj prask pa so dobili tudi drugi potniki. Dragaš je vozil brez vozniškega dovoljenja avto svojega prijatelja. Škode je za 22.000 dinarjev.

MIKLARJI: USODNO SREČANJE – 26. decembra popoldne sta pripeljala naproti z osebni avtomobiloma Franc Klun iz Kočevja in Djuro Eror iz Gorenja pri Kočevju. Med srečanjem je Kluna zaneslo in je prišlo do trčenja. Škode je za 8.000 dinarjev.

STRAŽA: V TELEFONSKI DROG – Sonja Sotlar iz Kočevja je 26. decembra vozila z avtom od Soteske proti Straži. Pri silosu je zapeljala na levo, nato pa je avto zdrsnil s ceste in trčil v telefonski drog. Gmotne škode je za 15.000 dinarjev.

Petepuški kapitan

Preiskovalnemu sodniku na Reki se je v četrtek, 23. decembra, sam pripil Slobodan Delak, kapitan ladje „Novo mesto“, ki je last Splošne plozbe Piran. Od 11. decembra do omenjenega četrta je izginila za kapitanom največje slovenske ladje prav vsaka sled.

Bile so govorice, da je Delak pobegnil čez mejo, raredil samomor in podobno. Enajstega decembra je bila na ladji „Novo mesto“ botrija, tradicionalna slovesnost, ki se je udeležilo tudi okoli 60 predstavnikov novomeškega družbenopolitičnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Bojda so takrat za precej časa zadnjič videli kapitana Sloboda Delaka. Govori se, da so Delaka po botriji videli v enem od reških gostišč, da si je v goriski poslovalnici Avisa sponodil avto itd.

Kot piše večina slovenskega tiska, naj bi kapitan Slobodan Delak vzel iz blagajne, katere ključ je imel samo on, 3.000 dolarjev, iz blagajne drugega častnika pa naj bi odnesel 36.000 dinarjev. S tem denarjem in izposojenim avtomobilom je odšel na pot po Jugoslaviji. Obiskal da je Zagreb, Ljubljano, Beograd in Sarajevo. Na Reko, k preiskovalnemu sodniku, naj bi prišel s samo 1000 dinarji v žepu.

Medtem ko je Delak potoval po Jugoslaviji, je tekla na Reki obsežna preiskava, med drugim so potapljači preiskali tudi dno okoli ladje „Novo mesto“. Delak bo verjetno obtožen za več kaznivih dejanj, posebej ga lahko bremenijo za grabež, vlom in zlorabo uradnega položaja.

SLOBODAN DELAK

Predvsem krajevna pobuda

Glede Suhe krajine, njene nerazvitosti in njene nadaljnje poti v lepši jutrišnjik je bilo povedanega, napisanega, pa tudi narejenega v zadnjih dveh letih več kot prej vsa povojna leta skupaj. Še vedno pa ostaja v tem predelu vrsta nejasnih vprašanj glede bodočnosti. O tem je tekel pogovor z Urošem Dularjem, predsednikom medobčinskega odbora za hitrejše pospeševanje Suhe krajine.

— Ali je ta medobčinski odbor, sestavljen iz predstavnikov občin Grosuplje, Trebnje, Novo mesto in Kočevje, zaživel in kakšno bo predvsem njegovo delo? „Odbor je bil ne le ustanovljen, ampak je že začel delati. Nedavno tega smo se sestali v Žužemberku, središču Suhe krajine, in smo se tam s predstavniki suhokranjskega družbenega in političnega življenja pogovarjali o skupnih prizade-

„Po mnenju našega odbora bi morale krajevne skupnosti s področja vseh štirih občin na suhokranjskem koncu dati pobudo za ustanovitev skupnosti krajevnih skupnosti. S tem bi dosegli prvi korak: možnost proglativne Suhe krajine za nerazvito v okviru prizadetih občin. Drugi korak bo: pripraviti srednjeročni razvojni načrt Suhe krajine in ga uskladiti na občinskih ravneh. To je naloga štirih izvršnih svetov prizadetih občin in medobčinskega odbora. Tretje, najbolj važno, pa je: kraji sami morajo pokazati več pobud, vztrajnosti in načrtnega dela. Brez teh pobud je zaman pričakovati, da bo kdo drug v razvojne načrte komunalnih, stanovanjskih, cestnih in gospodarskih dejavnosti vnesel želje in potrebe Suhokrančanov.“

— Prostovoljno delo mladinskih brigad je temu območju že prineslo prve otipljive znake napredka. Se bodo brigade vrnile v Suho krajino?

Medobčinski odbor meni, da je potrebno in koristno to akcijo nadaljevati. Obravnavali smo že program akcije Suha krajina 77, ki prinaša nekaj novega. Akcije bodo na območju vseh štirih občin Suhe krajine. Najprej je namreč potrebno zagotoviti ljudem osnovne pogoje za obstanek na domači zemlji, te pa so: vodovodi, ceste. Hkrati s tem bodo tekla prizadevanja za možnost zaposlovanja bliže doma.

— Glede zaposlovanja prav zdaj slabo kaže, saj je znano, da je edina žužemberška tovarna Iskra v hudih težavah. Da ima več let izgubo. Kaj bo s tem obratom?

„Naše stališče je: najprej rešiti in obdržati to, kar že imamo, šele potem iskati nove možnosti za naložbe. Glede Iskre so v zadnjem času resnejši premiki, kot smo jim bili priča v preteklosti, zato lahko upamo, da bo ta tovarna splavala na suho.“

R. BAČER

vanjih in tudi o konkretnih nalogah. Medobčinski odbor pa ima prvenstveno nalogo usklajevati razvojne načrte vseh štirih občin.

— Zdi se, da so tamkajšnji prebivalci malce razočarani, ker so pričakovali, da bo takoj proglašena nerazvitost tega področja in so — nekateri tudi preveč preprosto — pričakovali od tega razne ugodnosti. Kaj lahko poveste o tem?

„Ljudem je potrebno povedati takoj in na glas, da s samo proglativno nerazvitosti še ne bi bili nič na boljšem. Tudi če bi to dosegli, ne pomeni, da bi potem imeli neke vrste, iz katere bi samo jemali sredstva za razne krajevne potrebe.“

— Kakšno pot torej svetujete?

Cesta herojev bo novo gradbišče

„Formalne zadržke odpraviti in čimprej začeti gradnjo 150 stanovanj ob Cesti herojev,“ je sklep, ki obeta, da se bo stanovanjska izgradnja l. 1977 nadaljevala

7.292 dinarjev za kvadratni meter znaša prodajna cena novih stanovanj v novomeški soseski Drska, ki bodo te dni vseljiva. Za tako ceno so se dogovorili na koordinacijskem odboru pri samoupravni stanovanjski skupnosti, ki je pristojen za dogovarjanje o stanovanjskih cenah. Največ razprave o novem gradbišču na Cesti herojev.

Kljub vsem prizadevanjem ceno na kvadratni meter stanovanjske površine še vedno preveč bremenijo stroški za komunalno opremljanje. To so na seji znova poudarjali. Na področju dogovarjanja o cenah za stanovanja pa „je vendarele zaznati precejšen napredek. Spočetka, ko je ta oblika samoupravnega delovanja zaznala, je kazalo, da bodo gradbeniki, komunalci, urbanisti, projektanti, predstavniki občine, organizacij in drugi, zastopani v odboru, težko našli skupen jezik. Po nekaj zasedanjih so si že veliko bliže. Dosegli so, da se podražitev med gradnjo ne vzpenjajo čez določeno mejo, pač pa so poudarili, da bi bilo pošteno in prav, če bi mogli ista merila uporabiti tudi za obrtnike, ki delajo na večjih družbenih stavbah.“

Drska bo torej kmalu pozidana, večjega kompleksa za nadaljnjo gradnjo v mestu še nimamo na razpolago. Če bi se kdorkoli od partnerjev pri prizadevanjih za čimprejšnje nadaljevanje stanovanjske izgradnje lagodno obnašal, bi se lahko zgodilo, da bi vse leto 1977 zamudili. Ob tem, ko denar čaka v banki, ljudje pa na stanovanja. Kupce za stanovanja je navedeno tudi več kot pa stanovanj.

Vse to je imel koordinacijski odbor pred očmi, ko je obravnaval zadržke, ki preprečujejo, da se ne bi stroji in ljudje z gradbišča na Drski kar preselili na delovišče blizu ločenskega pokopališča. V glavnem gre za velike težave pri zbiranju dokumentacije za gradnjo, prav tako pa projektante od komunalnih na-

prav do objektov in ureditve okolja najbolj ovira to, da zazidalni načrt na ta mestni predel še ni sprejet. Določeni so bili roki za izpeljavo posameznih nalog, in če bo šlo vse po sreči, bodo 2. aprila 1977 gradbišče odprli. V prvi fazi bosta na Cesti herojev zrasla dva velika bloka, skupno pa je predvidenih 435 stanovanj in okrog 4.600 m² poslovnih prostorov za trgovine, gostinski lokal, družbeni center in — vrtec!

Če bodo res vsi, ki so bili na tem sestanku določeni skrbeti za posamezne naloge, držali besedo do po-

stavljene roka, potem drugo leto ne bo gradbenega zastoja in bo prvih 150 stanovanj iz nove mestne soseske vseljivih leta 1978.

V prihodnjem letu pa bodo gradili tudi dva bloka v Straži, kjer je 29 stanovanj tako rekoč že prodanih, blok bodo dobili v Dolenjskih Toplicah in 100 novih stanovanj še na Drski v Novem mestu. Od slednjih je 80 stanovanj že odkupil solidarnostni sklad. V programu je še gradnja bloka v Sventerjeju, nekaj družbeno usmerjenih gradenj pa je načrtanih v Bršljinu.

SREČANJE KRVODAJALCEV IMV — Ta največja delovna organizacija v novomeški občini je pretekli četrtek prvič pripravila sestanek in pogostitev za 333 svojih krvodajalcev, ki so dali dragoceno tekočino v letošnjem letu. V kulturnem programu so se krvodajalcem najprej predstavili pionirji osnovne šole Grm s folklorno skupino, glasbeniki in recitatorji, nato pa je nastopil še Sventerjetski oktet. (Foto: Janez Pavlin)

Dobili bomo še eno SIS

Komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena bodo v vsej občini organizirane po novem

Predsedstvo občinske konference SZDL v Novem mestu je 24. decembra predlagalo gradivo v zvezi z družbenim dogovorom o komunalnih dejavnostih, ki jih je šteti kot posebno družbeno pomembne, in o načinu, kako omogočiti občanom nanje čim večji vpliv.

Po domače povedano: gre za oskrbo naselij z vodo in kanalizacijo, za javno razsvetljavo, javni mestni promet, vzdrževanje čistilnic v naseljih, odstranjevanje smeti, opravljanje pokopališke in pogrebne dejavnosti, dimnikarsko službo, za javne tržnice in še vrsto drugih stvari. Vemo, da je doslej skrbelo zanje poleg komunalne še več „gospodarjev“ in da nikjer s temi dejavnostmi občani niso bili povsem zadovoljni.

Ker so vse take dejavnosti predvsem stvari, ki najbolj prizadenejo krajevne skupnosti, bi morale predvsem te povedati, kakšno organizirano komunalno dejavnost želijo. Predsedstvo SZDL predlaga, naj bi ustanovilo komunalno samoupravno interesno skupnost, ker je dvomiti, da bi v tehničnem pogledu krajevne skupnosti same lahko zagotovile vrsto komunalnih služb na primerni ravni.

O tem bo januarja organizirana javna razprava tako v krajevnih skupnostih kot v organizacijah združenega dela. V primeru, da bodo občani predlog o novi SIS podprli, bi ta lahko že februarja začela delati. Sprva naj bi zaposlila le tajnika in administratorico, kasneje pa bi hkrati s prevzemom opravil iz dose-

danjega komunalnega mehanizma tudi povečevala število osebja.

Viri sredstev za poslovanje komunalne skupnosti so seveda tudi predvideni v 9 točkah. Glavni dohodki bodo prispevek za uporabo mestnega zemljišča in prispevek za ceste ter odstopljeni del sredstev iz cene za goriva in takse za uporabo motornih vozil, del stanovanjskega prispevka itd.

Srečanje s kopicjo vprašanj

Na torkovem „novoletnem“ srečanju zdomcev s predstavniki občinskih služb so gostje zvedeli veliko zanimivih podatkov — Možnosti zaposlovanja

Zadnji torek se je v novomeški dvorani občinskega sindikalnega sveta zbralo 20 naših delavcev, začasno zaposlenih na tujem, predstavniki občinskih služb in delovnih organizacij ter se pogovorili o možnostih vrnitve, zaposlitve itd.

Tradicionalno novoletno srečanje je tudi letos pripravil koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev v tujini pri občinski konferenci SZDL Novo mesto. Najprej je zdomcem govoril podpredsednik OK SZDL Franc Beg in povedal, da iz novomeške občine dela začasno v tujini okoli 800 občanov, kar predstavlja 11 odstotkov slovenskih zdomcev. Nato je gostom predstavil gospodarska gibanja v novomeški občini, govoril o razvojnih načrtih krajevnih skupnosti, občine, zdomce na kratko seznanil z zakonom o združenem delu, načrti za postopno vračanje zdomcev, s solidarnostnimi akcijami za Posočje, v katerih so sodelovali tudi začasno zaposleni v tujini, z aktivnostmi naše države na

mednarodnem področju, manjšinsko politiko itd.

V diskusiji so se oglasili skoraj vsi gostje. Predvsem starejši so tarnali zavoljo zanemarjenega dopolnilnega pouka v slovenskem jeziku, saj bi se moralo veliko otrok, če bi želeli sodelovati pri slovenskih šolskih urah, voziti k pouku tudi do 30 in več kilometrov.

Najbolj je zdomce zanimal novi carinski zakon, možnost uvoza, nadomestilo osebnega dohodka v času, ko bi „povratniki“ doma čakali na primerno zaposlitev, zanimali so se za obrt, možnosti kreditiranja itd.

Gostje so bili s pripravljanim sestankom zadovoljni, zakaj letošnji „na svidenje“ je bil precej drugačen kot v minulih letih. Obeta, da se bo

poslej domov lahko za stalno vrnilo precej več zdomcev, saj so na novoletnem srečanju zvedeli, da jih čaka veliko prostih delovnih mest.

KRŠIJO SPORAZUME

Politika osebnih dohodkov v letošnjem letu ne daje razveseljivih rezultatov v novomeški občini. Precej je kršiteljev sporazumov, saj povsod, z izjemo prometa in obrti, presegajo okvire doseženega dohodka. Največje nesorazmerje med ustvarjenim dohodkom — njegovo rastjo in izplačanimi zaslužki — je v industriji in v stanovanjsko komunalni dejavnosti. Tu so letos povečali osebne dohodke (po oceni) za 29 odst. 17 odstotkov, medtem ko je bil ustvarjeni dohodek nižji od lanskega.

Izriniti staro, preživelo prakso

Kako komunisti obvladujejo položaj v krajevni skupnosti, je bila osrednja nit pogovora med člani občinskega komiteja in komunisti v Krajevni skupnosti Straža

V ponedeljek, 27. decembra zvečer, je Janez Slapnik, sekretar komiteja občinske konference ZK, svečano izročil rdeče knjižice in nagelj šestim novim komunistom v Straži. Zatem so ocenjevali dobre in slabe strani v dosedanem delu.

Straška organizacija ZK v krajevni skupnosti šteje že 28 članov, in kot je poročala sekretarka Helena

Smerdu, so imeli v preteklem obdobju nekaj uspehov, pa tudi precej težav. Samokritično so ugotovili, da delovanje vseh sil v krajevni skupnosti in njena organiziranost še daleč niso na ravni, kakršno si želijo. Tako na primer svet krajevne skupnosti večjih preveč sam odloča. Ena

izmed slabosti je, da ni pravega sodelovanja med komunisti iz terenske organizacije in tistimi, ki so vključeni v osnovne organizacije po podjetjih.

V Straži je veliko komunistov — samo v Novolesu jih je na primer čez 100 — vendar se ti iz kolektivov malo pokažejo na terenu. Komunisti sicer delajo v vseh organizacijah, od mladine do gasilcev, toda njihovo delo ni usklajeno. Kot največja hiba se je pokazala slaba organiziranost. Nimajo aktivna komunistov krajevni skupnosti, zato prihaja tudi do tega, da se vsak zase izgublja v drobnjarijah, ob prisotnosti stare delovne

prakse in prepočasnemu prilagajanju novim oblikam dela. Za celotno delo v krajevni skupnosti in utrip kraja pa niso odgovorni le komunisti v osnovni organizaciji na terenu, marveč vsi člani ZK, ki tu živijo, ne glede na delovno mesto.

Očitno so komunalna vprašanja v ospredju na vseh sestankih, zato so tudi tokrat v razpravi dobila kar prevelik poudarek. Ker se kraj industrijsko razvija, so pač vse sile usmerjene v njegov razvoj. Radi bi gradili šolo, gasilski dom, pošto, stanovanja itd. Ker zaradi neurejene urbanistične dokumentacije večkrat prihaja do zastoja, je tudi slaba volja. Kljub vsemu pa je bil sestanek ocenjen kot uspešna oblika dela.

Komite se je v sedanjih sestavi prvič srečal s celotno terensko organizacijo, odkrit pogovor pa je koristil vsem. Nemalo je bilo pobud in predlogov za še uspešnejše delo. „Da bi bilo malo sestankov, ampak da bi bili ti učinkoviti in da bi pripomogli k temu, da bi Zveza komunistov povsem obvladala položaj v krajevni skupnosti,“ je želel sekretar Slapnik.

NAMESTO VOŠČILNICE

Občinska skupščina Novo mesto bo letos namesto novoletnih voščilnic poslala raje 5.000 din v sklad za drage medicinske instrumente pri občinskem odboru RK v Novem mestu.

Novomeška kronika

SPET POKAJO PETARDE — Takle čas se vsako leto dogaja, da nekateri s petardami strašijo ljudi in jim ponoči ne dajo spati. Zadnje dni pokajo petarde podnevi in ponoči, na grmskem koncu pa zaradi tega menda sploh ne morejo spati. Kdor misli, da na ta način izraža veselje pri slovesu starega leta, bi ga morali pristojni poučiti, da to ni dovoljeno.

V LOV NA GUME — Jesenski čas je sicer dobrodošel lovcom, ko jim je dovoljeno loviti divjad, letošnjo jesen pa so se lovci in drugi občani podali v skupen lov — na gume za avtomobile. Posebno za fičke zlepa ne dobiš zimskih gum. Tako nekateri kar organizirano „vohljajo“ okrog trgovin, kdaj bodo gume dobili, da bodo čimprej zraven.

SLABA IZBIRA! — V papirnici Mladinske knjige so bili v začetku meseca še kar založeni z novoletnimi karticami in vizitkami, okrog 24. decembra pa so kupci izbirali in izbirali pa godrnjali: kiča veliko, lepih voščilnic pa nič. Povrhu pa še to: kdor je doma naredil izvirne vizitke, zanje ni dobil kuvert. Prodajali so jih samo skupaj z vizitko.

TA TI DEN ŠTIRJE — V novomeški porodnišnici so pretekli teden rodile: Angela Martini z Ragske 12 — Barbaro, Alojzija Šlobodnik iz Segove 1 — Janeza, Nuša Remih iz Ulice Marijana Kozine 59 — Andrejo in Zdenka Cvijanovič z Ragske 10 — Petro.

KJE SO SMREČICE? — V ponedeljek, 27. decembra, so po 9. uri kupci smrečic na novomeški tržnici zaman iskali kaj primerne. Dve malo večji z listkom „Prodaja GG“ sta bili razstavljeni s polomljenimi vejami, nekaj povsem majhnih pa je bilo na stojnicah. So rekje ženske, da je bila pred božičem veliko večja izbira... Sicer pa so bile stojnice še kar založene. Cene: čebula 13,20, limone 17, banane 10, grozdje 17,50, solata 11,70, pomaranče 9,60, jabolka 6,80 in 8,50.

Ena gospa je rekla, da bo ob novem letu obdarila tudi novomeški „Kovinar“. Da ne bodo delavci trunoma uhajali z dela na zajtrk (kavico in rum) k Dolenjki, bo kovinarjem kupila — vratarja.

Tri četrt podpisanih

V petek, 24. decembra, so delegati krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in gasilskih društev sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS za varstvo pred požarom v občini Novo mesto. Do sklica skupščine je sporazum podpisalo 100 TOZD in drugih organizacij, 17 krajevnih skupnosti in 50 gasilskih organizacij, kar znese 75 odst. vseh zaposlenih v občini.

V gasilsko društva je včlanjenih blizu 4000 članov v 49 gasilskih društvih. Ta premorejo 87 motornih brigad, blizu 40 vozil in 55 objektov. V skladu s funkcijo gasilskih organizacij in njihovih programov bo skupnost financirala vse pokliene pristojbine in občinske gasilske enote ter skupnost SR Slovenije za varstvo pred požari.

Delegati so volili v izvršni odbor. Za predsednika je bil izvoljen Franc Bartolj, delegat KS Bircna vas, za podpredsednika pa Boris Guštin, delegat Elektra iz Novega mesta.

TAKA JE VOLČICEVA! Cesta vodi k novemu naselju Drska in je za pešce najbolj primerna, če ne bi bilo toliko kotanj, polnih vode. Tako pa so pešci, med nimi so pretežno upokojenci, vsak dan sproti oskropljeni. (Foto: R. Bačer)

TEŽAVE S KOTLARNAMI

V novomeški občini je 11 kotlarn, ki ogrevajo skupno 1100 stanovanj. Povsod pa kotlarne povzročajo hišnim svetom ali kurilnim odborom in pa stanovanjski skupnosti vrsto težav. Ponekod ugotavljajo neustrezno izvedbo, zato so večji stroški za kurjavo in večji stroški zaradi popravil. Povsod pa ugotavljajo, da je v celoti nerešeno vprašanje stalnega vzdrževanja in novih investicij. Doleg se vzdrževalni stroški bremenili ceno kurjave, kotlovne naprave niso bile zajete v točkovni sistem in pri stanovanjski skupnosti se ni zbiral denar za vzdrževanje. Da bi se takim nevesnoščinam izognili, predlagajo, naj bi kotlovnice v bodoče šteli kot del stanovanjskega objekta. S tem pa se bi povečala stignarina v centralno ogrevanih stanovanjih za okrog 18 točk ali za 12,5 odst.

Nič ne sme iti mimo delegata

Delegacije imajo pravice zahtevati več pomoči od strokovnih organov

Dve leti sta dovolj dolgi, da se ocena delegatskega sistema že lahko opre na vrsto neizpodbitnih podatkov, iz katerih izvirajo nekatere pomembne ugotovitve, med drugimi tudi ta, da se delegatski sistem v brežiški občini prepočasno uveljavlja. Da bi opozorili na dosedanje uspehe, pomanjkljivosti in napake ter ob njih nakazali rešitve za v prihodnje, je bila taka ocena napravljena pri komiteju občinske konference ZK v Brežicah.

Obravnavajo jo družbenopolitične organizacije, krajevne in interesne skupnosti in delegacije občinske skupščine. Prav delegacije pa bodo lahko z njo največ pridobile, saj ob njej ocenjujejo sebe in svojo učinkovitost, zato se bodo najbrž še večkrat povrnile na njeno vsebino.

Veliko je vredno že to, da spoznavajo, kaj je bilo narobe, od kod lahko pričakujejo oporo in kakšno pot morajo ubrati do oblikovanja stališč, s katerimi nastopajo pred skupščino v imenu tistih, ki so jih izvolili.

Tako na primer do zdaj delegati skoraj niso bili deležni pomoči strokovnih organov. Samoupravni, izvršilni in poslovodni organi ter vodilni delavci jih niso sprosti seznanjali s pomembnimi problemi temelj-

ne samoupravne skupnosti. Vrsto zadev so reševali mimo njih, neposredno z izvršnim svetom in upravnimi organi skupščine.

Enake so bile vrzeli v obratni smeri. V oceni beremo, da so izvršni svet in upravni organi urejali večino vprašanj, ki zadevajo določeno samoupravno skupnost, predvsem z vodilnimi delavci.

Delegacije bodo v prihodnje same zahtevale več pomoči in drugačen odnos povsod tam, kjer do sedaj niso bile zadovoljne in kjer so pogrešale sodelovanje poslovodnih in drugih

Knjižnica ima okoli 6000 članov

Brežiška občinska matična knjižnica ima dva oddelka, in sicer pionirskega s čitalnico ter oddelek za odrasle. V zadnjih dveh mesecih imajo največ dela v pionirskem oddelku, učenci pa najraje sežejo po knjigah z vojno tematiko, vse bolj radi berejo razen Ingoliča, Suhadolčana, Seliškarja, Bevka in Jurko Makarovičevca, v drugi oddelku pa vse pogosteje radi prihajajo študentje, dijaki, ki obravnavajo narodnoosvobodilno vojno, zabavne romane, študentje pa lahko v knjižnici dobijo tudi take priročnike in skripta, ki jih pred leti še ni bilo moč dobiti.

Vsega skupaj ima knjižnica 17000 knjižnih zvezkov (od tega pionirska 3500), vpisanih članov imajo 6000, rednih pa nekaj več kot 1300. V dobrih dveh mesecih si je 2760 občanov sposodilo 5974 knjig.

OCEENJEVANJE GOSTIŠČ

Iniciativni odbor Posavske Turistične zveze se je pred nedavnimi odločil, da bi tudi to območje vključili v ocenjevanje gostinskih storitev po mednarodnih merilih. Prvi koraki so že storjeni. Tričlanska komisija je obiskala nekatere gostince, ki so podpisali pristopne izjave. V kratkem bo pripravljen tudi samoupravni sporazum o ocenjevanju, za kar bodo prišli v poštev le večji gostinski obrati, taki, ki gostom lahko res nekaj nudijo.

SUHOROBARJEV NE ZEBE. V mrzlih decembrskih dneh je izbira živil na brežiški tržnici precej skromnejša kot sicer, ponudba suhe robe, oblačil in razne svetleče krame pa je ob tržnih dneh prav tako pestra kot sicer. (Foto: J. T.)

Novo v Brežicah

PO SKLEPU – Tudi v posavski regiji se vključujejo v ocenjevanje gostinskih storitev po mednarodnem merilu. Kot prvi se lotevajo te naloge v brežiški občini, kjer je tričlanska komisija že obiskala nekatere gostinske objekte, kjer so prav vsi podpisali pristopno izjavo za sodelovanje v akciji. Kvaliteto njihovih uslug bodo točkovali tako, da bodo zanje dali od ene do pet zvezdic. Vsi, ki bodo na ta način dobili najmanj tri zvezdice, bodo prejeli posebne osvetljene tablice, ki jih bodo izobesili ob vходу v lokal.

DANES ZAKLJUČEK – Tudi v brežiški občini je dedek Mráz danes zaključil tradicionalne obdaritve otrok. Stališče občinske Zveze pri-

jatelj mladine za enotno obdaritev je podprla večina delovnih organizacij. Še posebej naj pohvalimo kolektiv IMV, ki je kljub manj ugodnim razmeram sklenil prispevati za obdaritve po 50 novih dinarjev na zaposlenega.

O INTEGRACIJAH – Po zasedanju članov konference ZK, na kateri so o integracijah v brežiški občini govorili že v novembru 1974. leta, je o tej problematiki v ponedeljek ponovno spregovoril komitej OK ZKS. Obravnavali so štiri akcije, ki že potekajo, tako integracijo Mokrice – Čateške toplice, vključitev „Posavja“ in „Agrarie“ v SOZD „Emone“ pa še povezovanje osnovnih šol ter zdravstvenih organizacij.

organov. Njihovo delo ne sme biti odvisno od naključij, od tega, če je med njimi razgledan družbenopolitični delavec, ki zna prikazati stvari v pravi luči. Uveljavljanje delegacij je torej precej odvisno od njihovega položaja, zato si ga hočejo utrditi.

J. T.

Danes izvolitev predsednika IS

Na dnevnem redu današnje skupne seje zborov občinske skupščine v Brežicah je izvolitev novega predsednika izvršnega sveta, izvolitev članov izvršnega sveta in imenovanje predstojnikov upravnih organov.

Kot kandidata za predsednika izvršnega sveta predlaga občinska konferenca SZDL pravnik Staneta Ilca, trenutno še sekretarja in pomočnika direktorja pri OZD Prevoz v Bre-

žicah. Tovariš Ilc je družbenopolitično zelo aktiven. Med drugim opravlja funkcijo predsednika občinske sveta Zveze sindikatov, je član komiteja občinske konference ZKS, dela pa še v svetu krajevnih skupnosti Krška vas, in upravnem odboru sklada skupnih rezerv občine, je vodja delegacije za plin in nafto ter delegat zavarovalne skupnosti Sava.

S svojim dosedanjim delom, strokovno usposobljenostjo in pripravljenostjo za delo je dokazal, da bo lahko uspešno vodil tudi izvršni svet občinske skupščine v Brežicah.

Občinska konferenca SZDL je pooblastila koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja, da na današnji seji poda tudi mnenje k predlogom Staneta Ilca za člane izvršnega sveta, ki jih bo izvolila občinska skupščina.

Kam in s kom?

Z novim letom je pričakovati, da se bodo vendarle uresničile nekatere integracijske pobude. Med njimi velja omeniti predvsem proizvodno in trgovsko podjetje Agrario ter trgovsko in gostinsko podjetje Posavje, ki se nameravata vključiti v SOZD Emona.

Predstavniki obeh delovnih organizacij so v novembru sodelovali pri oblikovanju sporazuma o združitvi in razvojnih programih nove sestavljene organizacije združenega dela. Oba kolektiva bosta izrekla zadnjo besedo na referendumih, ki naj bi ju izpeljali do sredine februarja. Za „Posavje“ smo med drugim že zapisali, da mu ljubljanska Emona zagotavlja uresničenje razvojnih programov do 1980. leta. To pomeni, da bo do takrat zgrajena v Brežicah nova blagovna hiša, samopostrežna restavracija in da bo podjetje dobilo nova skladišča.

Trenutno so zaključene razprave o integraciji tudi v Čateških Toplicah in Mokricah, z referendumom pa zamujajo, ker se je zavlekel začetek sanacijskih del v Mokricah in pa zaradi reorganizacije v Emoni.

Pripravljen je tudi osnutek za povezovanje osnovnih šol v brežiški občini. Aktivni komunistov prosvetnih delavcev je teze že obravnaval in z dopolnitvami vred bodo šle zdaj v razpravo na šole in v družbenopolitične organizacije.

Obeta se nadalje možnost za drugačno organiziranost zdravstva. Izoblikovan je predlog za združitve bolnice in zdravstvenega doma v eno delovno organizacijo in o njem ta čas povsod vneto razpravljajo. Dokončno stališče naj bi se izoblikovalo najkasneje do prihodnjega marca.

J. T.

NOVO DIVJE SMETIŠČE – Le nekaj streljav pred Krškim, tik ob glavni cesti, so občani poskrbeli za novo smetišče. Zaenkrat narava še ni hudo onesnažena, vprašanje pa je, če bodo lahko odgovorni kaj kmalu odstranili „madež“. Upajmo, da bo goste, ki prihajajo v Krško iz brežiške strani, v novem letu namesto odpadkov le pozdravila urejena okolica.

Vozači še vedno prikrajšani

Za interesne dejavnosti nimajo časa – Za šolarje na razpolago premalo avtobusov

Oddaljenost od šole je marsikje ovira, ki ji šolska vodstva niso kos, čeravno se trudijo, da bi otroci to čim manj občutili. Tako je v minulem šolskem letu hodilo v krški občini v šolo peš 1794 učencev, z avtobusi in kombiji se jih je vozilo 1256, s kolesi 236 in osem z drugimi prevoznimi sredstvi. Letos je v občini 1420 vozačev. Za pretežni del teh imajo šole v času, ko učenci čakajo na prevoz, organizirano varstvo.

Težave imajo zlasti tiste šole, ki morajo organizirati prevoz v težko dostopne kraje, in pa tiste, ki imajo med prevozi prenapoljene kombije oziroma avtobuse in zato ne morejo zagotoviti varne vožnje.

Tako na primer v Brestanici, kjer s petnajst sedežnim Tamovim vozilom prevozi na dan 128 km, nimajo svojega soferja in so odvisni od tamkajšnje Elektrarne. Kljub dogovoru se včasih pripeti, da voznika ni na razpolago. Razen tega je mali avtobus preobremenjen, saj se namesto 15 učencev natrpa vanj po 26 in celo 28 otrok. Avtobus vozi po slabih cestah in je zato precej zdelan. „Izletnik“ pa prevozov ne prevzame, ker s svojimi avtobusi ne

more voziti na njihovih progah. V Kostanjevici imajo podobne težave. Njihov kombi je vsakokrat prenapolnjen, saj prevaža tudi do 35

BO AKCIJA USPELA?

Občinski odbor RK Krško je na pobudo novomeške podružnice Zdravniškega društva vključil v delovni program akcijo zbiranja denarnih prispevkov za nakup dragih medicinskih instrumentov za novomeško bolnišnico. Pred kratkim je poslal vsem delovnim organizacijam v krški občini dopis, v katerem seznanja naslovljene s koristno akcijo in prosi za sodelovanje.

PREDAVANJA ZA PREDAVATELJE

Člani predavateljskega aktiva pri krški Zvezi sindikatov so bili od 21. do 27. decembra močno delavni, saj so sodelovali na sedmih predavanjih za usposabljanje aktiva za izvedbo „C“ programa izobraževanja sindikalnih aktivistov. V predavateljskem aktivu so: Edo Komočar, Niko Zibert, Franc Rakar, Božo Gelb, Adam Vahčić, Franc Černelč, Karel Brence, Štefan Štok, Marjan Zibert, Maks Unetič, Stane Kunej, Rajko Drstvenšek, Jože Habinc, Drago Šterban, Pavel Čizmek, Slavko Šribar, Polonca Urek, Ivan Srbčič, Marjan Markl, Vili Jurečič in Jožica Pavlin.

PROBLEMSKA KONFERENCA O ZDRAVSTVU

Na minuli seji predsedstva in nadzornega odbora občinskega sveta Zveze sindikatov Krško so člani največ besed posvetili pripravi za problemsko konferenco o stanju v občinski zdravstveni skupnosti. Na konferenci naj bi pregledali zdravstveno varstvo, ukrepe za varčevanje, analizirali stalež nad in do 30 dni, se pogovorili o težavah izvajalcev zdravstvenega varstva in njihovem vplivu na nastalo situacijo itd. Nato so določili vzorčne organizacije (7), kjer naj bi analizirali izostanke z delovnih mest.

Krške novice

DVA JUBILEJA – Minuli teden smo bili v občini priče dvema proslavam 30-letnice dejavnosti in dela: ta visoki jubilej so najprej slavili v občinski zvezi organizacij za tehnično kulturo, zatem pa še zaposleni v Splošnem gradbenem podjetju Pionir.

NOVO ZNANJE – V organizaciji občinskega odbora Rdečega križa so pred dnevi zaključili 80-urni tečaj iz prve pomoči, ki ga je uspešno prestalo 27 članov združenega občinskega odbora civilne zaštite. Po dober tečaj poteka ta čas še na Raki, kjer posluša predavanja 30 občanov, ki so že uspešno prestali 20-urne tečaje o prvi pomoči.

ZNOVA OBDARITEV – Krajevna društva Rdečega križa že vrsto let obdarjajo ostarele, socialno ogrožene občane. Tudi tokrat so jim aktivisti dvanajstih društev prinesli darila na dom: tista, ki so jih pripravili sami, ter tista, ki jih je prispeval

RR: PREZEZEN NAČRT

Konec minulega meseca je občinski odbor Rdečega križa pripravil redno kvodajalsko akcijo, ki se je udeležilo 328 občanov s Senovega in 402 iz Krškega. Občinski odbor je za letos predvidel 1238 odvzemov, kri pa je oddalo kar 376 ljudi več, tako da so načrt krepko presegli. Občinski odbor se vsem kvodajalcem za podarjeno kri zahvaljuje.

DARILA ZA OGROŽENE

Krški občinski odbor Rdečega križa bo tudi letos s pomočjo krajevnih organizacij RK obdaril socialno ogrožene prebivalce po krajevnih skupnostih. Ob novem letu bodo aktivisti Rdečega križa obiskali osemogledne in osamljene občane, jim predali darila in se pogovorili za po-noven obisk.

otrok, razen tega pa ne more opravi-ti vseh potrebnih prevozov. Šola bi nujno potrebovala še eno vozilo. Šola Leskovec in Krško imata dogovor za prevoze z „Izletnikom“, razen tega pa ima krška šola še svoj kombi.

Iz Podbočja opozarjajo na potrebo po večjem vozilu. Šolski kombi je preobremenjen in tudi ne more pravilno opraviti vseh voženj. Vozači so prikrajšani za interesne dejavnosti, nekateri otroci pa morajo kljub prevozu vstajati že kmalu po četrti uri zjutraj. Na Raki bodo morali vpletati dodatno popoldansko vožnjo s kombijem, na Senovem, kjer prevaža otroke „Izletnik“, pa menijo, da ni prav, če odrasli le preveč utesnjujejo otroke na šolskih progah. Na tem območju nimajo urejenih čakališč, medtem ko na Zdolah in na Pijavskem opozarjajo na ureditev postajališč za učence.

J. T.

Podaljšanje rok

Naši javnosti je že znano, da so iz opravičljivih vzrokov v naši republici podaljšali rok za zaključek javne razprave o samoupravnih sporazumih o dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti do konca 1980. leta. V krški občini so pričeli to razpravo z zadnjim zasedanjem delegatov občinske konference Socialistične zveze delovnih ljudi. Po razpravi so sprejeli tudi vrsto sklepov, s katerimi naj bi pravzaprav v večji meri usmerjali razpravo po delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih. V njih naj bi posvečali največ pozornosti programom tistih skupnosti, ki neposredno ali posredno močneje vplivajo na hitrejši družbeni razvoj (predvsem zdravstveni in izobraževalni skupnosti). Ob tem, da so ugotavljali dosedanja nesorazmerja med sredstvi, ki so jih vlagali v naložbe, in tistimi, ki so jih namenjali osnovni dejavnosti skupnosti, naj bi se že v prihodnjem letu prizadevali za dodatne dogovore o sredstvih, s katerimi naj bi zagotavljali njihovo „razširjeno reprodukcijo“. Poslej bo treba tudi več dogovorov, ki naj bi zagotavljali prelivanje denarja po načelu solidarnosti in vzajemnosti, zaradi pičlih sredstev pa bi morale samoupravne interesne skupnosti nenehno skrbeti za odkrivanje novih razprav, pri čemer so mislili največ na racionalizacijo njihovega administrativnega poslovanja.

Ž. ŠEBEK

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Prave ljudi na pravo mesto

Občinska konferenca ZK tehtno o kadrovski politiki — Slavnostni sprejem za 32 novih članov — Izobraževanje ob delu, kot ga potrebuje gospodarstvo

Sprejem 32 novih komunistov v članske vrste je bil vsekakor dober uvod v obravnavo kadrovske politike na zadnji seji občinske konference ZK v Sevnici 20. decembra. Ponudbe za nadrobnejšo analizo izpolnjevanja samoupravnega dogovora o kadrovski politiki bodo olajšale delo koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri SZDL.

Kadar je govor o kadrovske politiki, se pogostokrat vse sprevrže v tarnanje, da kadrov pač ni. Konferenca komunistov sevniske občine se ne vede tako. Seveda je očitno, da primanjkuje mnogo strokovnjakov; z visoko in višjo izobrazbo jih je največ v gospodarstvu. Ob novih razvojnih programih se je treba tudi zamisliti, da polovica delavcev nima niti popolne osnovne šole. Komunisti iz gospodarstva pa so opozorili, da ima Zavod za kulturo v administrativni šoli več kot 60 deklet, ki so uspešne delavke za stromem, vprašanje pa je, kdo potrebuje toliko kadra za administracijo. V delovnih organizacijah niso izpeljali sistemizacije delovnih mest, zato v večini primerov sploh ni znano, kakšne ljudi potrebujemo.

Na konferenci je bilo povedano marsikaj, kar lahko da novega poleta koordinacijskemu odboru SZDL za kadrovska vprašanja. Potrebno bi bilo dograjevanje meril, kar bi lahko prispevalo k poslednejšemu delu pri tehtanju pogojev za vodilne. Za to je pomembno tudi primerno vzdušje že od delovnih organizacij naprej v

bodoče bi morali v občini najti primerne kandidata za štipendijo iz Titovega sklada. Kljub pomanj-

Usmerjati, ne „rezati“

Prednostni in neprednostni poklici različni po občinah — Novi kriteriji le za vnaprej

Sklepi 6. seje podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju v republiki, znani po krčenju možnosti za pridobivanje štipendij iz združenih sredstev, niso povzročili zgolj negodovanja. Občinska komisija v Sevnici je na seji 17. decembra sprejela vrsto pripomb, ki so jih že posredovali republiški komisiji.

Delegati v sevniski komisiji so menja, da republiška komisija s svojimi sklepi bistveno spreminja

kljivosti v štipendijski politiki (najhuji je zastoj v izplačevanju štipendij iz združenih sredstev) podpirajo uveljavljanje socialnih kriterijev. Kadar izbirajo ljudi za funkcije, v bodoče ne bi smeli podcenjevati osebnih pripravljenosti ljudi. Znano je, da ni težko imeti veliko funkcij, težje jih je dobro opravljati. A. ZELEDNIK

kriterije za štipendiranje, ki so domena samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora. Sklicevanje na prednostne in neprednostne poklice v predlagani obliki se zdijo sevniski komisiji neprimerni. Odstrepi štipendijo nekemu sedaj na sredi študija, ker študira na „neprednostni“ šoli, lahko pomeni onemogočiti mu šolanje.

Cenzus 2.000 dinarjev dohodka na člana družine pri prednostnih strokah (1.000 dinarjev pri neprednostni) je zlasti boleč za tiste, ki so na meji. Kdor npr. presega ta cenzus le za 10 dinarjev, ne dobi niti otroškega dodatka niti štipendije. Ravno tako se ruši osnovno načelo štipendiranja — izenačevanje materialnih možnosti šolanja pri določilih o uspehu dijakov in študentov. Dijak odličnjak pri dohodku na družinskega člana 2.000 dinarjev dobi lahko še vedno 950 dinarjev štipendije, tudi če se šola za neprednostni poklic, kdor pa je le prav dober, pa naj bi bil ob štipendijo, tudi če je dohodek le nekaj čez 1.000 dinarjev. Zavzemajo se za stimulacijo učnega uspeha, kot je v veljavi pri kadrovskih štipendijah. Prepričani so, da bi namesto omejevanja dohodkovnih cenzusov ali delitev za prednostne in neprednostne poklice (mimogrede: na „prednostno“ medicinsko fakulteto je mogoče le preko „neprednostne“ gimnazije!?) praznim blagajnam za štipendije pomagali z večjim prispevkom staršev, npr. od dohodka 1.000 do 1.500 dinarjev na člana družine naj bi starši prispevali polovico dohodka. Druga možnost bi bila lahko tudi progresivna lestvica.

Štipendisti, ki prejemanju na srednji šoli kadrovske štipendije, želijo pa študij nadaljevati, vendar za to delovna organizacija nima zanimanja, naj bi dobival lahko naprej tudi štipendijo iz združenih sredstev, saj bi bil sicer v neenakopravnem položaju. A. Ž.

ZBLIŽEVANJE LOVCEV

V nedeljo, 19. decembra, je lovška družina Tržišče pripravila skupen lov za vse lovske družine v Mirenski dolini. Udeležilo se ga je nad 50 lovcev. Namen lova ni bil, da bi vsak lovec prišel domov s svojim plenom, temveč je koristil predvsem izmenjavi izkušenj in dogovoru za organizacijo podobnih pogonov v prihodnosti. Uvesti želijo enotne kriterije za varstvo divjadi, ravno tako želijo tesno sodelovati s kmetovalci pri povračilu škode, ki jo povzroča divjad. L. U.

DROŽANJE: NEUREJENA GNOJIŠČA

V sredini decembra je v Drožanju zbolelo za kužno zlatenico pet ljudi. Zdravstvena služba je postala pozorna, ker je šlo za obolenje v hišah v enem delu vasi. Zdravstveni delavci pravijo, da v občini zlepa ni mogoče najti tako neurejene okolice domačij, zlasti gnojišč, kot tu. Ravno zato bodo tudi potrebni tudi korenitejši ukrepi tako za zaščito vaščanov samih kot tudi ostalih.

ZMAGA SEVNIČANOV

V počastitev dneva JLA je komisija za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci ZSMS pripravila kviz „Armada zmage — armada svobode“. V dvorani gasilskega doma v Sevnici so se v sredo, 22. decembra, pomerile ekipe sevniske osnovne šole, osnovne organizacije ZSMS Ledina in osnovne šole Tržišče. Zmagala je ekipa sevniske osnovne šole pred Ledino in Tržiščem.

NIHČE POZABLJEN — V soboto sta predsednica mirenske organizacije Rdečega križa Ivanka Novak in blagajničarka Pavlina Hrovat po več kot 22 zaslekih razdelili pomoč ostarelim, bolnim in socialno ogroženim. Podobne akcije prirejajo vsako leto pred novim letom. Na sliki: med nakladanjem na Danin tovrnjak. (Foto: Zeleznik)

Pesem pomlaja

Pavle Žagar pri 74 letih še vedno vodi troje zborov

Pavle Žagar, upokojeni učitelj glasbe iz Stične, se s svojimi že skoraj 74 leti prav gotovo lahko prišteva med naše najstarejše pevovodje. Vseeno še vedno vodi moški zbor na Muljavi, v Velikem Gabru vodi mešani zbor in ženski zbor. Pred časom je skrbel tudi za zbor v Višnji gori.

Na vprašanje, kako mu vse to uspe, pravi, da gre pač za nekaj, na kar je navajen. V dolgih letih je premenjal vrsto krajev, od Grma do Trebnjega, Stične in Šentvida. V veliki Gaber krene ponavadi na vaje z vlakom ali avtobusom. Po vaji, ki se dostikrat zavleče, ga fantje popeljejo domov z avtom.

„Sedaj, po novem letu, bo treba imeti vaje po dvakrat na teden, kajti proslav ne bo manjkalo,“ govori z zavzetostjo o pripravah. Zbor iz Velikega Gabra popelje vedno na znani šentviški pevski tabor. Sedanji zbor dela šele dve leti, a je kljub temu že prvo leto pripravil dovolj pesmi za samostojen koncert. Gostoval je tudi v Dobriču in na Trebelnem. Z zbori v Velikem Gabru se je ukvarjal že leta 1963.

Zborovski petje je zaenkrat tudi najbolj utrjena dejavnost novega Kulturnega društva „dr. Petra Držaja“ v Velikem Gabru. Nerodno pri vsem tem pa je, da v kraju ni primerne prostora za nastope. Če jim ne bi šla na roke šola, sploh ne bi imeli kotička za vaje. Ko zapojejo, imajo več poslušalcev, kot jih lahko sprejmeta šolski hodnik in jedilnica. Zbora v Velikem Gabru ne poznata težav pri pridobivanju mladih pevcev. A. Ž.

Pavle Žagar: med najstarejšimi pevovodji.

SREČANJE KORENIN

Krajevna skupnost Dolnja Nemška vas je priredila v nedeljo v prostorih osnovne šole srečanje moških, starih nad 75 let. Na prijetno srečanje s kulturnim programom so povabili 22 najstarejših krajanov. To je ena od oblik pozornosti do starejših ljudi pred novim letom v tej krajevni skupnosti.

Najbolj množična šola na vasi

Dobro obiskana kmetijska predavanja — Prvi krog končan do 10. januarja

Na strokovna kmetijska predavanja po vaseh pritegne trebanjska kmetijska zadruga brez težav od 70 do 90 ljudi. Pravzaprav so to najširše tribune, ki jih letos uporabljajo poleg obravnave strokovnih kmetijskih tem tudi za razlago zakona o združenem delu.

Izobraževanje kmečkih gospodarjev naj bi bilo predvidoma končano na vseh devetih kmetijskogospodarskih odborih do 10. januarja 1977. Nato naj bi se začelo izobraževanje kmečkih žena in potem še mladih zadrudnikov. Zimski čas, predvsem pozni popoldnevi in večeri, bo koristno izrabil za pridobivanje novega znanja in izmenjavo izkušenj. Zadnja leta zajemajo te oblike izobraževanja okrog 1.400 ljudi.

Program letošnjega izobraževanja so usklajevali tudi z družbenopolitičnimi organizacijami. Tako so vnesli razpravo zakon o združenem delu, bodočo organiziranost kmetijske zadruge, organiziranost gozdarstva in seveda najnovejša dognanja iz

poljedelstva in živinoreje. K sodelovanju so pritegnili veterinarje za predavanje o varstvu živali pred kužnimi boleznimi.

Žene bodo letos prvič obravnavale poleg strokovnih tem tudi vprašanja iz kulture (verjetno tokrat iz literature, kar naj bi v petletnem obdobju zaokrožili z vsemi področji umetnosti). Seveda ne bodo manjkala predavanja o zdravi prehrani in zdravstvu. Predavanja za žene naj bi v tej sezoni izvedli na osmih krajih. Gospodarski tečaj bo v Šentlovrencu. Kjer bo zanimanje, bodo pripravili predavanja o shranjevanju živil in uporabi hladilne tehnike.

VELIKA LOKA: TOKRAT SNEGULJČICA

Igralci Kulturno-umetniškega društva „Ivan Cankar“ iz Velike Loke pripravljajo uprizoritev pravljice Sneguljčica. Ob režiserju Ludviku Bizjaku se poskušajo tudi mlajši: njegova hči Milka in Andrej Veber.

IZOBRAŽEVANJE NA VASI — Predavanja, ki jih pripravlja za kmetovalce po vaseh trebanjske občine kmetijska zadruga, so med najbolj obiskanimi. Letos se na njih kmetje seznanjajo tudi z zakonom o združenem delu. Na sliki: direktor KZ inž. Slavko Nemanič na predavanju v Velikem Gabru.

Iz kraja v kraj

NAZORNO OBVEŠČAJO — Mirenski fotoklub si je omislil vitrino za slike poleg običajne na Mirni tudi v Trebnjem. Člani so začeli redno zamenjavati slike: na Mirni so prikazu dejavnosti modelarjev sledili prizori s proslave dneva JLA, v Trebnje pa so predstavili zaključek tekmovalnj v odbojki z občinskih delavskih športnih iger.

NA ROKO DIJAKOM — Po novem letu naj bi potniški vlak 3100 ob jutrih ustavil tudi v Ivančni gorici, da bi vanj lahko sedli stiški gimnazijci. V Ivančno gorico pripelje ob 7,29. zjutraj. Zelezničarji do novega voznega reda ne morejo ustreči željam prebivalcev ostalih krajev ob progi za še dodatne vmesne postanke, sicer bi prišlo do zamud.

DVOJNO GRADBIŠČE — Minuli teden je novomeški Pionir pričel v Trebnjem pripravljati gradbišče za predvideno dograditev zdravstvenega doma. Ko naj bi v tem tednu opravili izkop za zdravstveni dom, naj bi izkopali hkrati tudi temelje za Dolenjino blaginico.

SPET ODNEHALI? — Prebivalci Dobrniške doline so bili veseli nadaljevanja del pri gradnji vodovoda. V pičlih petih dneh je bila izkopana trasa za cevovod skoraj do Zelenega. Žal se je zatelem vse jadrno tudi ustavilo. **VSELITEV PO NOVEM LETU** — Lični bloki na Pavlinovem hribu v Trebnjem naj bi dobili prve stanovalce v januarju. Stanovanja v prvem bloku so sicer že nared, opravljena ni samo še zunanja ureditev, a so tudi ta dela v teku.

ZDRUŽITEV V KORIST OTROK — Referendum o združitvi poklicne šole oblačilne stroke in sevniske osnovne šole v center je minuli petek uspel nad vse dobro. V poklicni šoli so glasovali vsi delavci 100 odst. za združitev, tudi v osnovni šoli je bil odstotek zelo visok: 90,8 odst. Primer združitve kot osnova za prehod na usmerjeno izobraževanje spada med prve v republiki. Na sliki: z volišča v poklicni šoli. (Foto: Zeleznik)

Sevniški paberki

gripe. V sevniskem zdravstvenem domu s tem obolenjem sploh še niso imeli opravka, jesen se je v glavnem poslovila le s prehladi.

DREVESCA NAPRODAJ — V trgovini z gradbenim materialom brežiškega Gozdnega gospodarstva pri Žagi so pred prazniki na voljo smrečice različnih velikosti. Do 1,50 metra visoke veljajo okrog 45 dinarjev, večje pa 80. Za ta denar se prav gotovo ne izplača v gozdu sekati smrečice na črno, saj so bile letos za to predpisane visoke globe.

PRAZNIČNO VZDUŠJE — Vrsta trgovin je pohitela krasiti pročelja s svetlobnimi dekoracijami. Mesto se sicer ne more pohvaliti s kaj prida javno razsvetljavo, raznobarna lučke pa le ustvarjajo praznični čar. Na srečo tudi ni posebnih težav z energijo.

ZAZIDALNI NAČRT — V sejni sobi občinske skupščine je razgrnje na sprememba zazidalnega načrta za Smarje in Sevnico. Na voljo je tudi knjiga pripomb.

LE PREHLADI — Deževno in vlažno vreme še ni prineslo običajne

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

Izrabili vse možnosti?

V trebanjski občini je bilo sklenjenih 131 pogodb o kadrovskih štipendijah, od tega samo letos 51. Vodi občinska izobraževalna skupnost s kadri za pedagoške poklice (38). Med delovnimi organizacijami prednjači Trimo, ki ima skupno 37 štipendistov. Na srednjih solah imajo 23 dijakov, na visokih pa 14. Letos so zaposlili že šest štipendistov, ki so končali srednje in višje šole. Razveseljivo je, da ima tudi mokronoška Iskra – tozdr Elektroliti 14 kadrovskih štipendistov (pet na visokih solah in devet na srednjih). Mirenska Dana je letos sklenila šest novih štipendijskih pogodb. Tu pa se vse v glavnem tudi že neha, v vseh preostalih delovnih organizacijah jih štipendirajo manjše število.

Se vedno so kolektivi, ki ne štipendirajo nikogar: Kolinska – tozdr Tovarna za predelavo krompirja na Mirni, Veterinarska postaja, Krojaško podjetje Trebnje, šentlovenški Hrast, trebanjski Treles in oba tozdr gospodarstva v Trebnjem in Pušcavi. Nerazumljivo je, da nobena druga samoupravna interesna skupnost razen izobraževalne skupnosti ni sklenila štipendijskih pogodb. Nekateri študentje in dijaki, ki so izbrali tako smer študija, iščejo štipendije zunaj občine, zato so glede na vezanost po študiju za občino izgubljeni.

Ob tem ne bi smeli pozabljati, da v občini lahko izsolajo dosti strokovnjakov s pomočjo solidarnosti. Vrsta štipendistov, ki prejema štipendije iz združenih sredstev, ni vezana na združeno delo. Le-ti gredo lahko po končanem šolanju kamorkoli, ponavadi pa v razvitejše kraje. Samo tovarne, sodobnejša oprema in drzni razvojni načrti ne bodo prinesli železnih uspehov, če ne bo novih strokovnjakov.

A. Ž.

TREBANJSKE NOVICE

Samoupravne interesne skupnosti pod lupo

Analize dela v drugem polletju letošnjega leta ne kažejo bistvenega premika – Gre za proces, kjer ne smemo biti neučakani – Več izobraževanja delegatov in boljše obveščanje

Občinski konferenci SZDL v trebanjski občini je treba priznati veliko skrb za spremljanje dela samoupravnih interesnih skupnosti. Njihovo delo so s posebno anketo ocenjevali pred 4. sejo republiške konference SZDL v prvem polletju, ravno tako so povprašali za mnenja izvršne organe teh skupnosti. V četrtek je tem ocenam dodala na seji občinske konference SZDL nove ugotovitve iz ankete, opravljene v tem mesecu, predsednica konference Ivanka Pavlin. Delegati konference skupaj z delegati družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti so tako lahko obravnavali povsem sveže podatke.

Zal pa si kljub vložnemu trudu ne moremo ustvariti kar najbolj celovite slike o delu in težavah sleherne delegacije v združenem delu ali krajevni skupnosti, in sicer zaradi izredno slabega odziva pri izpolnjevanju vprašalnikov. Vprašalnice so poslali vodjem delegacij samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 2. decembra na 35 naslovov: 19 delegacijam v delovnih organizacijah in vsem 16 krajevnih skupnostim. Iz združenega dela je bilo vrnjenih le 36 odst. poslanih vprašalnikov, zato zaslužijo tisti, ki so vprašalnice vrnili, da jih poimenujemo: Tregard Trebnje, Trimo, Kmetijska zadruga Trebnje za delavce in kmete kooperante, uprava občinske skupščine, Dana in KPD Dob. Iz krajevnih skupnosti je prišlo še manj odgovorov, v celoti le 25 odst. Odgovorile so le nekatere krajevske skupnosti na obrobju občine: Sela-Sumberk, Velika Loka, Knežja vas in Sentrupert.

SAMOKRITIČNI ODGOVORI

Tiste, ki so se obdali z molkom in se jim sploh ni zdelo vredno poslati odgovor, bodo morale poklicati na odgovor krajevske organizacije SZDL v krajevnih skupnostih, po delovnih organizacijah pa osnovne sindikalne organizacije. Prav gotovo se tudi v preostalih delegacijah srečujejo s podobnimi težavami, kot se v tistih od katerih je bilo mogoče dobiti odgovore.

S 16 vprašanji je bila dobrih za jeta najznačilnejša problematika, v kateri bi se mogli videti vsi vodje delegacij. Marsikje se ne ubadajo s sklepčnostjo delegacij (KPD Dob, Tregardu, KZ Trebnje, občinska uprava). V Knežji vasi so priznali, da se delegati niso nikoli sestali. V Dani, občinski upravi in KPD DOB delegati redno poročajo o sklepih s seje skupščine interesne skupnosti. Nekateri vabijo na seje delegacij tudi

predstavnike družbenopolitičnih organizacij, KS in druge, vendar je to redkost. Na vsako sejo vabijo predstavnika delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij edino v „Dani“, med krajevnimi skupnostmi pa v Selih – Sumberku, Knežji vasi in Sentrupertu.

Zanimivi so odgovori, katera samoupravna interesna skupnost največ pomaga pri delu in razlagi gradiv. Odgovori iz delovnih organizacij navajajo za zglede: skupnosti socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva, izobraževanja; najmanj dostopni pa so pri skupnosti zaposlovanja, raziskovalni skupnosti in vseh skupnostih gospodarskih dejavnosti. Podobno je v krajevnih skupnostih. Različna so mnenja glede gradiv. V večini primerov ugotavljajo, da so le-ta prezahtevna, v glavnem tudi preobsežna.

Vodje delegacij so samokritični pri ocenjevanju svojega dela, večina ga ocenjuje srednje, v glavnem zaradi preslabe usposobljenosti. Vseeno pomeni delegatski sistem napredek, saj je, kot je mogoče povzeti iz odgovorov, čutili večjo možnost odločanja in samoupravnega dogovarjanja, večje pritegovanje ljudi, večjo osveščenost ter celo večjo socialno varnost občanov in druge ukrepe v družbenem in zasebnem standardu.

MNENJA SAMIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Vprašani so naslovlili na občinske skupščine samoupravnih inte-

resnih skupnosti 7. decembra. Na splošno se stvari v drugem polletju niso izboljšale. Ocena skupnosti otroškega varstva je ena najboljših, izdelal pa jo je aktiv ZK. Večina delegatov njihovih gradiv ne predela. Za srednjeročni načrt so dobili pripombe s terena (Veliki Gaber in Sentrupert). Skupščina izobraževalne skupnosti je zelo aktivna. Pri skupnosti socialnega varstva ugotavljajo, da bi morala biti v občini večja skrb za prizadete občane in ogrožene družine. Težave imajo s socialnim varstvom, ki sklicuje 4. sejo izvršnega odbora že tretjič. Pri telesnokulturni skupnosti ugotavljajo, da prihajajo delegati na seje nepripravljeni. Kulturna skupnost, skupnost zdravstvenega varstva in skupnost invalidsko-pokojninskega zavarovanja niso odgovorile.

Stvari vsekakor ne gre reševati po starem. Pri vsem tudi ne bi smeli biti neučakani. V ugotovitvah obeh anket in tudi razpravljalcev na seji konference je bila poudarjena potreba po izobraževanju delegatov, predvsem vodij delegacij. Nekateri vodje delegacij nimajo niti seznamov niti papirja: na Trebelnem ima delegat od prve do zadnje hiše kar 23 km poti. Volja za ugotavljanje stanja je hkrati tudi želja za pomoč delegacijam. Ocena bo torej še dolgo aktualna. Zavzetost za delo delegatov samoupravnih interesnih skupnosti v občinski konferenci se bo morala nadaljevati po krajevnih organizacijah SZDL in družbenopolitičnih organizacijah v delovnih kolektivih.

A. ŽELEZNIK

KAM S PRIREDITVAMI – V Velikem Gabru so ob vsaki proslavi v zadregi, kam z občinstvom. Na voljo sta v glavnem le šolski hodnik in jedilnica pred kuhinjo. Prostor v obliki črke „L“ seveda ovira spremljanje prireditve. Minuli četrtek so lepo počastili praznik naše armade. Na sliki: pevci so nagneteni med gledalce. (Foto: Zeleznik)

Dobili bitko s časom in vremenom

Trebanjski Trimo je v Posočju postavil 17 večnamenskih objektov

V obnovi Posočja je dobil trebanjski Trimo s svojimi kooperanti nalogo postaviti 16 večnamenskih objektov, ki bodo sedaj toplo prejemališče, kasneje pa družbeni objekti. Kasneje se je za še en objekt odločila idrijska občina. Pogoji dela so bili izredno težavni.

V Trimo so za vodenje akcije zadolžili poseben štab, ki mu je načeloval inž. Janez Tratnik. Graditi so pričeli 2. novembra, vsi objekti so bili zaprti pred 29. novembrom. To montažo si bodo vsi delavci nedvomno zapomnili kot eno najtežjih. „Lilo je brez prestanka, zidarji našega kooperanta Zidgrada iz Idrije so pri gradnji temeljev stali preko kolen v vodi, vendar kljub temu niso prenehali delati. Monterji so pri postavljanju konstrukcij delali v dvojnih pelerinah, a jih je vseeno premočilo. Ko je šlo za izpolnjevanje plana, so naši monterji delali tudi do tretje ure zjutraj in spet nadaljevali čez tri ure, ob šestih! Tudi teren je bil težko dostopen. Pri gradnji objekta v Logju npr. niso prišli z normalno ročico dvigala do gradbišča. Delavci so se znašli in podaljšali ročico dvigala s telegrafskim drogom,“ pripoveduje inž. Tratnik o raznih težkih trenutkih.

Gradbišča so bila med seboj silno raztresena, skupna razdalja med njimi je znašala 170 km. Delavci so prenočevali v prikolnicah, hrano so pojedli večinoma kar stoji, med delom. Nekaj monterjev se je moralo voziti v začasna bivališča v 20 km oddaljeni Bovec. Ob tako kratkem roku gradnje – objekti

bi morali biti nared do 25. novembra – je nujno dobro sodelovanje med kooperanti. Trimov načrt je najbolj prizadela Hoja z enotensko zamudo pri predelnih stenah. Podjetje Inštalacije iz Škofje Loke se je zamudilo z napeljavo elektroinstalacije v Srpenici in Lodri,

medtem ko je domačin elektroinstalater Nace Škoda svoje delo vestno opravil. Tudi delavci trebanjskega Trelesa so bili pri končni montaži predelnih sten zelo pridni. Napori niso bili zaman: na potresnem območju prizadeti ljudje bodo imeli toplo prejemališče. Tudi člani republiškega štaba so Trimove objekte pohvalili kot lepe.

A. ŽELEZNIK

Najbolj množične igre

Na predvečer praznika naše armade so v Trebnjem 21. decembra z razglasitvijo rezultatov, podelitvijo pokalov in priznanj zaključili pete delavske športne igre v občini, ki jih vodi komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu.

Delavske športne igre so pomembna oblika množičnega športnega udejstvovanja v občini. Razen aktivnosti edinega TVD Partizan na Mirni, nekaj šolskih športnih društev in klubov ni pomembnejših organizacij, ki bi se ukvarjale s športom in rekreacijo. V letošnjih delavskih igrah je sodelovalo že 436 moških in 46 žensk. Letos je svoje zastopstvo poslalo 15 osnovnih sindikalnih organizacij. Glede na število delavcev in tistih, ki so dejansko nastopili v posameznih športnih panogah, se niso zadovoljni. S športom se ukvarjajo predvsem tisti, ki so si pridobili te navade že v mladosti. Kot ugotavljajo v komisiji pri občinskem sindikalnem svetu, so pri igrah uspešnejši pri vseh tistih osnovnih sindikalnih organizacijah, kjer imajo za to imenovane komisije. Ob sami izvedbi je bilo nekaj težav zaradi nekaterih skupinsko lastniških pojmo-

vanj upravljalcev športnih objektov. Pokal najuspešnejše sindikalne organizacije v igrah je tudi tokrat, kot že štiri leta nazaj, pripadel športnikom KPD Dob (58 točk). Druga je Dana (45), 3. Prosveta (40), 4. IGK Račje selo (29), 5. Donit (28), 6. Trimo (26), 7. Mercator (14), 8. Novoles (12), 9. uprava občinske skupščine (11), 10. Kmetijska zadruga (10), 11. IMV Mirna (10), 12. Kolinska (8), 13. Železniški delavci iz Trebnjega (3), 14. Iskra, Mokronog (1 točka). Tudi pri ženskah je pokal za najuspešnejšo vrsto pripadla delavkam KPD (25 točk), 2. Mercator (18), 3. Prosveta (14), 4. Dana (8) in 5. Donit (4). Število udeležencev iz leta v leto počasi, a vztrajno raste: pred petimi leti je sodelovalo le devet sindikalnih organizacij s 300 nastopajočimi, medtem ko jih je bilo letos že skoraj 500.

A. Ž.

Novi ne stojijo ob strani

Industrija gradbene keramike, Novoles in Donit dosegli dobre uspehe s prvim nastopom na DSI

Razveseljivo je, da so se v krog osnovnih sindikalnih organizacij, vključenih v delavske športne igre, takoj vključile organizacije iz novih kolektivov v trebanjski občini. To so sindikalne organizacije iz Novolesa – tozdr Tovarna akrila iz Trebnjega, Donit iz Velike Loke in najmlajša iz Industrije gradbene keramike iz Račjega sela.

Dušan Mastnik, izmenovodja v Industriji gradbene keramike, se lahko pohvali z dobrim začetkom: v občinskih sindikalnih športnih igrah so sodelovali prvič v šestih panogah. „Smo nov kolektiv. Sprva je bilo težko najti ljudi za sodelovanje v igrah, saj smo se komaj poznali. Večina je bila takih, ki je imela žogo nazadnje v ro-

ni vključeno v igre. Prihodnje leto bomo sodelovali tudi v roketu.“

Delavci-športniki iz Donitove tovarne pri Veliki Loki so bili v letošnjih igrah po celotni uvrstitvi peti. „V tovarni je dosti takih, ki se radi ukvarjajo s športom, le organizirati jih je treba,“ govori o zanimanju za šport v tej tovarni Jože Kastelic.

kah pri telovadbi v osnovni šoli. Pri tovarni smo sami pripravili odbojkarstvo igrišče, kupili smo tudi potrebno opremo. Od okrog 100 delavcev v tovarni je pri nas v delavskih igrah sodelovalo 36 delavcev. Res pa je, da pri teh igrah nismo imeli športne sreče,“ meni Dušan. Četrto mesto med 14. sindikalnimi organizacijami je zanje lahko vseeno spodbuden uspeh.

V Tovarni akrilnega stekla je za šport in rekreacijo skrbel Franc Brodnik. „V kolektivu je nad 30 odst. mladih delavcev. V športno življenje jih je treba le še bolj vključiti. Uspešno bi lahko gojili odbojko. V letošnjih igrah nam je manjkalo treninga. Če bo dovolj zanimanja, bomo igrali tudi mali nogomet, imeli bi tudi nekaj plavalcev, vendar plavanje še

„Za začetek smo sodelovali v petih panogah. Za nogomet nameravamo pod tovarno zgraditi igrišče. Zelo priljubljen je tudi šah. V tovarni je dosti žensk, zato bi lahko v bodoče sodelovali na igrah z močnejšo zasedbo.“

A. Ž.

RK TREBNJE NAMESTO PISMENIH ČESTITK

Občinski odbor Rdečega križa Trebnje iskreno čestita vsem svojim sodelavcem v vseh krajevnih skupnostih, vsem članom Rdečega križa, prav posebno pa še vsem nesebičnim kvodajalcem naše občine ob vstopu v leto 1977. Namesto novoletnih čestitk je Izvršni odbor Rdečega križa nakazal v medobčinski sklad za drage medicinske instrumente pri občinskem odboru Rdečega križa Novo mesto znesek 1.000 dinarjev. Prepričani smo, da je to naše najljubše voščilo ob vstopu v novo leto.

Občinski odbor Rdečega križa Trebnje.

SIRŠE PRIPRAVE ZA CELODNEVNO SOLO

Člani občinskega komiteja ZK so na seji 10. decembra menili, da je treba za uvedbo celodnevne šole v Mokronogu izvesti širše priprave. Do 10. januarja naj bi bil izdelan predlog za uvedbo prve takšne šole v občini. Pri pripravi gradiva mora sodelovati najširši krog strokovnjakov. V mokronoški krajevni skupnosti mora začeti z delom tudi koordinacijski odbor za izvedbo akcije celodnevne šole, kar naj bi izvedla sekretar sveta ZK v krajevni skupnosti in sekretar mokronoške osnovne organizacije ZK.

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ OF

Žirija za podelitev priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri občinski konferenci SZDL v Trebnjem

RAZPISUJE

5 srebrnih priznanj OF, ki bodo podeljena v letu 1977 ob 27. aprilu – dnevu ustanovitve OF.

Žirija bo predvsem upoštevala predloge za tiste kandidate, ki so se posebno izkazali in so še delavni pri ureditvi edinejnopolitičnega naloga v SZDL, ostalih družbenopolitičnih organizacijah, združenem delu, samoupravnih in družbenih skupnostih. Žirija opozarja predlagalce tudi na predlaganje mlajših družbenopolitičnih delavcev in tistih, ki se niso dobili pomembnejših družbenih priznanj, odlikovanj in nagrad. Rok za predlaganje kandidatov je do 30. januarja 1977. Kasnejših predlogov komisija za leto 1977 ne bo mogla upoštevati. Predpisani obrazci so na voljo v pisarni občinske konference SZDL.

Predsednica žirije za podeljevanje priznanj OF Ivanka Pavlin

MLADI HARMONIKAŠI – Vsako leto znova se pri vpisu na črnomaljsko glasbeno šolo izkaže, da je harmonika še vedno najbolj priljubljen instrument. Na vaje pride vedno toliko mladih harmonikašev, da je soba skoraj premajhna. (Foto: A. Bartelj)

Voda iz jame v treh izmenah

V Kanižarici so v dobrem mesecu izčrpali vodo od kote plus 120 do plus 34 ali 86 metrov globoko – Februarja vsa voda izčrpana?

Uspehi, ki so jih doslej dosegli pri sanaciji rudnika Kanižarica, navdajajo vse delavce z veseljem, obenem pa jim dajejo upanje, da bo delo tudi naprej potekalo tako, kot si vsi želijo. Seveda je v sedanji fazi še prezgodaj govoriti o popolnem uspehu, vendar če bo šlo vse po načrtu, bi proizvodnja v rudniku lahko stekla v drugi polovici naslednjega leta.

„Vse tri vrtnice so zabetonirane in sedaj že dober mesec črpamo vodo iz jame,“ je povedal novi direktor rudnika inž. Vladimir Breznik. „Od 20. novembra, ko smo začeli črpati, do 22. decembra smo jo izčrpali od kote plus 120 do plus 34, se pravi 86 metrov.“ Doslej so črpali z eno potopno črpalko in na koti plus 52 po „O uspehu te faze sanacije je še prezgodaj govoriti, kajti šele, ko bomo vodo izčrpali do kote

Inž. Breznik: „Če bo šlo vse po načrtih, bo rudnik začel delati v drugi polovici 1977.“

...vili novo črpališče. Prišli so do povezave z glavnim ventilatorjem in spet zagotovili krožno zračenje. V tej globini so našli dvajset metrov, jih dvignili in na novo podgradili.

minus 85, se bo sestala komisija in povedala, če je bilo betoniranje vdornega mesta vode uspešno, če so čepi zaprli pritok vode. Sedaj črpalka dela na koti plus 34 in črpa okoli 500 litrov vode na minuto, kakršen je pritok. Na koti 52 montiramo dve stari črpalčki, potopna pa bo delala globlje. S sedanjimi črpalčkami bi delo trajalo okoli osem mesecev,“ pripoveduje inž. Breznik.

Za hitrejšo črpanje bo prihodnji mesec ljubljanski geološki zavod začel delati vodnjak, posebno zacevljeno vrtno s površine; februarja bodo dobili novo močnejšo črpalko, ki jo

SEJA PREDSEDSTVA OK ZSMS

V torek, 28. decembra, je bila seja predsedstva in sekretariata OK ZSMS Črnomelj. Obravnavali so družbeno izobraževanje v občini in posebej v ZSMS; pretresli so študentsko politiko in določili program predsedstva in organov za obdobje december 1976 – maj 1977. Govor je bil tudi o srednjeročnem razvojnem načrtu občine, na seji pa so sprejeli tudi sklep o pobratenuju OK ZSMS Črnomelj in OK Duga Resa.

NOVA SODNIKA

Na seji vseh zborov skupščine so delegati sprejeli predlog komisije za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja in izvolili za sodnico občinskega sodišča v Črnomlju diplomirano pravico Darinko Plevnik, ki se je za to delovno mesto prijavila na razpis v Uradnem listu SRS. Za sodnika sodišča združenega dela v Novem mestu pa so izvolili Antona Kralja iz Gribelj, sedaj zaposlenega v KZ Metlika.

bodo v vodnjak spustili do kote minus 95, kjer bo delala avtomatsko, brez črpališnika, vodili pa jo bodo iz strojnice na površini. Upajo, da bo vodnjak izčrpan že do konca februarja.

Pri črpanju vode sedaj delajo v treh izmenah, delo teče neprekinjeno, tudi ob nedeljah in praznikih. Večina rudarjev, ki so prej delali pri različnih komunalnih delih v občini, se je sedaj vrnila v rudnik, kjer so vse zaposlili pri črpanju. Za potek del se močno zanimajo tudi tisti rudarji, ki so zaposleni v Velelnju, saj bi se radi čimprej vrnili v Kanižarico.

Denar za to fazo sanacije, za črpanje vode, je zagotovljen; projekt za popolno usposobitev rudnika za proizvodnjo dela rudarski inštitut iz Ljubljane, vendar dokončna oblika financiranja še ni znana.

A. BARTEJL

Premoga bo spet dovolj

Bela krajina dobiva premog iz Bosne. Decembra ni bilo pošiljk, sedaj pa obljublajo, da bo dobava spet redna

Zadnje dni so prebivalci obeh belokranjskih občin zaskrbljeni zaradi pomanjkanja premoga, ki ga ni moč nikjer dobiti. To še posebej skrbi hišne svete, saj kotle za centralno ogrevanje blokov povsod kurijo s premogom. Čeprav je rudnik Kanižarica letos doletela huda nesreča, so se obvezali, da bodo Belo krajino, obmejni del Hrvaške in del Novega mesta kljub temu oskrbovali s premogom.

„Z dobavami bi morali začeti že aprila in maja, prvi premog pa smo iz Bosne dobili šele avgusta,“ je povedal vodja komercialne v kanižarskem rudniku Tone Jankovič. „Do tega je prišlo zato, ker smo sprva rekli, naj si občani letos priskrbijo premog kakor vedo in znajo, julija pa smo sprejeli obvezo, da bomo,

tako kot prejšnja leta, tudi letos mi poskrbeli za to.“ Vendar dobava ni odvisna samo od prizadevnosti Kanižarice, kajti premog dobivajo iz rudnika Kamengrad pri Sanskem mostu v Bosni.

„Septembra, oktobra in novembra smo ga imeli toliko, da nismo vedeli, kam z njim, decembra pa so pošiljke iz Bosne ustavile in zaradi tega je prišlo do pomanjkanja. Večkrat smo že posredovali pri vodstvu in tudi sam grem te dni že tretjič v Sanski most; obljubili so nam, da bomo premog spet redno dobivali, in lahko zagotovim potrošnikom, da bodo prve pošiljke dobili te dni,“ pravi Jankovič.

V tem kritičnem obdobju sta jim priskočila na pomoč rudnika Senovo in Kočevje, vendar ta dva ne moreta pokriti vseh potreb. Zaradi transporta je premog iz Bosne tudi

Tone Jankovič: „Ljudje ne bodo zmrzovali!“

dražji, kot bi bil kanižarski. Na črnomaljski železniški postaji na tovarnjak naložena tona kosovca stane 602 dinarja (kanižarski je bil letos spomladi 367,50 din tona), kockovca pa 593,20 din (kanižarski 422,15); k temu je treba prišteti še prevoz s kamionom do doma: 30 dinarjev za Črnomelj in 45 za tona za Metliko. „Nerodno je, ker tudi na rudniku nimamo skladišnega prostora in mora premog čakati na železniški postaji; na rudnik ga moramo potem voziti tehtat, kar za nas pomeni precej več dela, stroškov in potov. Vendar bomo skrbeli, da bo do konca zime premoga dovolj, naslednje leto pa upamo, da bomo spet kopal našega,“ objubi Tone Jankovič.

A. B.

Prvi del izobraževanja doma

V drugi fazi usmerjenega izobraževanja naj bi v Metliki razvijali predvsem šolanje konfekcionarjev – Odločilne potrebe gospodarstva

Posebna komisija, ki ji je predsedoval ravnatelj metliške osnovne šole Ivan Zele, je izdelala osnutek programa usmerjenega izobraževanja v metliški občini, ki bo šel v kratkem v javno razpravo.

„Po tem osnutku naj bi mladiki, ki v občini končajo osemletko, tu končali tudi prvo fazo usmerjenega izobraževanja, se pravi splošni del, ki naj bi trajal dve leti,“ je povedal Ivan Zele. „Ze v tem splošnem delu smo v drugem letniku predvideli usmeritev; dijaki naj bi se odločili za prirodoslovno ali družboslovno smer. Glavno pa je to, da bi prvi dve leti hodili v šolo v domači občini.“

usmerjenega izobraževanja razvijali predvsem ta del.

„Taka je naša zamisel, ki pa jo bomo seveda usklajevali z zamisli dolajnske regije; že sedaj se naš koncept lepo dopolnjuje s črnomaljskim in novomeškim. Pri nas ne nameravamo razvijati izobraževanja za poklic ekonomista ali kovinarja, ker naša industrija teh kadrov ne potrebuje veliko, Črnomelj in Novo mesto pa bosta temu izobraževanju v druga fazi dala več udarka,“ je razložil Zele.

Občasno, po potrebi, bi lahko v Metliki odprli kakšen dislocirani oddelek, na primer novomeške kmetijske šole ali kakšne druge, kakršne bodo pač potrebe gospodarstva.

„Kakšna naj bi bila organizacijska oblika usmerjenega izobraževanja za nas niti ni tako pomembno; možnih je več variant: samostojna organizacija; morda v okviru OŠ, ki bi imela več tozgov; ali bi bil v Metliki tozd novomeškega centra za usmerjeno izobraževanje ali samo dislocirani oddelki. Pomembno je, da imamo možnost, da se v Metliki v drugi fazi

Ivan Zele: „Zadnje besedo mora imeti združeno delo.“

Mladi se bodo odločali, kaj si bodo izbrali v drugi fazi usmerjenega izobraževanja, seveda pa jih bodo skušali usmerjati v tiste oblike šolanja, ki jih potrebuje domače gospodarstvo. Ker potrebuje domača industrija predvsem konfekcionarje in morda še nekatere druge poklice za tekstilno stroko, si bodo prizadevali, da bodo v drugi fazi

Volna - kot bi bila na karte

Stajerc pri Beti

Eden od sedmih trgovskih potnikov „Beti“ je Branko Draksler, ki v Sloveniji in Istri prodaja Betino metrsko blago in volno. Draksler je k Beti prišel pred dvema letoma in pravi, da se v tej delovni organizaciji dobro počuti.

„Potnik sem že trinajst let. Preden sem prišel k Beti, sem delal pri mariborski Vemi. Delo tam je bilo fizično bolj naporno, saj sem moral na potovanja nositi s sabo kar enajst kovčkov; za Vemo sem prodajal kratko tekstilno blago, volno in ure.“

Ze ko je Branko delal pri Vemi, je prodajal tudi Betine izdelke, saj ti dve že dalj časa dobro sodelujeta. „S prodajo izdelkov Beti ni bilo nikoli težav; to je priznava tovarna, ki slovi po kvalitetnih izdelkih. Jaz prodam največ diolen lofta in volne. Zadnje čase imam največ težav zaradi tega, ker kupcem ne morem prodati toliko volne, kot bi je radi; povpraševanje je res zelo veliko in prodali bi je, kolikor bi je imeli. Celotako daleč je prišlo, da moram narediti razdelnik, koliko je bo katerra stranka dobila, da se ne bi zameril; naročniki jo dobijo nenkrat in iste barve. Včasih imam občutek, kot da bi bila na karte, tako kot po vojni,“ pravi Draksler. „Seveda pa to ne pomeni, da sedaj lahko stranke zanemarjamo, nasprotno, stalno moramo biti v stikih z njimi, saj konkurenca nikoli ne počiva.“

Branko se je potniškega življenja v teh letih že navadil, razume ga tudi žena, ki je sama trgovka; doma v Mariboru preživijo le sobote in nedelje, med tednom pa je na poti in povprečno prevozi okoli 4.000 kilometrov na mesec. Dvakrat na mesec ga pot pripelje v Metliko, v Beti. „Vedno pridem rad v Belo krajino, v tej lepi pokrajini živijo prijazni ljudje.“

A. B.

sola 40 do 50 konfekcionarjev – taka je pri nas fluktuacija, povrh vsega pa je v tej industrijski panogi tudi veliko nekvalificiranih delavcev.

Metliški center usmerjenega izobraževanja bi po našem osnutku prevzel tudi druge oblike izobraževanja, ki jih sedaj vodi delavska univerza. Zadnje besedo pa bo moralo imeti združeno delo, saj bo usmerjeno izobraževanje dajalo kadre zanj in združeno delo mora povedati, kakšne kadre potrebuje. Zato se bodo morale delovne organizacije krepko vključiti v javno razpravo,“ pravi Zele.

A. BARTEJL

Veliko dela za dedka Mraza

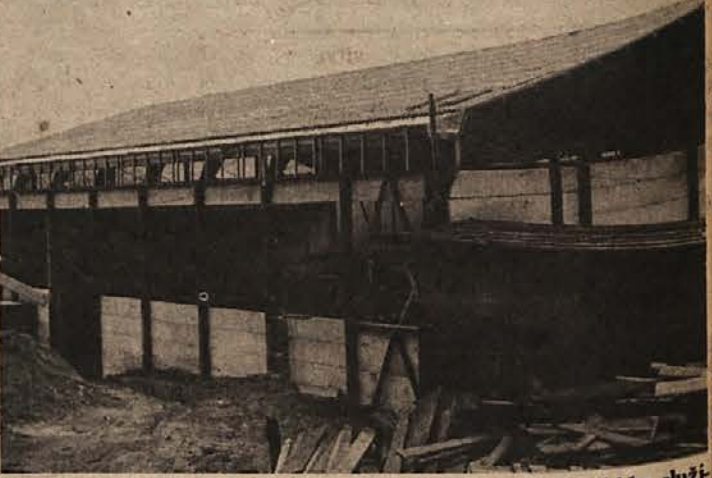
Prejšnji teden so vzgojiteljice iz metliškega otroškega vrta obiskale KS Božakovo, Draščiči in Radovica in predšolske otroke, ki ne hodijo v vrtec, pripravljale na obisk dedka Mraza: pripravovale so jim pravljice, jih učile pesmic in plesov; prišli so tudi učenci 1. in 2. razredov.

Dedek Mraz pa hodi po občini prav te dni. V torek je obiskal predšolske otroke in šolarje na Suhorju. Metliški predšolski otroci se ga bodo razveselili danes ob 15. uri v domu Partizana, kjer je zanje pripravil program in darila; program so sestavili in v njem sodelujejo učenci metliške OŠ.

V krajevnih skupnostih je bil dedek Mraz včeraj: ob 13.30 na Radovici, ob 15. uri v Draščičih in ob 16.30 na Božakovem. KS so za prihod dedka Mraza pripravile prostore, šolarji pa so jih okrasili in razneli vabila staršem predšolskih otrok, ki jih je dedek Mraz obdaroval.

Učencem od 1. do 4. razreda metliške OŠ so novoletna darila izročili predstavniki DO, ki so prispevale denar za obdaritev, program pa so pripravili šolarji sami. Učenci višjih razredov so imeli ples, igral je ansambel črnomaljskega garnizona.

OŠ v Podzemlju je za danes pripravila program in obisk dedka Mraza v Podzemlju in Gradcu. Dopoldne je dedek Mraz obdaril predšolske otroke in šolarje nižjih razredov v Podzemlju, popoldne pa v Gradcu; učenci višjih razredov so imeli čajanke.

RO SPOMLADI? – Gradnja nove metliške telovadnice, ki bo služila vsej telesni kulturi v občini, se je zaradi nepredvidenih težav precej zavlekla. Dvorana je sedaj pod streho, čez zimo bodo dela stala, vendar izvajalec obljublja, da bo otvoritev 15. aprila.

SPREHOD PO METLIKI

PRVA OKRAŠENA JELKA – Ze sredi decembra, ko mesto še ni imelo novoletnega videza, je pred Badovinčevostjo gostilno na začetku Metlike že stala velika novoletna jelka, okrašena in razsvetljena z živobarvnimi žarnicami. Nekateri zanima, če so tam tako zgodaj začeli praznovati in koliko časa po novem letu bodo še nadaljevali. Vsekakor pa se je to lastniku obneslo, saj je razsvetljena jelka privabila v gostilno marsikatero gosta, ki bi sel sicer mimo.

dajo: „Tudi Toni iz Toronta bo 4. januarja prišel delat. Potem bo konec zabave!“

BODO ZMRZOVALI? – Prebivalci metliškega novega naselja se boje, da bodo v stanovanjih začeli zmrzovati. Nekaj se je zataknilo pri dobavi premoga, ki ga kanižarski rudnik dobiva iz Bosne – v Kanižarici so se zavezali, da bodo Belo krajino preskrbovali s premogom. Hišni sveti jeseni zaradi premajhnih skladišč niso mogli kupiti dovolj premoga. Pravijo, da bi to lahko naredile delovne organizacije, ki se zdaj sproti poberejo vse. Prejšnji teden so si sponožali tona tam, pol tona druge, vendar tako ne bo več šlo, saj ga bo slej ko prej povsod zmanjkalo. Odgovorni v kanižarskem rudniku zagotavljajo, da ne bodo zmrzovali in da je večja pošiljka že na poti.

metliški tednik

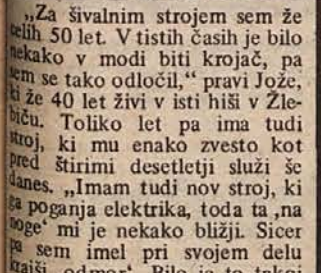
Črnomaljski poročevalec

"Petletka" že kaže lice

Začetek letos sprejete petletke" o družbenem planu

Pol stoletja za strojem

Ni potrebno povprašati strojnika, da pove, kako hitro pada število obrtnikov. Tudi krojaštvo je na spisku tistih obrti, ki jih je iz dneva v dan manj. Redki so, ki vztrajajo, toda, 65-letni Jože Lavrič je eden izmed njih.

"Za šivalnim strojem sem že celih 50 let. V tistih časih je bilo nekako v modi biti krojač, pa sem se tako odločil," pravi Jože, ki že 40 let živi v isti hiši v Zlebiču. Toliko let pa ima tudi stroj, ki mu enako zvesto kot pred štirimi desetletji služi še danes. "Imam tudi nov stroj, ki ga poganja elektrika, toda ta, na nogo" mi je nekako bližji. Sicer pa sem imel pri svojem delu krajši "odmor". Bilo je to takoj po osvoboditvi, ko sem šel za pomožnega miličnika, vendar mi krojaška žilica ni dala miru. Ponočno sem sedel za stol in se lotil šivanja, ki mi še danes reže kruh. Ze res, da sem že 5 let v pokoji in dobivam tudi pomoč ZZZB iz Ribnice, toda denar, ki ga dobivam s šivanjem mi še premeto prav hodi. Ob tem pa moram povedati, da sem bil med NOB ranjen v roko, kar se mi še danes pozna. Pri pisanju me to najbolj moti."

Ko pa govori o svojem poklicu, Lavrič ni kaj prida zgovoren. Pozna veliko prijateljev, ki so opustili šivanje, mladih, ki bi stopili na njihovo mesto pa skorajda ni. "Preveč se zanašajo na industrijski kruh," pravi. "Kdo bo pa oblačil tiste, ki jim tovarniške mere ne ustrezajo?" Tega vprašanja ob takem številu obrtnikov že čez nekaj let ne bo mogoče več rešiti!"

M. G.Č.

razvoja občin je za nami. Opravljene so že tudi prve analize, ki so pokazale, kako in v čem smo izpolnili začetne naloge. Izhodiščno leto izvajanja srednjeročnega plana v Ribnici ni dalo povsem zadovoljivih rezultatov, še posebej, ker je neugodna gospodarska rast zavirala ekonomski razvoj občine. Sicer pa poglejmo najznačilnejše korake, ki so dali ton prvemu obdobju "petletke".

Na področju kmetijstva lahko opazimo močan porast prodaje klavnega goveda, hkrati pa zmanjšano prodajo mleka in plemenskega goveda. Navedene spremembe so nujna posledica tržnih razmer in manjšega pridelka krme v tem letu, največji skok naprej pa je naredila sodobna mehanizacija in pospeševalna služba, ki je uspešno usmerjala kmetije.

Trgovina je ob vedno slabših pogojih poslovanja, ki trajajo že tja od 1970. leta, še vedno v velikem zaostanku za sodobnim razvojem maloprodajne trgovske mreže. Prav zaradi tega toliko bolj preseneča nezainteresiranost in nedelavnost na tem področju. Tako se še vedno ni premaknila z mrtve točke predvidena združitve trgovine na ribniškem območju: Mercator—tozd Ribnica, Stangrad Ribnica in Kmetijska zadruga s trgovskimi poslovalnicami.

Osnovne naloge, začetane na področju urbanizma in urejanja prostora, so bile le delno izpolnjene. Vzrok temu je pomanjkanje finančnih sredstev, saj je izdelava urbanistične dokumentacije zelo draga. Letos je bilo izdanih 64 gradbenih dovoljenj za nove gradnje stanovanjskih hiš, za adaptacije 74, za gradnjo in obnovo gospodarskih poslopij pa 89 gradbenih dovoljenj. Nekoliko boljše je stanje na področju družbene gradnje stanovanj. Tako je bilo letos zgrajenih 55 stanovanj: 15 v Sodražici, 33 v Ribnici, in 6 v Dolenji vasi.

Poglejmo še na koncu, kaj je bilo letos narejenega na področju komunalnega in cestnega gospodarstva. Izdelani so bili idejni načrti za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v Ribnici, dokončana je bila gradnja na medobčinskem vodovodu Izber-Ribnica, zgrajene so bile transformatorske postaje v Ribnici (2). Dolenji vasi in Sodražici ter obnovljeno električno omrežje na Velikih Poljanah. Na področju poštne storitve so v zaključni fazi gradbena dela za nove poštne prostore z avtomatsko centralo v Loškem potoku, urejena je tudi struga Bistrice v Ribnici, skupaj z gradnjo Cevljarskega mostu in obnovo starega kamnitega.

Že pet let "abstinence"

Tiho in skromno so člani ribniškega kluba nealkoholikov praznovali peto obletnico svojega delovanja. Od začetkov izpred nekaj let, ko je društvo štelu le 7 do 8 članov, jih imajo sedaj že 28. Vse to so ljudje, ki so se pred kratkim vnašali nemirne dneve v življenje svojih družin, naše družbe. Predsednik kluba, Ciril Abrahamsberg, je o ciljih, ki so si jih zastavili v svojem delu, povedal takole:

"Naša naloga je dvojna. Z zavestnim prepričevanjem odvrčamo ljudi od alkohola, velikega zla vsake družbe, hkrati pa skušamo tistega, ki se je alkoholu odrekal, vrniti na pravo življenjsko pot, in skrbimo za normalno vključitev v družbo. Seveda pa je za uspeh takšnega načina zdravljenja v prvi vrsti najpomembnejša trdna volja posameznika.

Ob vsem tem bo zanimivo slišati, kdo in kje so pobudniki, da alkoholiki postanejo člani našega kluba in pričnejo z zdravljenjem. V številnih primerih so to družine in žene takšnih ljudi, v zadnjem času je opaziti tudi vidno zanimanje gospodarskih organizacij, da člane svojih kolektivov "vračajo" v normalno življenje in s tem pospešujejo tudi njihovo boljšo storilnost na delovnem mestu. Seveda tudi socialna služba ni brez posredovanja v primerih, ko gre zaradi prekomernega uživanja alkohola za nevzdržne družinske razmere."

Ob koncu sestanka so dvajseterici članov podelili priznanja za uspešno "abstinenco"

DO KDAJ ŠE HLAPONI? — Po kočevski proggi, ki je teče tri četrte po gozdovih, še vedno vozijo stroji na paro in premog ter trošijo v podrastje iskre, da nastajajo gozdni požari. O tej nevarnosti je bilo že veliko napisanega in izrečenega. Zdaj smo zvedeli, da bodo z novim letom tudi naši progi ukinjeni "hlaponi" in bodo vozile le motorne lokomotive.

Velika pridobitev gostinstva

Bliza se otvoritev ceste do Delnic, ki naj bi pripeljala več turistov in izletnikov

V Kočevju so pred kratkim odprli prenovljeni hotel Pugled. Od starega hotela so ostale le stene, vse ostalo, od opreme, pa je novo. Razen tega so prizidali še za okoli 500 kv. metrov novih prostorov. Obnova je bila potrebna predvsem zato, ker hotel ni več ustrezal zahtevam sodobnega turizma, saj je bil zgrajen že leta 1953. Obnova in oprema je veljala okoli 15 milijonov dinarjev.

Zdaj je v hotelu 30 sob, od tega 10 s kopalnicami in WC, na preostalih 20 sob pa pridejo 4 kopalnice in WC. Vse sobe imajo tudi toplo in hladno vodo.

V novi restavraciji je 210 sedežev, po 20 pa še v snack baru in manjšem salonu. Ves obrat je pridobil tudi več strojev in naprav, ki olajšujejo delo osebju v kuhinji, točilnici in drugod.

Obnova hotela je bila nujna ne le za razvoj turizma in gostinstva na Kočevskem, pač pa tudi zaradi razvoja ostalega gospodarstva.

Poslovni partnerji so se namreč že kar izogibali Kočevske, ker niso imeli kje udobno prenočiti. Gostinstvo v zahodni Dolenjski je namreč v primerjavi s slovenskim zelo zaostalo. Kljub obnovi hotela v Ribnici in Kočevju bo to območje še vedno precej zaostajalo za razvojem gostinstva v Sloveniji.

Z otvoritvijo ceste Brod na Kolpi-Delnice, ki je predvidena v letu 1977, bo promet skozi Zahodno Dolenjsko večji, zato bodo gostinci, predvsem pa kolektiv hotela Pugled, morali razmišljati o

urejanju novih gostinskih obratov ob cesti Škofljica-Ribnica-Kočevje-Brod na Kolpi. Predvsem bo treba spet pridobiti za gostinstvo motel Jasnico, ki so ga zaradi izgube zdaj dali v najem, in verjetno nekje na Kostelskem odprti še kakšen obrat. Za domačine nameravajo nadalje urejati rekreacijsko središče v Dolgi vasi pri Kočevju.

J. PRIMC

IZ KS OSILNICA:

SPET AVTOBUS — Autotrans Rijeka je spet uvedel avtobusno progo Delnice-Brod na Kolpi-Osilnica-Cabar, ki je posebnega pomena tudi za občane nekaterih delov kočevske občine. Ta proga je bila ukinjena začasno zaradi gradnje ceste Brod na Kolpi-Delnice.

ZA OBDARITEV — Krajevna skupnost Osilnica bo prispevala po 30 din za novoletno obdaritev šolskih in predšolskih otrok s svojega območja.

ZAKON MED LJUDI — Krajevna skupnost Osilnica je naročila po en izvod zakona o združenem delu za vse vaše odbore krajevne skupnosti in SZDL.

KULTURA — Za kulturna vprašanja so v KS Osilnica zadolžili Emila Erenta, ki je tudi predsednik mladinske organizacije. V program kulturne dejavnosti za leto 1977 so vnesli delno popravilo in vzdrževanje kinodvorane in izvedbo kulturnih prireditev za krajevni praznik, državne praznike in sodelovanje na prireditvah lovske družine, gasilcev in drugod.

DVE DRUŠTVI — Te dni ustanovljajo v Osilnici strelsko družino in turistično društvo. To delo opravljata posebna iniciativna odbora.

SKODA ZARADI TOČE — Krajevna skupnost Osilnica je predlagala občinski skupščini, naj bi našla način, kako pomagati kmetom, ki jih je sredi leta 1976 prizadelo neurje s točo. Med drugim bi to lahko uredili z znižanjem davkov, regresom za semena in gnojila itd.

PRENOVLJENI HOTEL — V hotelu Pugled, ki so ga pred novim letom spet odprli, je tudi 10 dvoposteljnih sob s kopalnico in WC ter seveda toplo in hladno vodo. (Foto: Primc)

Sodelovanje organizacij RK

Odbor osnovne organizacije RK Željne-Klinja vas je organiziral 10. oktobra enodnevni izlet, na katerem smo vrnili obisk organizaciji RK Sv. Duh pri Škofji Loki. Ogledali smo si Brnik, Kranj, Kropo, Škofjo Loko, Dražgoše in Sv. Duh. Pri Sv. Duhu so nas sprejeli in pozdravili člani s predsedniko krajevne organizacije RK Sv. Duh Mici Debeljak in predsednik občinske organizacije RK Škofja Loka. Nepozabno razpoloženje nas je zblížalo. Dogovorili smo se, da bomo še naprej sodelovali in se vsako leto srečali pri Sv. Duhu in v Željni.

Do stikov med Sv. Duhom in Željnjami je prišlo na letošnjem izseljenkem pikniku v Škofji Loki, na katerem je pel tudi nonet "Rog" iz Željne, katerega članice delajo tudi pri osnovni organizaciji RK Željne. Ze 1. avgusta so prišli člani RK iz Sv. Duha na obisk v Kočevje, oktobra pa smo Željčani vrnili obisk.

Odbor RK Željne

Za trdo delo tudi priznanja

Na slavnostni proslavi ob dnevu JLA v Ribnici so najzaslužnejšim podelili priznanja — Bogat kulturni program

Proslavljanje 35-letnice ustanovitve naših oboroženih enot je v ribniški občini potekalo vzporedno z vrsto prireditev in proslav. Srednja manifestacija je bila ob dnevu JLA v ribniškem vojaškem domu, pripravili pa so jo občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin in mladinska organizacija v občini.

V uvodnem delu proslave so nastopili godba na pihala iz Ribnice, tamkajšnji pevski zbor, folklorna skupina iz OŠ France

Prešeren, pevski zbor in dramska sekcija iz iste ustanove, predstavniki mladine, vojaki in harmonikarski zbor ribniške glasbene šole. Zatem je komandant občinskega štaba teritorialne obrambe in predsednik občinskega odbora ZRVS Ribnica, polkovnik Slavko Škrinjar, predal nagrade, plakete in napredovanja članom iz vrst JLA. Z ukazom komandanta republiškega štaba teritorialne obrambe Rudolfa Hribernika so v čin kapetana I. razreda napredovali: Jože Gril, Karel Mohar, Justin Žibert, Franc Ile in Andrej Abrahamsberg, v čin kapetana pa Ivan Zorc, Peter Grča, Bogo Abrahamsberg, dr. Božidar Voljč in Jože Andoljšek. Nazive poročnika so dobili Leopold Dejak, Jože Kozina, Ivan Kersnič, Rudolf Zajc, Anton Gregorič, Anton in Jože Andoljšek, kar 12 mladih vojakov pa je dobilo čin oficirja.

Ob koncu proslave so bile podeljene plakete in priznanja občinskega odbora ZRVS Ribnica; prejeli so jih: krajevni svet ZSMS Loški potok — srebrno plaketo; KUD France Zbašnjik iz Dolenje vasi in Jože Kozina bronasto plaketo; priznanja: Milan Pirc, Stane Vesel, Jože Mihelič, Lado Poljanc, Janez Orazem, Franc Grivec, Viktor Pogorelec, Marko Burger, Matjaž Nosan, Matija Lesar, Borut Kozina in Anton Debeljak. Ribniška četa pa je kot najboljša četa v Ribniškem bataljonu dobila prehodno zastavico. In še nosilci najvišjih priznanj, ki jih je podelil republiški sekretar za LO v SRS: Riko, Anton Joras, Franc Ile in Justin Žibert.

M. GLAVONJIČ

Ribniški zobotrebci

KDAJ NOVA ČRPALKA — Kot že dogovorjeno, bo Istrabenc v črpalnem priročju graditveno črpalno v Gorici vasi. Ta je že nujno potrebna, kajti zamislilo si krajana Dolenje vasi ali sosednjih krajev, ki nima kakih 10 km do najbližje venciške črpalke, bodisi v smeri proti Kočevju, bodisi proti Ljubljani. Ze to, da mesto, kot je Ribnica, nima v svojem centru nobene venciške črpalke, ni razveseljivo podatke.

20 LET V ISTIH PROSTORI — Oddelek za narodno obrambo pri SO Ribnica že 20 let deluje v prostorih, ki so vse prej kot primerni za takšno delo. Nemalo je celo takih, ki so zaman tavalili po zgradbi, v kateri ima prostore tudi ribniška glasbena šola, in iskali navedeni oddelek. Le-ta pa je navzlic slabim delovnim pogojem pokazal številne rezultate: od predavanj in tečajev pa vse do spoznavanja delovnih ljudi z novim zakonom o narodni obrambi.

PREMALO ZASEDEN — Nedaleč od Ribnice v smeri proti Loškemu potoku je v gostem borovem gozdu postavljen dom, ki je last ZKGP iz Kočevja, toda malo je takih, ki vedo zanj. Dom ima nemajhno število lepo urejenih sob, družabnih prostorov, moderno restavracijo in kuhinjo, z bogato založenim hladilnikom. Prav zato je nerazumljivo, da tako malo ljudi obišče ta kraj, kjer je nekaj stalo naselje Glažuta. Morda bo z boljšo cesto rešen tudi ta problem?

VESELO V NOVO LETO — Le še en dan nas loči od novega leta, v katerem se nadejamo novih uspehov in boljših rezultatov. Silvestrovo noč bo večina Ribničanov preživela doma, nekaj jih bo novo leto dočakalo v domu JLA in hotelu "Jelka", vsem pa v imenu "ekipe", ki je v tem letu urejevala ribniško REŠETO, želimo obilo delovnih uspehov in srečnih trenutkov.

Fara za dan JLA

Dan JLA so prifranski šolarji lepo proslavili. Pred praznikom so jih tudi letos obiskali predstavniki garnizije Delnice.

Najprej je gost, oficir iz Delnic, zbranim šolarjem, rezervnim oficirjem in drugim gostom spregovoril o razvoju JLA do danes, pionirji pa so ga nato spraševali o raznih vojaških stvarih. Nato je kulturniška skupina delniške garnizije, ki nosi ime Viktorja Bubnja, nastopila s krajšim recitalom. Za zaključek smo si ogledali še film o razvoju JLA in delu tovariša Tita.

Solarji in gostje so si nato ogledali razstavo slik iz življenja JLA, ki nam jo je omogočil Dom JLA iz Ljubljane. Učenci od 5. do 8. razreda so pisali spise o tem prazniku. Dva učenca 8. razreda, Anton Janež in Marko Preložnik, pa sta se z učiteljem Francem Cimpričem udeležila proslave ob 35-letnici JLA v novomeški gimnaziji.

Tako smo pri nas lepo proslavili 35-letnico JLA in počastili hrabre borce, vojake in heroje, posebno še tovariša Tita in Zdenka Petranoviča—Jastreba.

MARIJA VOLF

DOMICELJ V KOČEVJU — Pred kratkim so dijaki 4. b razreda iz kočevske gimnazije organizirali v Šeškovem domu v Kočevju koncert, na katerem je sodeloval naš znani glasbenik Tomaž Domicelj. Pred polno dvorano je na kitari izvajal svoja dela, ki so med mladimi Kočevci požela vrhano mero aplavza, saj je umetnik s svojim izvajanjem dokazal, da sodi v sam vrh kitaristov. (Foto: Jure Podržaj)

PEVKE ZA POSOČJE — Pevke noneta Rog iz Željne pri Kočevju so pred kratkim priredile dva koncerta, izkupiček pa so takoj poslale kot pomoč Posočju, ki ga je prizadel potres. (Foto: Primc)

Drobne iz Kočevja

KNJIGE PRIŠLE — Poverjeniki Prešernove družbe so članom razdelili letošnjo zbirko knjig te družbe. Razen koledarja so člani prejeli še tri leposlovne knjige in knjigo s strokovnimi napotki za delo s pletilko, kvačko in iglo. V kočevski občini je vsega samo 8 poverjenikov, od tega eden na gimnaziji, 4 na osnovnih šolah in 3 v podjetjih, kar je očitno premalo.

sledi globok in otočen vzdih: "Kam bomo pa sedaj šli? Ceprav so rezervacije drage, so vzdih veliko bolj globoki, kot so bili pri podražitvi kruha."

SPET DAROVALI KRI — Od 20. do 22. decembra so kočevski krvo-dajalci spet dajali kri. Odziv je bil precejšen, saj prvi dan krvodajalci tudi po več ur niso prišli na vrsto.

KAJ JE TISKOVINA? — Storitve poštenega prometa so se precej spremenile. Tako na primer ne bo v bodoče več veljala za tiskovino pošiljka, ki ne bo tiskana v tiskarnah. Vse pošiljke okrožnic, vabil in podobno, ki bodo razmnožene na ciklostil ali kako drugače ali samo kopirane s pisalnim strojem, bo treba frankirati kot pismo in ne kot tiskovino. Verjemo bo PTT občane s tem še podrobneje seznanila.

VZDIHLJAJI — Vzdihamo kar naprej, največkrat samo iz navade. Če pride do podražitev, je tu že vzdih: "Kako bomo pa živeli?" Kljub temu so trgovine nabito polne. Ljudje kupujejo vseprek, tudi tisto, česar ne potrebujejo. "Če je kupila sosed, zakaj ne bi še jaz?" si mislijo. V Kočevju se je pričela tudi hajka za rezervacijami za silvestrovanja. Ker je že vse oddano,

— Kaj praviš, da kar 21 tozdov, ki so podpisali samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti za letos, doslej ni plačalo še nič? Krajevne skupnosti, odpustite jim, saj ne vedo, kaj delajo.

REŠETO

Revija zborov in odličja za dan JLA

Dragu Grilu zlata plaketa – Priznanja strelcem – Odlikovanja občanom – Ustanovljena mladinska VDV brigada

Letošnje praznovanje dneva JLA je bilo v Kočevju zelo svečano, saj je bilo združeno z revijo pevskih zborov iz različnih krajev Slovenije. O pomenu praznika je spregovoril predsednik občinske organizacije ZRVS Janko Novak. Ob tej priložnosti so bila prebrana tudi napredovanja in pohvale ter podeljena priznanja in odlikovanja občanom, vojakom in rezervnim vojaškim starešinam. Prejeli so jih:

POHVALE komandanta teritorialne obrambe dolenske pokrajine: Jože Selan, Jože Primc, Feliks Vidmar in Ivan Planinc.

NAGRADNE ZNACKE vzgojnega središča za mladince in študente: Zlatko Ficko in Lado Orel.

BRONASTE PLAKETE: ZSMS Kočevje-MDB „Suhá Krajina 76“, Pionirska organizacija „Ljubo Šerčar“ osnovna šola Kočevje. Posestvo Snežnik – Kočevska reka in krajevna skupnost Vas-Fara.

SREBRNE PLAKETE: Garnizija JLA Ribnica, osnovna šola Stara cerkev.

ZLATA PLAKETA: Drago Gril, Kočevje.

PRIZNANJE: taborniški odred „Svobodni gozdovi“, Kočevje.

PRIZNANJA ZA USPEHE PRI STRELJANJU s puško in pištolo: Stane Remžgar, Kočevje; Dušan Hočev, Kočevje; Franc Cimprič, Vas-Fara; Slavko Ferbežar, Osilnica, in Alojz Pantar, Draga.

NAPREDOVALI SO:

V ČIN REZERVNEGA RAZVODNIKA: Andrej Debeljak, Herman Bunderla, Alojz Gumzej, Zeljko Rački in Lado Kordiš.

V ČIN REZERVNEGA DESEKTARJA: Franc Majcen, Božidar Novak, Drago Piršič, Anton Rus, Boris Zupančič in Pavel Žagar.

V ČIN MLAJŠEGA REZERVNEGA VODNIKA: Ervin Ahac, Anton Boben, Vladimir Hajdinjak, Alojz Hočevar, Janez Hočevar, Milan Jarc, Branko Kocjan, Franc Krajc, Franc Lužar, Ivan Mavrin, Miroslav Maršič, Ivan Planinc, Stanko Planinc, Ivan Tratnik, Marjan Vidmar, Jože Zajc.

V ČIN REZERVNEGA VODNIKA I. RAZREDA: Alojz Bobnar, Janez Jalovec, Mirko Kavran, Ivan Poje, Jože Veselič, Vladimir Janež.

30 LET AMD – V Kočevju so pred kratkim svečano proslavili 30 let domačega AMD. Ob tej priložnosti je gimnazijski pevski zbor ob spremljavi harmonikarjev glasbene šole izvedel Koroško suito, ki jo je iz koroških ljudskih pesmi priredil profesor Miloš Humek. AMD je pevski zbor, ki sodeluje na mnogih proslavah, ob tej priložnosti nagradil s 4.500 din. (Foto: Primc)

Vladimir Bizjak, Stane Kovačec, Pavel Kralj in Anton Vidovol.

V ČIN REZERVNEGA VIŠJEGA VODNIKA: Hinko Kuzma, Ludvik Novak, Ludvik Recek, Jože Škulj, Viktor Gričar in Stanislav Janežič.

V ČIN REZERVNEGA VIŠJEGA VODNIKA I. RAZREDA: Jože Pavlovič.

V ČIN REZERVNEGA PODPOROČNIKA: Franc Furlan, Franc Gornik, Alojz Šega in Stanko Šuštarčič.

V ČIN REZERVNEGA POROČNIKA: Peter Artač, Franc Cimprič, Andjelko Herljevič, Ivan Mihelič in Anton Vovko.

V ČIN REZERVNEGA KAPE-TANA: Filip Hodnik, Franc Korelec, Marjan Kosten, Peter Šobar, Pavle Oven, Božidar Tomič in Janez Zgonec.

RED ZASLUG ZA NAROD – Visoko delovno odlikovanje red zaslug za narod s srebrno zvezdo je prejela tudi Julka Hering iz Kočevja. (Foto: Primc)

V ČIN REZERVNEGA KAPE-TANA I. RAZREDA: Miro Hegler, Anton Krevs, Avgust Kuhar, Alojz Levstik, Janez Oven, Alojz Petek, Jože Primc, Danijel Škulj, Peter Šubič, Vladimir Turk in Vinko Zajc.

V ČIN REZERVNEGA VOJAŠKEGA USLUZBENCA IX. RAZREDA JE NAPREDOVAL: Franc Osvald.

Ob 35-letnici vstaje jugoslovanskih narodov so izredno napredovali:

V VODNIKA I. RAZREDA: Maks Vovk.

V VIŠJEGA VODNIKA I. RAZREDA: Konrad Papež, Srečko Turk in Aleksander Viličič.

V ČIN REZERVNEGA USLUZBENCA IV. RAZREDA: Alojz Henigman.

V ČIN REZERVNEGA KAPE-TANA: Ančka Klun, Anton Turk.

V ČIN REZERVNEGA KAPE-TANA I. RAZREDA: Peter Juvan in Milan Opačič.

V ČIN REZERVNEGA POLKOVNIKA VETERINARSKE SLUŽBE: Andrej Klun.

ODLIKOVAL JIH JE PREDSEDNIK TITO

Ob tej priložnosti so bila podeljena tudi delovna in vojaška odlikovanja. Doblili so jih:

RED ZA HRABROST: Rudi Oberstar, Koprivnik.

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM: Franc Kaplan, Struge; Rezka Lavrič, Kočevje; Ivan Marinč, Koprivnik; Jože Oberstar, Koprivnik; in Franc Ogrinc, Struge.

RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO: Pepca Arko, Kočevje; Mara Batis, Kočevje; Irena Boc, Kočevje; Marija Gazvoda, Kočevje; Julka Hering, Kočevje; Franc Ješelnik, Stari kot; Marija Kersnič, Kočevje; Karel Levstik, Kočevje; Rado Meglič, Kočevje; Filip Malnar, Kočevje; Martina Ožbolt, Kočevje; Režka Ožura, Kočevje; Marija Perko, Lož; Miha Putrih, Kočevje; Mirko Ruš, Kočevje; Klemen Štimac, Kočevje; in Miha Zajimec, Kočevje.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM: Jože Ferbežar, Kočevje, in Anton Novak, Kočevje.

RED ZA VOJAŠKE ZASLUGE S SREBRNIMI MEČI: Jože Polovič, Kočevje.

MEDALJO ZA HRABROST: Jože Ožbolt, Kočevje; Mirko Ruš, Kočevje; Alojz Tekavec, Kočevje.

IZ KS KOČEVJE

PROSTORE UREJAJO – Krajevna skupnost je dobila še dve sobi v isti stavbi, ki ju zdaj urejajo. Že po novem letu se bodo predvidoma vanje vselili SIS za komunalno dejavnost, odbor za ljudsko obrambo in še nekatere dejavnosti.

DARILA STAREJŠIM

Krajevna skupnost Kočevje je tudi letos za novo leto obdarila nad 75 let stare občane, ki jih je 140. Vsak je dobil darilo, vredno okoli 145 din. Svoje člane, stare nad 80 let, je obdarilo tudi društvo upokojencev, medtem ko so bili nečlani zajeti pri obdaritvi krajevne skupnosti.

MEDALJO ZASLUG ZA NAROD: Alojz Erjavec, Mahovnik; Lucija Mayer, Kočevje; Antonija Vidmar, Kočevje.

MEDALJO ZA VOJAŠKE ZASLUGE: Anton Benčina, Kočevje; Branko Cilenšek, Kočevje; Darko Čop, Kočevje; Janez Hočevar, Stara cerkev; Stanislav Ivanc, Kočevje; Avgust Kuhar, Kočevje; Alojz Levstik, Kočevje; Marjan Mrvar, Kočevje; Miha Papič, Kočevje; Josip Senčič, Kočevje; Konrad Šalehar, Šalka vas; Daniel Škulj, Breg; Franc Tekavec, Kočevje; Franc Turk, Kočevje; Jože Turk, Kočevje, in Janez Zlindra, Kočevje.

MEDALJA ZA VOJAŠKE VRLINE: Marko Antunovič, Onek; Božidar Arko, Kočevje; Djuro Bilbija, Onek; Zvonko Česnik, Onek; Drago Ilišin, Stara Brezje; Milanko Marčetič, Zeljne-Rog-Trnovec, in Jadran Šobar, Kočevje.

ZLATA PLAKETA – Za uspešno sodelovanje z občinsko organizacijo ZRVS Kočevje je bilo ob dnevu JLA podeljenih več plaket in priznanj. Najvišjo, zlato plaketo je dobil Drago Gril (na fotografiji desno). (Foto: Primc)

Na vrsti je zajetje v Podstenah

Čimprej zbrati denar za drugo fazo vodovoda, sicer nam lahko zmanjka pitne vode – delu in načrtih vodovodarjev

Novi vodovod Izber-Ribnica, ki so ga odprli pred kratkim, daje okoli 70 l vode v sekundi, kar je trenutno dovolj, vendar je treba misliti naprej. V Ribnici in Kočevju načrtujejo nove gradnje stanovanj in obratov, ki bodo potrebovali vodo, razen tega bodo dobile vodovod še nekatere vasi, ki ga zdaj nimajo.

Zato se bo treba takoj odločiti za gradnjo druge faze, se pravi vodovoda iz Podsten do Izberja. Načrt je izdelan in zemljišče za zajetje že odkupljeno, zbrati pa je treba še potrebni denar. Med drugim računajo, da bo pri gradnji spet pomagala JLA, ki je bila uspešna že pri gradnji vodovoda Izber-Ribnica. Tu so vojaki izkopali 720 tekočih metrov kanala za cevi, zasuli pa 900 m kanala. Delo je bilo težko, saj so morali kopati jarek v kamen, pri tem pa jim je nagajalo še slabo vreme. Za prizadevno delo so dobili pripadniki JLA iz ribniške enote posebno priznanje Hydrovoda.

V zadnjih petih letih je dobilo na območju občin Ribnica in Kočevje vodovode 16 vasi. Na vodovodno omrežje so bila priključena tudi nova zazidalna območja. Skupno je bilo položanih 45 km vodovoda.

obnovljenih pa 5 km vodovoda. Zgrajenih je bilo 6 manjših zajetij. Izdelani so tudi načrti za 2. in 3. fazo območnega vodovoda Podstena-Ribnica-Kočevje, za vodovod v Loškem potoku in Strugah. Izdelujejo pa še načrte za Poljansko in Dragarsko dolino ter območja Mozlja, Stalcarjev in Banje Lokca. Nove načrte bo morala zdaj urediti predvsem SIS za vodno preskrbo občin Ribnice in Kočevja, ki bo začela delati z novim letom.

SMREČIC NI BILO

Prebivalci Kočevja se vedno bolj zavedajo, da koristijo naravi tudi, če za noveletne praznike uporabljajo namesto naravnih umetne noveletne jelke oziroma smrečice. Žal pa so jih tistih nekaj, ki so jih imele, prodajalne hitro prodane. Tako so se občani spet morali odločiti za prave. Upamo, da bo trgovina vsaj prihodnje leto bolje založena z umetnimi jelkami.

ČESTITKE

Vsem dopisnikom, bralcem in ostalim sodelavcem želi urednik vaše strani zdravo, srečno in uspešno novo leto 1977 v upanju, da bomo tudi v bodoče dobro sodelovali.

J. PRIMC

Kotiček pobratenih Odprli gledališče

V Boljuncu, ki je eno največjih naselij v občini Dolina pri Trstu, so 19. decembra odprli novo gledališče, ki ima 250 sedežev. Otvoritve so se udeležili tudi predstavniki pobratene občine Kočevje.

Gledališče nosi ime našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Zgradila ga je krajevna slovenska občinska uprava, namenjen pa je kulturnim potrebam tega območja. Gledališče je odprl dolinski župan Edvin Svab, ki je ob tej priložnosti spregovoril tudi o pomenu tega gledališča.

Novo gledališče je hkrati z zgrajeno športno dvorano in velikim spomeniškim parkom prvi del bodočega kulturnega in rekreacijskega središča dolinske občine.

PLAKETA JLA – Svečanosti ob otvoritvi vodovoda Izber-Ribnica so se udeležili predstavniki občin Kočevje in Ribnica ter JLA. Ob tej priložnosti je direktor Hydrovoda Anton Andoljšek podelil enoti JLA iz Ribnice plaketo kot priznanje za pomoč JLA pri gradnji tega vodovoda. (Foto: D. Mohar)

Predstavljamo vam KS Stara cerkev

V načrtu do leta 1980 še trgovina, otroški vrtec, kopalnice na Rinzi, rekreacijsko igrišče, stanovanja za učitelje, kanalizacija in drugo

Krajevna skupnost (KS) Stara cerkev je bila ustanovljena leta 1960. Obsega 11 vasi oziroma okoli 2.300 krajanov. Na območju Kočevja in okolice je zaposlenih 711 krajanov.

Na območju KS delujejo naslednje organizacije in društva: Socialistična zveza, Zveza komunistov, Zveza mladine, Zveza borcev NOB, Rdeči križ, Zveza rezervnih oficijev, dve prostovoljni gasilski društvi (Stara cerkev in Ložine), strelska družina, pionirski odred in Društvo prijateljev mladine. Pri KS delujejo še: odbor narodne obrambe in civilna zaščita, pododbor upokojencev, scija Društva invalidov in 8 vaških odborov.

Krajevno skupnost so od vsega začetka spremljale težave, ker ni bilo denarja. Prva večja akcija je bila izgradnja vodovoda Gorenje-Konca vasi. Nato

so napeljali vodovod še v vse tri Ložine, Koblarje, Mrtvice in Breg. Vodovod je dolg skupno 6.900 m.

Leta 1973 so pričeli asfaltirati ceste. Prva je bila na vrsti Stara cerkev, nato Gorenje (samo skozi vas), Koblarji (v dolžini 500 m) ter vsa Mlaka in novi Breg. Sedaj je na vrsti asfaltiranje v Slovenski vasi in Konca vasi. Uredili so še avtobusni postaji v Koblarjih in Stari cerkvi, obnovili dva mostova v Ložinah, uredili kanalizacijo v Gorenju, Stari cerkvi in delno v Slovenski vasi.

Urejevali so tudi električno napeljavo za Koblarje, Mlako,

Staro cerkev in Konca vas. Obnovili so osnovno šolo in kulturni dom. Uredili so pokopališče in nabavili pogrebno opremo.

Posodobili so hleve na Mlaki in v Slovenski vasi. Sedaj gradijo med Staro cerkvijo in Koblarji farmo za 250 krav molznic, katere investitor je ZKGP-tozd Govedoreja.

Za vaške potrebe so zgradili prostor za sestanke na Mlaki. Pod streho je tudi dom v Koblarjih. Lep gasilski dom so dobili še v Ložinah, krajani Stare cerkve pa so svojega obnovili in povečali.

Pri gradnji vodovoda so vsa dela opravili prostovoljno krajanji sami. Veliko je bilo narejenega s pomočjo KS in občine Ko-

čevje. Svoj delež je prispevalo tudi ZKGP.

Na območju krajevne skupnosti Stara cerkev je bilo zgraje-

nih okoli 115 stanovanjskih hiš. Kljub težavam je torej KS Stara cerkev v preteklem obdobju dosegla lepe uspehe. Njen predsednik Jože Furlan nam je na kratko povedal o načrtih do leta 1980 naslednje:

V načrtu imamo še marsikaj. Omenim naj le nekaj večjih nalog iz našega srednjeročnega načrta. Te so: obnova javne razsvetljave; dokončno asfaltiranje cest in naselij, se pravi v Gorenju, Koblarjih, Ložinah in v preostalem delu Brega; ureditev kanalizacije v Stari cerkvi, ureditev pokopališča in izgradnja mlariške vežice, z orodjarno gradnja štirih stanovanj za prostovoljne delavce iz solidarnostnega sklada in sklada za šolstvo, asfaltiranje rekreacijskega igrišča; gradnja nove trgovine in gradnja vrta. V načrtu imamo še izgradnjo kopalnice na Rinzi v Slovenski vasi.

PRIZADEVNI TUDI GOLOBARJI – Občani z območja Stare cerkve prizadevno sodelujejo tudi z nekaterimi organizacijami in društvi, ki imajo sedež v Kočevju. Tako ima kočevsko društvo za vzgojo in varstvo ptic zelo veliko članov prav v Stari cerkvi. (Foto: Primc)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 30. decembra – Branimir
Petek, 31. decembra – Silvester
Sobota, 1. januarja – Novo leto
Nedelja, 2. januarja – Izток
Ponedeljek, 3. januarja – Slavo
Torek, 4. januarja – Angela
Sreda, 5. januarja – Šimen
Četrtek, 6. januarja – Mojmir

LUNINE MENE

5. januarja
ob 13.10 uri – ščip

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISČEMO DOBRO ZENSKO, ki bi pomagala v gospodinjstvu in delala družbo starejši osebi. Nudimo vso oskrbo in plačilo po dogovoru. Pišite na naslov: dr. Janez Kalan, 64000 Kranj, Bertoncjeva 63.

SLUŽBO IŠČE

ISČEM KAKRŠNOKOLI ZAPOSILEV, kjer bi lahko nadaljeval šolanje. Imam končano gimnazijo z diplomom in 5 mesecev prakse v administraciji. Naslov v upravi lista (3692/76).

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo. Cesta herojev 33/a, Novo mesto.
OPREMLJENO SOBO v okolici Novega mesta iščeta dva brata. Naslov v upravi lista (3713/76).
PRODAM TRISOBNO komforno stanovanje v centru Novega mesta. Vseljivo takoj. Informacije in dogovor: N. Levičnik, Zagreb, Milke Trnine 4, telefon (041) 515-448.

ISČEM OPREMLJENO, po možnosti centralno ogrevano sobo za dve osebi v Novem mestu. Zvonka Mrgole, Telče 19, Tržišče.

Motorna vozila

PRODAM NSU 1200, letnik 1971, registriran do oktobra, in novo motorno žago Hraupswarno. Naslov v upravi lista (3684/76).
PRODAM FIAT 750, letnik 1969, v vozni stanju. Nad milini 57.
PRODAM mini cooper 850. Naslov v upravi lista (3705/76).
PRODAM traktor Same Delfino 35, letnik 1975, na štiri pogone, in enosono traktorsko prikolico s prekuknikom. Ogleđ vsak dan. Alojzij Dolensek, Drušče 16, 68295 Tržišče.

PRODAM traktor 40 KS. Naslov v upravi lista (3719/76).
PRODAM avto Diano 6, letnik 1970, Naslov v upravi lista (3722/76).

PRODAM NSU 1000 C, letnik 1971, registriran do decembra 1977. Franc Česnovar, Mali Koren, Raka.
PRODAM FIAT 124 S. Ivanetič Martin, Mirana Jarca 15, Novo mesto, telefon 22-348 ali v službi AMZS Otočec.

RENAULT 4, september 1973, 42.000 km, registriran do septembra 1977, prodam. Vrhovčeva 9, Novo mesto.

PRODAM malo karambolirano zastavo 750, letnik 1970, cena po dogovoru. Franci Kerin, Vel. Brusnice 20 a.

SPACKA, novejši letnik, karamboliran, prodam, Šentjernej 55 ali po telefonu 85-341.

PRODAM fiat 750 -- luxe, letnik 1972. Poizve se pri Ivanu Peršetu, Družinska yas 14.

PRODAM R6, letnik 1971, in fiat 1300, letnik 1968. Informacije ob delavnih po telefonu: 21-569.

PRODAM

PRODAM KOSILNICO BCS dizel, eno leto rabljeno na mali kmetiji. Naslov v upravi lista (3687/76).
PRODAM enosono traktorsko kiper prikolico (3 tone), elektro motor 7,5 KS s kablom na vozičku in hrastove stebričke za vinograd. Zefran, Gornja vas 23, Novo mesto.

KINIO

KOSTANJEVICA – od 1. 1. 1977 začasno zaprto.
NOVO MESTO – KINO KRKA: 30. in 31. 12. angleški barvni film Diamanti so večni. Od 1. do 3. 1. 1977 ameriški barvni film Eldorado. Od 4. do 6. 1. angleški barvni film Klanov dosje.
RIBNICA: od 31. 12. do 2. 1. italijanski barvni film Dekameron.
SEVNICA: 1. in 2. 1. ameriški film Šola za poročene. 5. 1. italijanski film Lov za plenom.
TREBNJE: 1. in 2. 1. italijanski barvni erotični film Tisoč in ena noč. 8. in 9. 1. ameriški barvni akcijski film „99 odstotkov mrtev.“

DVA MESECA STARE PIŠČANCE lahko naročite takoj pri Levstik. Na naslov Milena Drašler, Podgora 5, Straža 68351.

VAS RADIATOR boste brez truda in hitro očistili prahu. Prah zadržuje toploto, izgoravanje pa onesnažuje zrak v prostorih. Ščetko vam pošljemo po pošti, če nakažete 50,00 din. Obnavljamo tudi vse ščetke za loščilce in sesalce prahu. Izdelujemo tudi vse ostale ščetke po vzorcu in črtežu. Naročniki DL imajo 10% popusta. Ščetkarstvo Armieč, Tržaška 52, Ljubljana.

PREKLICI

UDOVČ JOŽE, GORNJA TEŽKA VODA 8, Stopiče, prepovedujem strankam, naj ne kupujejo kakršnihkoli stvari od Udovčevih Ivanov iz Zajčjega vrha 20, ker ni upravičen, da bi prodajal sam. Kdor tega ne bo upošteval, bo moral stvari vrniti.
SALOPEK MIRO, Dol. Polje, Straža, preklicujem neresničnost in žalitev članov družine MADŽAREVIC in Mirjane TOMIČ iz Dol. Polja.

ČESTITKE

MARJANI KLANČAR iz Zaloga za 18. rojstni dan iskreno čestitajo mama, oče in brat Zdenko.

ZA ZAUPANA NAROČILA V LETU 1976 SE VSEM STRANKAM ZAHVALJUJEM IN ZELIM SREČNO NOVO LETO 1977. SLAVKO SEDEVČIČ, LJUBLJANA, TIŠOVA 180, TELEFON 20-487. ZA NADALJNA NAROČILA SE PRIPOROČAM. VSE ŽELJE IN POTREBE SPREJEMA ZASTOPNIK IGNAČ PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO, TELEFON 71-776.

MILENI ŠVAJGER-VESELIC za uspešno opravljen diplom na ekonomski fakulteti čestitajo: moki Jože s sinčkom Markom, oče in mati, sestre Irena in Jožica z družinami ter Nada. Čestitkam se pridružujejo tudi stara mana iz Šipka in družini Veselič in Pencar.

VSEM DELOVNIM LJUDM želi srečno novo leto 1977 Parket plastika, Vinko Novak, Lebanova 37, Novo mesto.

POSEST

V SREDIŠČU Novega mesta prodam hišo z dobro vpeljano gostilno. Naslov: Greta Vrhovnik, Novo mesto, Dilančeva 7.

PRODAM stanovanjsko hišo, primerno tudi za vikend, na Uršnih selih. Informacije pri Doblehar Francu, Hudo 1, Novo mesto.

PRODAM novo hišo v Trebnjem v 4. fazi gradnje. Dolenjske Toplice 66.

PRODAM enodružinsko hišo z vrtom na Vinici pri Črnomlju. Jurija Pogorelec, Ljubljana, Kržečeva 4.

PO UGODNI ceni prodam nišo v okolici Krškega. Naslov v upravi lista (3700/76).

UGODNO PRODAM VEČJO stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem v Mokronogu. Vseljiva takoj. Informacije pri Slavku Štihu, Smihel 34, Novo mesto, telefon 22-862.

VEČJO KMETIJO na Dolih pri Litiji oddam v lastništvo osebi, ki ima veselje in smisel za kmetijstvo. Kmetija ima 15 ha obdelovalne zemlje in 20 ha gozda. Pogoj: preživljati eno osebo. Interesenti naj pokličejo telefon 061-819-076.

PRODAM NEDOGRAJENO HIŠO pri Krškem, ob glavni cesti, ter 20 arov vinograda – nov nasad (plantaža). Na račun vzamem tudi boljši osebni avto. Informacije na telefon 041-254-319.

DVOSTANOVANJSKO HIŠO, zgrajeno do 3. faze z dokončanim coklom, na 1600 m² zemlje z vso dokumentacijo, prodam v Ribnici. Informacije na telefon 061-76-659.

PO UGODNI ceni prodam 7 arov vinograda v Golobinju pri Mirni peči. Lepa sončna lega, dostop možen z avtomobilom. Interesenti naj se zgleda na naslov: Alojzija Štih, Cesta 24. junija 28, Črnuče pri Ljubljani.

POVRATNIKI! Prodajmo lepo gradbeno parcelo (22 arov) v Veniškah – Leskovec pri Krškem. Pojasnila dobite pri sosedu parcela Albinu Picu, šoferju, Veniše, Leskovec ali pa pri Romani Osterman, Rozmanova ul. 11/I, 61000 Ljubljana.

PRODAM HIŠO v dobrem stanju in manjše posestvo na Lovčici pri Metliki. Interesenti naj se zgledajo pri Janezu Videtiču, Bereča vas 32, Suhor.

PRODAM ALI ZAMENJAM dobro ohranjeno enodružinsko hišo z manjšim gospodarskim poslopjem, vrtom in nekaj orme zemlje blizu Cateških Toplic. Pojasnila daje: A. V. Kubed 9, Slov. Gradisce, Koper.

PRODAM dvosobno komforno stanovanje v Novem mestu. Naslov na upravi Dolenjskega lista (3727/76).

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega dragega sinčka in bratca

BOJANA IGLIČA iz Čelevca

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom in znancem, ki ste našega dragega sinčka pospremili na njegovi zadnji poti in zasuli njegov prerani grobek s cvetjem. Posebna zahvala sindikalni organizaciji IMV in avtoparku, ter tov. Janku Badovincu in Martinu Buliču za vso izkazano pomoč.

Zalujoči: ata in mama, bratca in drugo sorodstvo.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, atka, brata, strica, starega ata in tasta

RAFAELA KAVŠKA upokojenca PTT iz Trebnjega

ki je mnogo prezgodaj zatisnil oči po dolgi bolezn, se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter izrečena sožalja. Posebna zahvala PTT Novo mesto, Gospodarskemu razstavišču iz Ljubljane, OOS Trimo Trebnje, ZB Trebnje, društvu upokojenec Trebnje, pevcem, in župniku za opravljeni obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Njegovi neotolajljivi: žena Minka, sin Božo, hčerka Mira z družino ter drugo sorodstvo.

Namesto nagrobnega venca po pok. Mariji Gal iz Novega mesta poklanja naša organizacija 500,00 din v sklad za nabavo novih medicinskih instrumentov v Novem mestu. Osnovna organizacija ZGNS.

Namesto venca na grob pok. Vladušii Klemencič darujeta v sklad za drage medicinske instrumente tov. dr. Erna Primožič 500 din in Lojzka Potrč 300 din. – Prisrčna hvala! Občinski odbor RK Novo mesto.

ZAHVALA

Ob težki in mučni bolezn nas je v 64. letu starosti za vedno zapustil naš ljubljani mož, očka, stari očka, brat in stric

FRANC PUST

iz Gor. Globodola 24

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in nam pomagali v težkih in bolečih trenutkih, darovali vence in cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili k mnogo preranemu počitku. Zahvaljujemo se dr. Villanovi, sestri Mariji iz Trebnjega, zdravniškemu in srednjemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto za ves njihov trud in prizadevanje. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom za vso pomoč. Zahvaljujemo se župniku za opravljeni obred in vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Slavka, sinovi France, Lojze, Stane, hčerke Jožica, Marija in Jelka z družinami.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, pradedka, brata in strica

GREGORJA KRENA

iz Drganjih sel 33

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v času njegove bolezn in smrti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje, pevskemu zboru Gorjanci iz Straže, govornikoma Albinu Povšetu in Ivanu Virantu za poslovilne besede. Posebna zahvala župniku za opravljeni obred, sosedom za pomoč in vsem, ki ste nam izrekli sožalje. Se enkrat vsem najlepša hvala.

Zalujoči: žena Francka, sinova Dore z družino in Jože, hčerke, Kristina, Anica, Fanika z družinami, Vida z možem in Olga ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in tete

MARIJE GLUHAK

Slogonsko 40, Kapele

V nemožnosti, da se vsakemu posebej zahvalimo za izrečena sožalja, se na ta način zahvalimo vsem, ki so našo drago mamo, staro mamo in teto spremili na večno počivališče. Zahvaljujemo se vsem sosedom, posebej pa družini Požarjevi po domače Bblovinima za vso izkazano pomoč.

Zalujoči: hčerka Micka z družino, sin Lojze in vsi sorodniki.

ZAHVALA

V cvetu mladosti nas je zapustil ljubi sin in brat.

JANEZ NADLER

iz Hrovače 47

Iskrena zahvala vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se podjetju Riko za venec. Zahvaljujemo se vratarju Inles Ribnica za venec in denarno pomoč, dekanu pa za opravljeni obred.

Zalujoči: mama in sestra Marija

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče in stari oče

JANEZ KELHAR

iz Vel. Kamna pri Koprivnici

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih nesebično pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnika spremili na zadnji poti.

Hvala organizaciji ZB Senovo ter še posebej govornikoma Radu Kozoletu in Francu Mirtu za iskrene poslovilne besede, gasilskemu društvu Veliki kamen za spremstvo in pevskemu društvu, župniku pa zahvala za opravljeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: sinova Ivan in Matko z družino, hčerke Pepca, Rezka, Nežka in Lojzka z družino in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubiša.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ivan Zoran (namestnik glavnega in odgovornega urednika), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jožica Teppey in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva v naprej – Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 89 din, 1 cm na določeni strani 119 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 178 din. Vsak mali oglas do 10 besed 39 din, vsaka nadaljnja beseda 3 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 8 od 15. 10. 1976. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p.p. 33, telefon: (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon (068) 23-611. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

SREČNO

želi svojim kupcem,
poslovnim prijateljem
in vsem bralcem
Dolenjskega lista

Mercator

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 30. DECEMBRA: 8.00 TV v šoli (Zg) - 9.00 TV v šoli (do 10.05) (Bg) - 14.00 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 14.40 Šolska TV: O konferenci neuvrščenih v Colombu, ponovitev (Lj) - 15.20 Smučarski skoki, barvni posnetek iz Obersdorfa (Lj) - 17.10 Mala čebelica, barvna oddaja (Lj) - 17.25 Jole, Jole, mladinska nadaljevanka TV Titograd (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Mozaik (Lj) - 18.15 Večni potepuh, film (Lj) - 19.05 Barvne risanke (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 B. Ijevski: Pot v prihodnost, barvna nadaljevanka TV Skopje (Lj) - 20.55 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.05 Cas, ki živi (Lj) - 21.35 Glasbeni magazin (Lj) - 22.05 TV dnevnik (Lj)

PETEK, 31. DECEMBRA: 17.00 Koliko si stara, lutka (Lj) - 17.20 Carovni čar, barvni otroški film (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Tih odmevi zimskih noči, barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Planina Tara, barvna oddaja iz cikla Narodni parki (Lj) - 19.10 Barvne risanke (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Novoletni spored (Lj)

SOBOTA, 1. JANUARJA 1977: 9.00 Čestitka in poročila (Lj) - 9.05 Risanke (Lj) - 9.20 Zverinice iz Rezije, barvna oddaja (Lj) - 9.40 medved, barvni film (Lj) - 10.40 625 (Lj) - 11.10 Iz novoletnega sporeda JRT (Lj) - 12.10 Poročila (Lj) - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, barvni prenos (EVR) - 13.30 Garmisch: Smučarski skoki, barvni prenos (EVR) - 15.30 Iz novoletnega sporeda (Lj) - 17.05 Poročila (Lj) - 17.10 Nekoč je bil Hollywood, celovečerni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Alfredove nezdode, barvni film (Lj) - 21.30 Virtuozni narodne glasbe, oddaja TV Beograd (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj) - 22.15 Ob koncu leta, oddaja TV Zagreb (do pribl. 23.15)

NEDELJA, 2. JANUARJA: 8.35 Poročila (Lj) - 8.40 Slovenski očetje poje narodne pesmi, barvna oddaja (Lj) - 9.10 A. Dikič: Salaš v malem ritu, barvna nad. TV Beograd (Lj) - 10.05 Sejajci plevla v pravilni deželi, barvni film (Lj) - 11.25 Madžarske operete, oddaja TV Novi Sad (Lj) - 11.55 Mozaik - 12.00 Kmetijska oddaja (Sarajevo) - 13.00 Poročila (Lj) - 13.05 Hruške gor, hruške dol, barvna lutkovna oddaja (Lj) - 13.55 Risanka (Lj) - 14.05 Novoletni ples, barvna oddaja (Lj) - 15.40 Okrogli svet (Lj) - 15.55 Pika nogavička, barvni film (Lj) - 17.40 TV žetnik, barvna oddaja (Lj) - 18.20 Poročila (Lj) - 18.25 W. Holtby: Siva obala, barvna nadaljevanka (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00

Užiška republika, barvna oddaja TV Beograd (Lj) - 21.00 V razpoloženju, barvna oddaja TV Zagreb (Lj) - 21.30 Zgodba o zlatu, dokumentarna oddaja (Lj) - 22.00 Sedem mladih, barvna oddaja TV Beograd (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 3. JANUARJA: 8.10 Poročila (Lj) - 8.15 TV trim test - ponovitev barvne oddaje (Lj) - 9.05 Za dobro jutro: Revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju, barvna oddaja (Lj) - 9.50 Risanka (Lj) - 10.00 M. Achard: Hočete igrati z mano, mladinska igra (Lj) - 11.20 Okus po medu, barvni dokumentarni film (Lj) - 11.35 Avanture z Blasiusom, barvni film (Lj) - 12.55 Poročila (do 13.00) (Lj) - 14.00 Mini show Gordane Jovanović, barvna oddaja TV Sarajevo (Lj) - 14.30 Narodne pesmi in plesi Crne gore, barvna oddaja TV Titograd (Lj) - 14.50 TV Skopje za novo leto (Lj) - 15.40 Vrtec na obisku: Naše lutke, barvna oddaja (Lj) - 15.50 Skrivnosti morskih globin, barvna oddaja (Lj) - 16.15 Tega nismo obravnavali, barvni film (Lj) - 17.50 Mozaik (Lj) - 17.55 Poročila (Lj) - 18.00 Sport v letu 1976 (Zagreb) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 P. Božič: Barakarji, barvna TV drama (Lj) - 21.10 Kulturne diagonale (Lj) - 21.55 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 4. JANUARJA: 10.00 TV v šoli (Beograd) - 12.00 TV v šoli: Mister M, Rojstni kraj Lestičevih, Ali ste vedeli (do 12.40) (Zagreb) - 15.05 Smučarski skoki, barvni posnetek iz Innsbrucka (Lj) - 17.05 Zverinice iz Rezije, barvna oddaja (Lj) - 17.25 Debelinko, serijski film (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Glasbena oddaja drugih TV centrov (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Po sledih napredka (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Diagonale (Lj) - 20.30 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.35 H. de Balzac: Blisc in beda kurtizan, barvna nad. (Lj) - 21.35 A. Berg: Wozzek, 1. del, barvna oddaja (Lj) - 22.35 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 5. JANUARJA: 10.00 TV v šoli (Beograd) - 12.00 TV v šoli: Mister M, Zemlja, Ali ste vedeli (do 12.40) (Zagreb) 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 15.00) (Zagreb) - 17.10 Otroška oddaja (Lj) - 17.25 Italijanski muzeji, barvna dokumentarna oddaja (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Od zore do mraka: Na belem poligonu (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Pogovori o glasbi: Splošna vednost o glasbeni umetnosti (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Veliki diktator (Lj) - 22.05 Propagandna oddaja (Lj) - 22.10 Včeraj, danes, jutri: Povratek na rob kraterja (Lj) - 22.40 TV dnevnik (Lj)

ZAHVALA

Ob tragični smrti mojega moža in sina

VIKTORJA ERBEŽNIKA

iz Gorenjega Polja

se iskreno zahvaljujeva vsem, ki so nama izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujeva sosedom, godbi podjetja Novoles in pevskemu zboru „Maks Henigman“, kaplanu za opravljeni obred in vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija in mati

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem za izrečeno iskreno sočustvanje ob izgubi naše mame, stare mame, prababice

KATARINE ROŠTOHAR

Posebna hvala zdravniku iz Planine pri Sevnici, ki je bil vedno pripravljen olajšati trpljenje v boleznih, kakor tudi doktorju Pesjaku - šefu zdravstvenega doma iz Sevnice za poslovilne besede, enako vaščanu Janku Baumanu ter župniku in godbi na pihala iz Celuloze. Posebna hvala sosedom, ki so priskočili na pomoč ob zadnji uri naše mame.

Žalujoči: sinovi Maks, Sandi, Stane, hčerki Krlinca in Minka z družinami.

PUSNAR ENZO

Import-Export
FARRA D'ISONZO

Gorica (Italija)
Tel. 888-025

Zastopstva podjetij
MAB "AGRIFULL"
in drugih

• Motokultivatorji od 5 - 18 KS
• Traktorji in goseničarji od 21 - 90 KS
• Preše za seno in grozdje
• Mreže proti toči
• Gume „GOODYEAR“ za traktorje in avtomobile

REZERVNI DELI
SERVISNA SLUŽBA
UGODNE CENE

OBVESTILO ZAVAROVALNA SKUPNOST „TRIGLAV“

„ZAVAROVALNICA SAVA - poslovna enota Novo mesto obvešča vse organizacije združenega dela in druge organizacije in skupnosti ter občane, da sta se slovenski zavarovalni skupnosti SAVA in MARIBOR združili v zavarovalno skupnost TRIGLAV. Od 1. 1. 1977 dalje poslujemo pod novo firmo oziroma naslovom Zavarovalna skupnost TRIGLAV, Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Glavni trg 24, št. telefona 068-22-152 in 068-22-412.“

Josip Jurčič

med
dvema
stoloma

„Ne, gotovo je,“ zatrjuje on in s prstom pepel s cigare otresa. Ona ga z velikimiplavimi očmi pogleda in hiti luščiti. Razgovor ni šel dalje. Oba sta mislila, oba valjda ne posebno globokih misli.

„Ali si pred pustom kaj plesala?“ vpraša jo dalje.

„Nič,“ odgovori ona važno. „Kje pač? Tukaj pri nas ni za mene, v mesto me oče ne bi pustil in tudi ne veseli me.“

„Snubcev si pa gotovo že imela kaj?“

„Čemu mi bodo?“

„Da bi te eden odvel na svoj dom. Glej, zdaj ko te zopet pred seboj vidim, mislim, da bi se tudi o tebi že lahko pelo: Dokaj jo baronov snubi: troje iz dežele laške, troje iz dežele nemške, troje iz štajerske in kranjske.“

„Veš li, od kod so ti verzi?“

„Da bi tega ne vedela?“

„No?“

„Iz Prešerna.“

„Ze res. Ali ga imaš sama?“

„Glej, kako si pozabljiv, že ne veš, da si mi ga ti dal in si rekel, da si ga nalašč...“

„Aj, zdaj se spominjam. Nalašč zate sem ga bil vezati dal v narodnih barvah z zlatim obrezkom. To me je pa sram, da sem bil pozabil. Ne bodi huda, odslej ne pozabim ničesar enakega, kar se tebe tiče.“

Deklica vstane, pobere naglo svoj pletarček in zbeži, rekoč:

„Pojdi, ne govori mi, kar res ni.“

Nekaj hipov je bil Nikolaj sam in je gledal s slabo zavestjo v srcu, da je deklico razžalil, ter s sramom pred samim seboj, da je s svojim odkritosrčno mišljenim govorjenjem tako neroden in nesrečen.

A takoj se je mogel utolažiti, ker za nekaj trenutkov se vrne Tončka in že od daleč z veselim glasom in jasnim obrazom, ki je pričal, da je vsa zamera že pozabljena, kliče:

„Veš li, kaj sem jaz od tvojega očeta dobi-la?“

„Kaj?“

„Tvojo fotografijo.“

In dalje si po tej naši karakteristiki obeh mladih ljudi lahko ostroumni in premišljivi bralec njihju razgovore sam misli. Onadva sta menila, da so važni, ker deklica je ves dan in celo ponoči s sladkim čutom premišljala to in ono, kar je rekel, njemu pa je deklidin glas tak vtis naredil, da ga je vedno in vedno še slišal, tudi ko je bil odšel proč.

VIII

Nikolaj bi bil sedaj priliko imel, pokazati, kaj se je učil. Svetoval je očetu pri poljedelstvu in gospodarstvu to in to zboljšanje in preinčenje, pripovedoval mu, kako bi se to in to dalo po „racionalnih načelih“ poskušati. Stari ga je poslušal, navadno z glavo zmajal in dejal:

„To je vse vkup nič. In ko bi tudi bilo, dokler sem jaz gospodar, bode tako, kakor je bilo. Kadar bodeš ti, ravnaj si, kakor ti glava.“

Tako je Nikolaj, ker vendar za navadnega delavca ni bil siljen biti, mnogo časa imel in mnogo ur je bival pri Pridanovih, to se ve, največ pri Tončki, s katero sta govorila kakor dva otroka: nikdar jima ni zmanjkalo in vse jim je bilo važno in govorjenja vredno.

„Včeraj popoldne te ni bilo doma?“ vpraša jo enkrat on. „Kje si bila? Splet na Podvinu?“

„Zakaj govoriš, spet?“ čudi se ona, ali tako mirno, da se ji poznal, da vzrok že ve ali vsaj z gotovostjo sluti.

On cigarni ostanek od sebe vrže, da iskro odlete, in je hud.

„Luiza me je vprašala, kakšen si ti?“ pripoveduje deklica in se glasno zasmije.

„Kaj je to briga!“ deje on resno.

Preplašena ga deklica pogleda, ni si svesta, da bi ga bila razžalila.

„Luiza, Luiza in zmerom Luiza! To je tako neslano ime, da te prosim, ne imenuj mi ga več, veš?“

Tudi mlada dekletca imajo svojo psihologijo. Aha, ti si ljubosumen na mojo prijateljico, tako je precej zaslutila Tončka in sedaj ga je po malem včasih nalašč podražila, hvaleč ljubeznivost in zgovornost in druge lepe lastnosti svoje prijateljice, ki je na Podvinu, dobra dva streljaja proč od Pridanovih, pod gorico.

Posestvo „Podvin“ je bilo sicer skrajna kmetско, vendar sedaj že v rokah drugega gosposkega gospodarja, hiša, z novimi opekami krita, z zelenimi okni in ograjena s cvetličnimi gredami - vse, kakor za zabavno poletensko stanovanje. Kupil je bil to selišče od prejšnjega posestnika že tast pristavov, kateri je prej sam s svojo ženo sem zahajal, po svoji smrti pak zetu prepustil.

Tako je bilo naravno, da Nikolaj iz svojih prejšnjih, doma prebitih časov sedanjih poletnih prebivalcev ni poznal, razen pristava samega.

A slučaj je hotel, da se tudi sedaj dolgo ni seznanil, da je že tri tedne skoro vsak dan zahajal k Pridanovim Tončko obiskavat, a ni njene prijateljice, gospice Luize, tako blizu stanujoče, niti poznal, dasi je v svojo tiho in sedaj enkrat zdraženo jezo toliko in toliko o njej slišal. Vzrok temu sta bila dva: prvič je bilo naključje tako, da je gospodična baš tačas k Pridanovim prihajala, kadar njega ni bilo, drugič pa ni mogla vsak dan prihajati, nego je celo po več dni čisto izostala, ker je bila njena sestrična, pristavova žena, morda zaradi premenjenega podnebja bolj obolela, dasi je bila sem prišla zdraviti se.

„In zakaj si hud, če Luiza v misel jemljem?“ vpraša deklica zopet čez nekoliko minut, potem ko sta že druge reči obravnavala in je bil Nikolaj, skrbno kakor tat ozriš se okoli, deklidi poljub ukradel. „Ona je dobra in jaz jo imam rada.“

„Jaz pa nečem, da bi jo rada imela,“ reče on naivno resen in tihotno.

„Zakaj ne?“ šepeče ona.

„Zato, ker nhočem, da samo mene rada imaš, samo mene,“ reče strastno on in od radosti tresoč se deklica ni imela moči braniti se njegove vemu objetju.

NOVOLETNA KRONIKA

S amo še hip, pa leto se izteče,
R es hitro bje ura nam življenja,
E naka vsem, ki teče, nič ne reče,
C etudi polna rev je in trpljenja.

N apravi vsak naj inventuro v sebi,
O brne duše sleherni koticček,
Z ares ničesar zamočlal naj ne bi,
D a zvedel bo, če saldo je — dobiček.

R esnici na stečaj odprimo duri,
A laž čez prag z vso ihto zaženimo.
V eselo bližajmo se tisti uri,
O polnoči pa maske si snemimo!

I ma kaj vider' letos Novo mesto!
N ov most krasi zelene Krke strugo,
U manjkal le mu stik je z žaženim,
S ameval bo zato tja v leto drugo.

P onos je mesta naša trgovina,
E nako robo vselej nam ponuja,
S est sort bonbonov, čevlje, flašo vina,
N abavit' česa več se ne pomuja.

O hlapnost pač ni dika in ne čednost,
N i lep, komur že vamp čez hlače sili,
O dločnost, trdnost — to je prava vrednost,
V ravnanju smo jo večkrat zatajili.

O betali so v tednu komunista
L judem: zdaj damo pravo vam kulturo.
E feka ni, saj družčina taista
T eater pušča in obira — kuro.

O hrani človek si okolje zdravo,
V saj malo glej, kod puščas staro šaro!
S amo smetil bi, nič ti ni za travo,
E n čevelj v potok, v hosto daš omaro!

M eso postalo prava je svetinja,
B rez ciljev tavamo v živinoréji,
R edkost teleta, krave so in svinja,
A potrpljenje naše je — na meji!

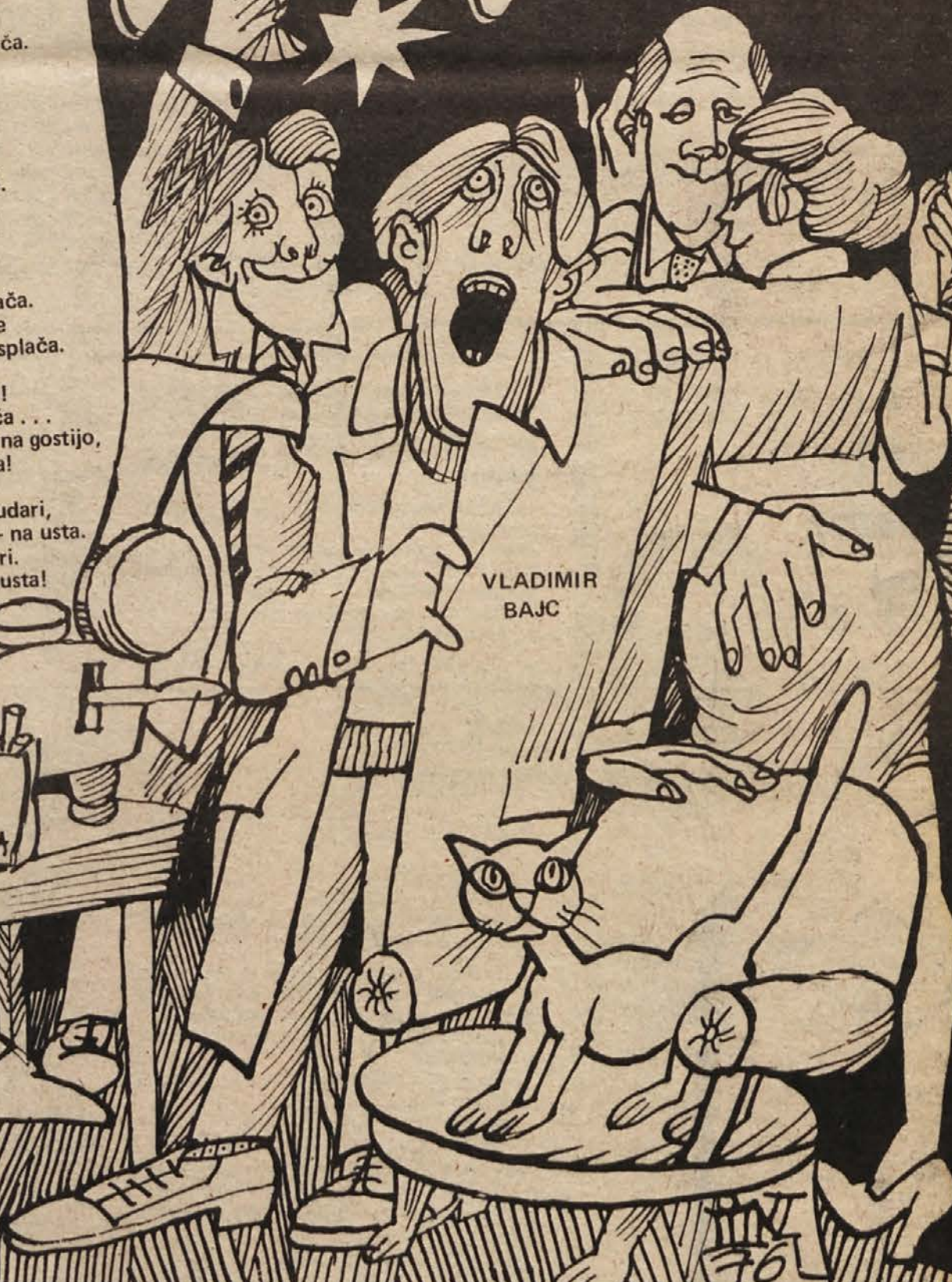
L jubljana center Kranjcev je in kiča,
C itira predse ga, kdor dela svoje,
E nkrat za vselej mu trdo zabiča
M oliti tisto le, kar ona poje.

D rvi, peha za dinarjem se srenja,
O drivajo drug drugega od sklede.
L aži na ustih — česa ne počenja
E dinole zato, da dobro sede?

N aštval še bi hibe in napake,
J e spisek dolg in vleče se kot kača.
S amo vprašanje je, če misli take
K omu od vas govorit' sploh se splača.

E h, konec bodi z našo poezijo!
G ore že svečke, že dehti jedača . . .
A mi? Zle misli stran pa urno na gostijo,
L e hitro v grla steče naj pijača!

I n ko v zvoniku polnoč nam udari,
S ezimo v roke si in — cmok — na usta.
T ako ravnajte mladi vsi in stari.
A spat naj reva trezna gre in pusta!

VLADIMIR
BAJC